

DANIELIS
HERMANNI BORVS
SI SECRETARII

REGII

Poemata

ACADEMICA, AVLICA, BELLICA

Excusa Rigæ Livonum
Per Nicolaum Mollinu a Typogra-
phum Anno 1614.

Bibliotheca
universitatis
Dorpatensis
1920:4905

LIBER PRIMVS ACADEMICORVM
PER ANTIQVÆ ET CELEBERRIMÆ

Reip. Argentinensis

SENATVI NOBILISSIMO,
AMPLISSIMO ET PRVDEN

tissimo, Dominis meis obser
vandis, Sal.

Viri Nobilissimi amplissimi & prudentissimi,
postquam maritus quondã meus Daniel Her-
mannus, ex aula Imperatoris Maximiliani
II. in has terras delatus, seruitia sua, beata memoria
Stephano Regi addixisset, bonisq; ab illo terrestribus &
domicilio honesto donatus esset, pertasus tandem pulve-
ris aulici & forensium negociorum, privato & quieto
vita genere electo, animi recreandi causa, exercitia sua
poëtica olim à se conscripta capit colligere: Cumq; ex
consilio amicorum typis ea mandare decreuisset, triplex
operi, in tres partes, pro triplici vita genere, quod vixe-
rat, distincto nomen indere placuit. Hinc *ACADE-*
MICA, quæ juvenis cum alibi, tum in Academia ve-
stra, sub magno illo Sturmio, primus, eodem teste, memo-
riter voce ac gestu moderate composito, declamavit:
AULICA quæ in Aula Caesaris cum amicis com-
municavit *BELLICA*, quibus castra secutus Ste-
phani-

phani Regis expeditionem descripsit Moschovitiam. Cumq; singulis singuli quarendi essent patroni, quò beneficium in Academia vestra acceptum ad auctorem suum quodammodo rediret, hanc ACADEMICORVM suorum partem vobis imprimis viri Nobil. & ampliss. quorum cum prudentiam in moderanda civili disciplina, tum liberalitatem in fovendis studiis liberalibus & religione sæpè cum admiratione predicare solitus est, nuncupare decreuerat. Sed cum fato, cheu, immaturo abreptus, voluntatis suæ ultimæ executionem mihi reliquisset, ut & opus & memoriam eius ab interitu vindicarem, & aliquod grata eius erga Remp. vestrâ memoriæ extaret monumētum, hoc quicquid est opusculi, amplissimæ nominis vestri clientelæ committere volui, obnixè rogans, ut pium hunc defuncti erga vos affectum meumq; studium animo benigno accipere dignemini. DEVS vos vestramq; Remp. semper florentissimam conservet. Data Rige Lizonum 8. Calend. Iunij Anno 1614.

Danielis quondam Hermannii Secretarij
Regij. Vidua, Ursula Kruger

DANIELI HER-
MANNO BO-
RVSSO.

HERMANN, gestio videre carmina,
Tibi exarata pridem adhinc annis retro
Multis. Apollo dictitasse Academica
Narratur ipse, & ipsa Pallas Aulica,
Mars Bellica. Euge profer in lucem tria
Diversa, diversoque nata tempore,
Monumenta fama. Si laborem forsitan
(Quod abominarer) non rependerint Duces
Magnique Reges; sunt enim interdum nimis
Parci & tenaces: Phæbus en laurum tibi,
Minerva Olivam, Marsque Palmam conferet.
Tribus his corollis anne tu Regum & Ducum
Aurum ante ferres? Anteferres, si Midas

(*)

Fores

*Fores. Poëta sed comas redimirier
Amant corollis. Liberali si manu
Argentum & Aurum gemmulasq; adjecerint
Reges ducesque; pulchrius quis Captiva
Neget enitere Palmam, Olivam, Lauream?*

Paulus Melissus Franc.
Comes Palatin. & Eques.
civis Roman.

DANIELI HERMANNO

SVO Salutem.

Hodie & literas & lucubrationes tuas eruditas ac-
cepi; hodie legi; hodie rescribo. Vt sapere inquis?
Nihil respondeo aliud, quam incessisse me subito
nescio quod versificandi Cacoëthes, & natum
esse hoc, quicquid est Epigrammatis,
quod subjungo.

A D

IN POEMAT A DANIELIS
HERMANNI BORVSSI

Academica, Aulica, Bellica.

ARS vigil, AVLA frequens curis MARS horri-
Dilcordes studiis ingeniisq; diu, (dus armis,
Tandem inimicitias posuerunt Pallade nata.

Et jam tranquilla fœdera pacis amant.
Inde triplex nostri Laurus prognata BORVSSY,
Quem doctæ subolem Virginis esse liquet.

Avidissimè videre aveo Trigam illam mirificam,
Tu qui hoc in me desiderium accendisti, quique
unus explere illud, & impensè beare me potes, ut ne
destituas misellum, sed lauticiarum illarum partici-
pem me facias, ita rogo diligenter, ut diligentius
non possum.

Ad altiora nunc avocor, nec possum vel expecta-
tioni de me tuæ, vel amoris erga te meo satisfacere.
Benè vale, Domine Magnifice, Amice veterrime,

& inter eos me esse, qui & sincerè te ament, & dignè
æstiment, persuasissimum habe. Calamo vestinante
ex Musæolo meo Cniphoviano ad Montem Borus-
forum Regium. Propri die Cal. April. Anno 1596.

T.

Sebast. Artomedes Fr.

IN

DANIELIS HERMAN V. CL.

ACADEMICA.

AVLICA.

BELLICA.

P*rima Academiolista tua dedita defluit ætas;*

Aulis quæ sequitur; tertia militia.

Inde tibi titulis sunt scripta atq; edita ternis.

Nata etiam totidem carmina temporibus.

Carmina, quæ relegens Phæbus miretur ephæbus;

Cum Phæbo esse putent quæ sua Pierides.

Hinc aula strepitus? hac classica militiæ?

Nunc, puto Pierum Mars quoq; disset epos.

Martinus Braschius Academ.

Roll. p. p.

AD

AD CL. VIRUM, DN. DANIE-
LEM HERMANNVM, DE TRIPLICI OPERE
IPSIVS ACADEMICO, AVLICO
BELLICO.

Ergo Scholæq; Aulæq; vacas, & Bellica tractas,
Hermanne, ingenii dexteritate tui.
Vix sola à solo tractari hæc posse videntur,
Quæ tu trina vnus; jure Triumvir habes.
Non numero tantum vir tertius; ex primis vnus
Quæ vix tres alij continuasse queant.
Sic merito grates vni pro munere trino
Turba triplex debet, Militia, Aula, Schola.

Solomo Rysinius scripsit Rige
VI. Cal. Quintil. cl. cl. C.

IN DANIELIS HERMANNI
NIDEBVRGO BORVSSI POETAE
si non vetusti, maximè tamen
venusti.

ACADEMICA, AVLICA, BELLICA

UT comta **UATIS** carmina **PRUSSICI**
Legi ressaltans latitiâ, manus

Guari ligamento priusquam

Vinxerat artificis venusto:

En uida **PHÆBUS** tempora laureis,

MAR Scinctus armis membra micantibus,

PALLAS ioco stipata dulci,

Plausibus emicuere letis.

Me, Me, **BORUSSVS** laudibus extulit

Adusq; cali sidera; quilibet

Fari videbatur, locumq;

Iure sibi tribuisse primum.

Tandem perosus jurgia **CYNTHIVS**

Capiti, profatur, carmine Arionis

Umbrâ quieuerunt sub una

Cum canibus lepores fugaces.

Rapax columbis accipiter vagis,

Vorax **Æagnis** junctus erat **Lupus**,

Nos dulcibus rixas **Æiras**

Ad rabidas rapimur **Camenis**.

Primus **BORUSSO** lauriferos dedi

Lustrare lucos, Castali **Æuberes**

Nobis

Nobis sacri potare fontes.

Inde mihi locus esto primus.

Lucis ab udis Caesaris inclutam

Aggressus Aulam concinit **AVLICA**,

Opus, joco plenum, jocosae

PALLADO Shinc locus est secundus.

Hinc bella Moschis debita perfidis,

Fractas & urbes, atq; suis agros

Miratur orbatos colonis.

Tertius hinc locus esto **MARTI**.

Sic **PHÆBUS**. Orta diffugiunt procul

Lites, amans cumq; **ACADEMICIS**

Statim ligamento ligantur

AVLICA, **BELLICA** palcriore.

Nomenq; **VATIS** nobile **PRUSSICI**

Ortum propagant Solis ad arduum,

Et quâ faces idem sub undis

Pronior Hesperiiis recondit.

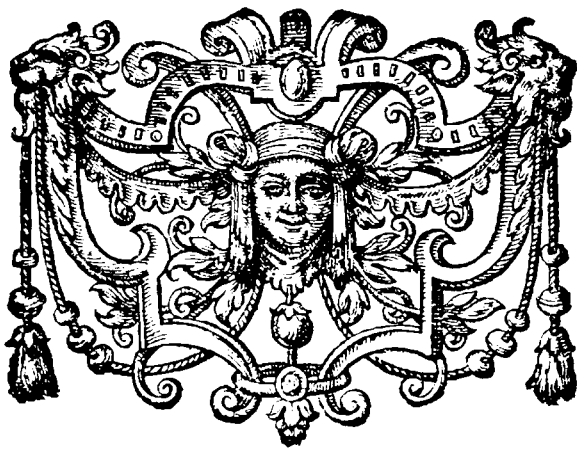
Felix id **VATES** ter, & amplius;

Cui creditas post exuvias humo,

Eamâ

*Parva solo datur perenni
Vivere, vivere Mente calo
Donec vago quæ pendet in aëre
Librata tellus, mole ruat sua;
MENS & suas induta viuas
Exuias, vigeat per ævum.*

Matthias Saccus Revalia Livo,
Philicæ.

DANIELIS HERMANNI
NIDBURGENS. BORVSSI DE

Instituta Academia Argentinenſi Ora-
tio: publicè habita Argentina,
in Templo Prædicatorum,

Anno 1567.

*V*ra, virumq; cano: Austriacis heroibus Propositio.

Argëtoratum qui magno ornavit honore, Cortus

Maximus Æmilius: quo sese Cæsare jactant

Teutones. Hic quanq; bello fuit obrutus acri,

Pannonias ut opes, divisum, & flebile Regnum,

Invasere truces numeroſo milite Turci:

Nontamen Aonidum oblitus, non ille Scholarum,

Sed nova honorandis ponit fundamina Musis,

Et studiis leges, & iura Academica sancit,

Hic, ubi diuiditur longo sub ponte bicornis

Extra urbem Rhenus: maioremq; Urbis ob usum

Cornu uno didicit merces adducere muris,

Argentina tuis, ex teq; reducere merces. (asti

Qui mare, qui terras, qui verbo cuncta cre-
Sidera, summe parens, præsentibus annue ceptis.

Da precor, ut facili versus nascentur in ore,

Et valeat dulces mea mens percurrere laudes.

Quos tibi nunc igitur gratanti carmine plausus? Narratio.

B

Quas.

Anno 1566
quo Turci
bello aperto
Vngariam
invaserunt,
Privilegia
Academice
Argentince
sunt impe-
trata.

Inuocatio.

DE INSTITUTA

*Quasſue dabo dignas Schola laudatiſſima laudes?
Clarum nomen habes: multas tua fama per oras
Viva volat; longeq; Scholas ſupereminet omnes.*

Cöperatio.

*Non ſecus ac primo cum Sol conſurgit Eoo,
Obvelans radiis ſtellas per inane micantes.
Nec mihi mens vultu ſic eſt ſufflata ſuperbo,
Ut reliquas auſim Muſarum carpere ſedes.*

Enumeratio

Academiarum Germaniae.

Viennæ inſtituta 1356

*Quæq; ſuam teneat Germana Academia laudem:
Aſtriacam gentes quæ non novère Viennam?
Hæc prima eaq; Scholis eſt antiquiſſima cunctis;
Aſtrius Albertus ſtatuit quam tertius olim,
Danubius trifidas uti maximus explicat undas:
(Namq; triplex trifido pons hîc inſternitur Iſtro)
Oppoſita hîc ſævis ſunt propugnacula Turcis,
Romani Imperii Aſtriacorumq; ære parata:
Et ſtant mole ſua, foſſis atq; aggere cincta.
Quæ conatum omnem Turcis aditumq; repellunt.
Hunc portû, hos aditus, faucesq; has, ne ferus hoſtis.
Occupet, atq; viam patefactam extendat in oras
Germani Imperii: ſed Dii prius omen in ipſum
Convertant, jubeantq; retrò ſecedere victum.
Hîc in Dorothees Templo iacet inclytus heros,
Nicolæos, natus Salmorum è gente vetuſta.
Nam cûm tormentis quateret muralibus Urbem;
Europæ ille horror Solymannus, tamq; revulſis*

Monimentum Nicolai de Salmis.

Aggeri.

ACADEMIA ARGENTIN.

Aggeribus, murisq; in vallum ascenderet altum:
 Salminus hîc heros Turcorum milia multa
 Reppulit è vallo. At forti dum pectore densos
 Stat cuneos contra, allapsi de vulnere saxi
 Concidit, & moriens victo palmam abstulit hosti.
 Templo alio dormit parvo sub marmore Celtes,
 Primus qui vates fuit in Germanide terra.

Conradus
 Celtes.

Praga Bohemorum Regni caput, urbsq; vetusta,
 Muldana quam rapidis turritam diuidit undis,
 Carole quarte tuus quas ambit marmoreus Pons,
 Clara suo Cecho est: & forti clara Lybussa.
 Clarior at longè fuit, ut Schola, Carole Quarte,
 Auspiciis fundata tuis hîc floruit olim.

Pragæ. ins
 tituta 1369

At florem amisit, fatorum numine lævo,
 Dissidiis concussa internis: misit ut Hussum
 Concilii ad proceres: flammisq; cremauit eundem
 Damnatū, inconstās, Constantia, digna vocari.
 Tunc toto in Regno ruere omnia visa Bohemo:
 Scissaq; Relligio: Regnū scissum: & Schola scissa.

Academia
 Pragæ ami-
 sit florē tem-
 pore dissidi-
 Hussitani.

Hinc Cisco arriprens quasitam sapius ansam,
 (Plurima iam dudum meditatūs pectore secum,
 Occupet ut fundos, & opes, & prædia opima,
 Artibus ingenuis quæ prisca sacra verat etas) (pla
 Cisco hostis Monachorū antiqua Monastica Tem-
 Diruit, & Monachos Monachas eiecit & omnes.

Cisco inhi-
 et bonis Eca-
 clestasticis.

Cisco omnia
 ferè Mona-
 steria in Re-
 gno Bohe-
 mie euerit.

DE INSTITUTA

Utq; queant gesta hac seri meminisse nepotes,

Monimentū
Cisconis.

*In Templo Praga veteris, depictus habetur
Ciscon, flagella tenens, validis ferrata lacertis,
In solos vibrata illos quibus est comatonsa,
Calcens è ligno: Et mento palearia ab alto.
Cernere Et in tabula est, palātes undiq; fratres,
Errantesq; simul, turbata mente, sorores
Tendere in exilium, eversisq; excedere tectis.
Hac Tabula pictura affixa in pariete Templi,
Extat adhuc Praga, squalore obducta, situq;
Tale sui Monachis monimentum Ciscon reliquit.*

Ciscon bona
omnia Eccle
siastica in
secularia co
nvertit.

*Atq; utinam Monachos (si sic meruere) fugasset:
Templa sed, Et creditus, doctarū alimēta Scholarum,
Non ita distractos, vanos vertisset in usus.
Cuncta usu bona sunt: in abusu pessima cuncta.
Nunc tot Templorum redditus, tot pradiaq; ampla,
Hic atq; ille tenet: vacua stat Musa crumena:
Atq; exosa Scholas pauco se vix alit are:
Barbarie unde sequi rursum (mihi crede) necesse est.*

Heidelber-
gen. instituta
1388.

*Qua te laude canā nunc Heidelberga? raremis
Undiq; vitiferis circumdata? Et undiq; cincta
Iuniperi baccis, ad Nicri rauca fluentia?
Hic decus Italia, doctissima Olympia quondam,
Qua virtutū alis summum affectabat Olympum,
Posthabita Italia, Gruntlero iuncta marito,*

Monimentū
Olympia
Morale.

ACADEMIA ARGENTIN.

*Insigni Medico fuit : artes estq, professa
 Ingenuas Sophia : Latium quoq, fundere carmen
 Et Graium poterat. Memorabilis illa Virago,
 Illustri ingenio, castis & moribus aucta,
 Quæ decus eximium, & mulierum erat ornamentum,
 Fato functa, animam præmisit Olympia Olympo:
 Corpus at exanimum tenet Heidelbergæ sepultum.
 Hic quoq, Lotichius vatum decus, & decus orbis,
 Culta, Palatini per cultum Principis hortum,
 Carmina ludebat, viridante sub arbore Lauri.
 Nunc cinis est : at de tam claro vate relicta
 Gloria, quæ totum monumentis compleat orbem.*

*Nunc memoro populosa tuas Erphordia Musas,
 Parvus Hyera suis quas interlabitur undis.
 Hic extat comitis monumentum nobile Glichî,
 Legitima in patriis terris uxore relicta,
 Qui miles contra Saracenos iuerat olim:
 Quando Palæstinas vastarant undiq, terras:
 Æthiopes inter captus tunc, Æthiopissæ
 Regina victus votis, abduxit eandem:
 Atq, Papa indulto gemina cum coniuge vixit.
 Hinc in marmorea medius stat mole videndus:
 Regina & dextrum latus obtinet: altera laevum,
 Hæc genuit natos : sterilis Regina remansit.*

Tu quoq, ab Agrippa Urbs Agrippina vocata,

Fulvii Mo-
 rati Ferræ-
 rienti Pbb-
 Iosphi Fi-
 lie.

Petrus Loti-
 chius Sec-
 da.

Erphordia
 instituta
 1392.
 Monumentum
 cuiusdā Co-
 mitis de Glic-
 hen, cuius
 familie ar-
 ces & bona
 quedā non
 procul ab
 Erphordia
 sita sunt.

DE INSTITVT A

Coloniæ.
instituta
1391.

*Esse Scholas inter Romana Colonia gaudes:
Olim Ubios inter Caput haud ignobile priscos.*

Lipsiæ. in-
stituta
1409.

*Lipsia dives opum, insigni munita q̃ castro,
Te Camerariodos gentis florem, Ioachime,
Detinet: argolico tantum sermone valentem,
Ut neget è nostrate natum Gracia gente.*

Rostochiæ.
instituta
1413.

*Nec te pratero Rostochia clara, Caseli
Clarior ingenio docti: geminisq̃ Chytræis,
Quorum alter, triplicis linguæ celeberrimus usq̃,
Tantum alios, quantum Sol stellas anteit omnes:
Alter Pegasei secretas fontis ad undas,
Ludit Apollineo carmen memorabile plectro.*

Louaniæ.
instituta
1426.

*Louanium meritò inter claras pòneris Urbes,
Quòd celebris celebrem docuit te Sturmius olim,
Qui nunc Argentina tuo dat iura Lyceo.*

Ianus Dura
Dominus de
Nortvvig.

*Tu quoq̃, Louanium præstantè Carmine Duzam,
Duzam acrè Satyris: falsoq̃ Epigrammate lenem,
Mirata es iuvenem: primæ lanuginis ævo
Florentè ingenio: Musis & Apolline digno. (bit:*

Gripswaldæ
instituta
1457.

*Nec Pomerana mihi Gripswalda indicta mane-
Laude sua digna: & quæ priscis floruit annis.*

Friburgi.
instituta
1465.

*Quis Brisgoia tuum ignorat Friburga Lyceum?
Iustitiæ præstans ubi Zasius ille Sacerdos,*

Vdalicum
Zasii. I.C.

*Quem Themis edocuit sanctarum oracula legum
Pandere, & in dubiis litem decidere causis.*

Quis

*Quis nescit, Basilea, tuas artesq; typosq; ?
Insignem fama Scriptis quæ condidit Erasmus.*

Hic iacet arte Plato: Cato vita: Tullius ore:

Nescio quis veteres Monachos celeberrimus inter:

Nomen abest tumulo: periitq; inscriptio prisca.

Hic Grynæ iaces: nomenq; domestica Lampas

Cui dedit: hic Vita humana, Zwingere, Theatrum,

Rerum humanarum speculū quod præbeat amplū,

Ingenti sumptu, magnisq; laboribus edis:

Ex quo magna tui per terras currit imago.

Tū quoq; Danubii Ingolstadia cincta fluentis,

Grandibus aggeribus, latis munitaq; fossis,

Sub Duce Boiorum sita: claris artibus aucta es.

Audivi hic nuper senio graviori Theandrum,

A: dua dūzini explanantem dogmata verbi:

Et te Nunquardum ciuilia iura docentem.

Vitus Amerpachus, Staphylusq; hac urbe quies-

Sat tumulos vidisse: quiescant pace sequestra. (cūt:

Sunt etiam clare præconia multa Tubingæ,

Capnio litterulas ubi primus legit Ebreas:

Primus ab Italia quas istis intulit oris:

Et de mirifico Verbo, deq; arte Caballe,

Eruta ab arcanis oracula tradidit umbris.

Mogus ubi Rheno permixtis iungitur undis,

Hic etiam floret doctis Moguntia Musis.

Basilien. sub
idē tempus.

Inscriptio
saxi cuius-
dā vetustis-
simi.

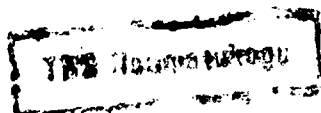
Simon Gry-
neus: Oeco-
lampadius:
Theodorus
Zwingere-
rus.

Ingolstadii
instituta
1471.

Staphylus
Ingolstadii
sepultus.
Tubingen.
instituta
1477.
Ioannes Cas-
pnius.

Moguntinæ
instituta
1482.

Ex-

DE INSTITUTA

Extat arenoso statua hîcq̃, in littore iacta,

Drusus Ger- *Drusus ubi Caesar Germanicus occidit olim,*
Manicus. *Romanos fines propugnans fortibus armis,*
Sic mortem Et nomen Druso Germania fecit.

Vvitebera *Albiaci Ludi cui non est cognita fama?*

gen. institut. *Excitus fatis audaci ubi corde Lutherus,*
1502. *Opposuit sese intrepidum prisca omnia contra,*
Religione Papæ multos servata per annos,
Seu fato, seu sic Monachorum pœna ferebat.

Francfura *Odera seu Viadrus, Francfurtū ubi praterit, illic*
sch. institut. *Willichius recubat: Prutena gloria terra*
1506. *Altera: nam primam tibi do Copernice laudem.*

Marpur- *Nec montosatum nomen Marpurgata cebo:*
gen. institut. *Colloquium hîc inter Bucerum, interq̃ Lutherum,*
1527. *De cœna Christi fuit, Et concordia facta:*

Concordia *Attamen hac rursus facta est concordia discors.*
hec facta *Teutonica iacet hîc Eobanus in ade sepultus*
Anno 1533. *Hessus, Pieridum clarissima fama Sororum.*

Regiomōta- *Alloquor et te nunc, patria mihi iuncte p̃pinqua*
na instituta *Regis mons: geminis quem Bregela circuit undis.*
1544. *Reclor in hoc primus Musarum monte Sabinus,*
Georgius *Perpetuusq̃ idem tenuit moderamina Reclor.*
Sabinus. *At postquam infecit peregrina tabe Borussos,*

Andreas O- *Ille, viri sancti mentitum nomen Achivum*
slander. *Qui sibi fingebat, furiata mente Osiander,*

Christe

ACADEMIA ARGENTIN.

*Christe tuum extenuans meritū, effusumq; cruorē,
 Divisumq; trahens sensa in contraria vulgus,
 Rursus ab hoc Regis discessit monte Sabinus,
 Hacq; animis scissis lacerata Lycaea relinquens,
 Exegit reliquam Viadri prope flumina vitam.
 Nunc docet ingenuas in Regis monte Camænas
 Stoius, Aonia & Medica celeberrimus arte,
 Atq; alii celebres doctrinæ insignis ob usum,
 Florentes omnes, concordēs mentibus omnes.*

Matthias
Stoius

*Tu quoq; Iena viges studiis Turingica honestis,
 Æmula Saxonica Ruta: albo ad versaq; monti:
 Stigelius fuit hîc: quo non felicior alter
 Carmina fundebat liquidum resonantia ad Ilmum.*

Ienens. instituta 1558.
 Ioannes Stigelius.

*Hac igitur serie memoratis ordine Ludis,
 Musarum his (sequitur quas Argentina) palaestris
 Non desunt laudes: non desunt atria doctis
 Plena viris: quos si cunctos comprehendere vellem,
 Cederet ista dies: prono se lumine Titan
 Conderet, atq; umbris nox alta volaret obortis.
 Proinde Scholis reliquis restat sua gloria, restat.
 In quo sed tenera maior sit cura Iuventa
 Partibi vix ullum est, Urbs Argentina, Lycaum.*

Argentiniens. instituta 1567.

*Huc igitur meritò variis mittuntur ab oris,
 Innumeri iuvenes, clarisq; parentibus orti.
 Solis in exortu extremos prognatus ad Indos,*

Argentiniens. Schola frequentissima,

C

Quaq;

DE INSTITVTA

*Quàq̃ dies medius calidis exaestuat Horis,
Si quisq̃ posset, gressus huc flecteret ulirò.
Nam quos occiduas versus Nox educat undas,
Omnes huc veniunt, veniunt doceantur ut omnes.
Quàq̃ Aquilo immiti spirans animosior aura
Stridet, & immanes producit cornibus Uros:
Affluit huc passim peregrina turba iuventæ.*

Nicolaus
Christophorus
Radzi-
wyl.

*En procul hinc natus sub sidere Menalis Urse,
Illustris Princeps Lithuanæ gloria gentis,
Huc etiam gressus fixit Radevilinus heros.
Non tantū, ut varias hinc atq̃ hinc ad vena terras
Lustraret: (quamvis hæc una fuit quoq̃ causa)
Sed magis ut doctis juveniles artibus annos
Augeret: dupliciq̃ domum cum laude rediret.*

Ioannes de
Samoscio.

*Quin & Ioannes Samoscus hinc quoq̃ vixit:
Quo (veluti quondā Marcello Romulidūm gens)
Sarmatia insigni nunc sese jactat alumno:
Quem Padus ipse suū Rectorem amplexus honore,
Tota sed ingenium mirata est Ausonis ora,
Galliaq̃ ipsa triplex: Iuvenis florente sub ævo,
Summa quod exoptans, Martē conjungere Musis
Semper erat visus: Romano deq̃ Senatu,
Miranti Italiæ monimenta illustria toti,
Prima rudimenta at Gallis Mauortia liquit.
Hic erit (atq̃ haud vana reor) venientibus annis,*

Tur-

ACADEMIA ARGENTIN.

Turbati fulcrum Regni, si forsan Erynnis
Defectu ex Regum & delectu seruiet orta:
Consilio, atq; armis lapsas hic restituet res.

Te quoq; Drojovi Thoma, Urbs hac viderat olim,
Et Conespolicos, & quos mihi dicere longum
Sauromatas, donis virtutum heroibus auctos.

Ergo quod ex omni veniunt huc parte locorum,
Illustri de stirpe sati, vel nobile quotquot
Nomen habent, claraq; gerunt insignia stirpis:
Gratia debetur meritò tibi, clare Senatus,
Qui Christo primum, dein castis atria Musis
Ergis, ut doctos possis educere natos.

Nec tibi sic nummi occulta clauduntur in arca,
Iusta viris renuas ut premia reddere doctis.
Namq; & proventus, quos Clerica turba tenebat,
Distraxis haudquaq; aut Urbis convertis in usus,
Hosce Scholis, doctisq; viris alimenta sed offers,
Iarga sat, ut cunctis sit sustentatio certa,
Collecto hinc atq; hinc nec quisq; vivat ab aere.

Hunc finē, huncq; scopū spectaverat alta vetustas,
Ordinis & primus Monachorum conditor olim,
Doctrina & vita cū nondum degenerassent.
Laude igitur digna est res, quod, venerande Senatus,
Proventus tales linquis Templisq; Scholisq;
Et me liorem usum sublato quævis abusu.

Ioannes Thoma
mas Drojovius.
Ioannes &
Andreas Conespolicus.

Senatus Argentinen-
sis liberaliter
alio Professo-
res et Magistros.
Argentines proven-
tus antiquos
Ecclesiasticos
Templis
& Scholis
reservarunt.

DE INSTITUTA

*Præter eos redditus quos prisca sacrauerat ætas,
Si qua tenes auri facti infectiq; Talenta,
His doctos veluti precio precibusq; fatigas,
Et sic ex variis huc multos allicis oris.*

*Illos namq; fugis Stigii velut agmina Ditis,
Qui non grata serunt tranquilla semina pacis,
Sed rixas pariunt de lana sepe caprina,
Impia soluentes linguis discordibus ora.*

Concordia
Argentinens-
sis Scholæ.

Concordia
maxima vis.

*Concordes nos esse decet: concordia parvas
Augēt opes: magnas ut opes discordia frangit.
Unanimes ergo hac ampla quia vivitis Urbe,
Crescit publicares: Scholæ crescit: gloria crescit.*

Trium lina-
guarum &
Facultatum
exercitiū in
Academia
Argentinenſi.

*Huc ades ingenuas si quis cupis ire per artes,
Sacra vel Aonii conscendere culmina montis.
Huc ades & si quis linguam cognosse Pelasgam,
Ritè cupis, nec te trahit error in ania multa,
Quem iuvat eloquii, Cicero fons ille, Latini,
Sancta Sacrosancti quem tangunt dogmata Verbi,
Aut artes Medicæ, aut numerosa volumina Legū,
Impiger hæc subeat fundati tecta Lycei.
Hic velut optato manantem è fonte liquorem
Hauriet, atq; sitim placitis relevabit in undis.
Nam scatet Alsatiæ fons nescio qualis ad Urbem,
In quo si teneris figat vestigia plantis
Imberbis juvenis, maturo hic doctior ævo*

Præ-

ACADEMIA ARGENTIN.

Præbebit varias exculpto pectore dotes.
Non ego verba loquor ficto simulata sub ore,
Testis tu juvenum lectissima turba frequentum,
Pulpita vos, Cathedraq; Scamna, sedilia, mensæ,
Tu paries testis, Templo qui creber in isto,
Quemq; sigillatim puerorum ex ordine longo
Andis, & meritos virtuti expendis honores,
Æmula distribuens meliori premia parti.
Sum memor: & dulce est reminisci temporis eius,
Quo puer ascendens, ex terna Classe, secundam,
Argentinensem capiebam, munera, nummum,
Lilia quem decorant rutilanti incusa metallo.
Et mihi adhuc nummus gazas hic ornat amatas.
Mnemosyne Mater nam collo appendere iussit,
Rem versu signans. Vates Hermanne Borusse,
Munus in Alsatia hoc partum portabis ubiq;.
Quàm benè apud gratū veteris stat gratia honoris?
Quòd si certa mea quæ sit sententia menti,
Dum moror in tanta studiosus laudibus Urbis,
Fortè roget quisquam dubiis qui sensibus hæret,
Obvius hæc illi constanti mente profabor.
Iam novies magnum Sol emetitur Olympum,
(Tam citò abit tempus, volucres vertuntur & anni)
Cum puer ora mea signans intonsa juventa,
Huc primum veni, patriis procul actus ab oris:

Argentina
 statis tempo
 ribus Exa-
 men pueror-
 rū discentiū
 publicè ha-
 betur.

Doctiores
 reliquis Di-
 scipuli præ-
 mia accipie-
 unt.

Id factum
 Anno 1559.

Daniel Her-
 mannus A^oo
 1558 primū
 Argentinam
 veni: deinde
 Anno 1567.

DE INSTITUTA

*Patria namq; mihi est validis habitata Borussis.
Huc nisi venissem tria nondum lustra recensens,
Non ego nunc liberẽ hos ex Andide fonte liquores,
Quã tonuit Maro, ceu crepitantis fulmẽ Olympi.
Ergo quòd in campo Aonidum nunc versor amano,
Molior hincq; gravi memorãda per orsa cothurno
Surgere: blanda mihi quòd odoras Musa corollas
Conficit, & dulces intexit floribus artes,
Me fateor debere Scholæ huic: semperq; fatebor,
Ipsa mea donec procumbent stamina vitæ.
Sed quid ego hæc multis fortasse ingrata re voluo?*

*Apostrophe
ad Senatum
Argentinenſem.*

*Ad te nunc iterum mea Carmina, clare Senatus,
Dirigo: nam virtus oculis tua maxima nostris
Occursat, stimulisq; meum non segnibus istud
Incitat ingenium, majora his viribus ausum.
Non modò doctæ virũ tu colligis agmina paſſim,
Accita hinc atq; hinc: sed & ampla deligis Urbe
Preſtantes virtute viros: pietate verendos:*

*Forma Rei-
publicæ Ar-
gentinenſis.*

*Juſtitiaq; graues, ſine qua durabile nil eſt.
Illa beata ſolet Reſpublica ſcilicet eſſe,
Qua ciues oculata bonos numero eligit omni,
Quorum virtuti juncta experientia rerum,
In patriamq; fides, & amor communis, amandam,
Clarior eſt tantò, quantò lux clarior umbra eſt.
Ergo Senatorum numerus quò talibus extat*

Auctior

ACADEMIA ARGENTIN.

Auctior è membris, hoc maius robur habebit.

*Præcipue quando mixta est quoq; Civibus ipsis,
Patria Nobilitas, virtute illustris, & armis,
Civicus at lectus variis è gentibus ordo.*

Qualis erat quondam doctis Respublica Athenis,

Qualis eratq; status fortes Lacedæmonas inter:

Talis in hac ampla est ordo clarissimus Urbe,

Atq; Magistratus longè pulcherrima forma.

Namq; hinc orta fluunt, veluti de divite vena,

Distincta officia, & variarum munia rerum.

Ille regens cunctos æquo moderamine cives,

Et premet, & laxas Consul dabit æquas habenas:

Parcet morigeris, refrenabitq; feroces,

Contentusq; toga plebeium transiget ævum.

Alter ubi Martis bellorumq; ingruet horror,

Consulet, ut patriam defendat ab hostibus Urbem,

Proq; focis, ipsisq; aris iusta inducet arma.

Inde alii atq; alii, quos quisq; est aptus ad usus,

Impendent artemq; suam, cumq; arte laborem.

Sic, sic salva manet Respub. salva manetq; Urbs,

Quisq; suum officium cum convenienter habebit..

Girator ergo tibi talem Respublica formam,

Utq; diu felix sis Argentina, precabor.

At morum qualis tibi sit censura bonorum,

Id pia declarat morata vita iuventa.

In Civium Ius
optimi quicq;
tam ex Noe
bilibus quã
ciuibus elie
guntur.

Comparatio
Reipub.

Officium
Consulis.

Officiũ viri
militaris.

Officiũ ple
beiorum.

Iuventus aq
modestiam
educatur.

Nam

DE INSTITUTA

*Nam quæ stricta tenes æquali iura tenore,
 Illa manent cunctos pariter magnosq; humilesq;:
 Dives inopsq; tibi nullo discrimine habentur.
 Adde, quod externis quicunq; huc venit ab oris,
 Musarum causa: quocunq; existat is ortu
 Sanguinis, hoc doctum cogetur adire Lycaum
 Sedulus. Hospitio seu docti fortè Magistri,
 Sive etiam civis Mensæ susceptus ad usum,
 Vitam assuefaciet sedatis moribus omnem.
 Nisi faciat, laxisq; velit discurrere habenis,
 Ille Schola, hospitio, & doctorum exclusus ab albo,
 Publica turpè ævum inter Diversoria ducet.
 Sic peccare mali metuunt formidine pœnæ,
 Et peccare boni nolunt virtutis amore.
 Floruit hæc semper Schola: tam multosq; per annos
 De benè morata præconia multa juventa
 Obtinuit: laudemq; sibi nomenq; paravit.
 Hanc igitur merito Cæsar dignatur honore:
 Iuraq; concedit: reliquarum more Scholarum,
 Post liceat certam ut studiis decernere palmam,
 (Sicut honos artes, laudumq; immensa cupido
 Conservat:) Nunc ergo gradus, titulosq;, decusq;
 Hæc Schola producet, peregrini haud indiga Iuris.
 Maxime, qui summis nomen virtutibus implet
 Emiliane, quibus cælo te laudibus æquem?*

Senatuscon-
 sultum de pe-
 regrinis, qui
 discedi cau-
 sa Argenti-
 nâ veniunt.

Schola Ara-
 gentine. ius-
 tis de causis
 iure Acade-
 miæ à Cæsa-
 re donata.

Apostrophe
 ad Maximio-
 lianum Cæ-
 sarem.

Quod

ACADEMIA ARGENTIN.

Quod pius Aonidum non immemor esse sororum
 Qui potes, is doctis instauras atria Musis,
 Iusq; datum huic Ludo imperiali robore firmas.
 Nos procul absentes pro tanto munere dignas
 Dicemus semper grates, gratiq; vicissim,
 Pro te ter magno facimus vota Tonanti.
 Ille tuo Imperio felicia fata rependat,
 Eius ope expulso Hungaricis de finibus hoste,
 Det tibi Turcus atrox converso terga caballo,
 Quadrupedumq; volans tili cornuat agmen equo-
 Salve lata dies Maiis exorta Calendis, (i um.

Votum.

Qua promulgantur præclari Iura Lycæi.
 Ut plausum ingeminant juvenes? ut Prusca sonoras
 Circinat altus aquas? ut summo in vertice gyris
 Se rotat? Aonias eructans fluctibus undas,
 Invitantq; sacros jucundo murmure Vates?

Anno 1567
 Cal. Maij
 Privilegia
 Academiæ
 Argentinensis
 promulgata

Vos etiam insignes multum salvete Scholarchæ,
 Qui geritis niveo canos in vertice crines.
 Hancce Scholâ, Equodcunq; boni nunc floret in illa,
 Vos regitis: vestro crescunt sub nomine Musæ,
 Et clarescentem tollunt ad sidera famam.

Scholarchæ
 Academiæ
 & Scholæ
 Argentinæ.

Neve trahant aliquam studia hæc convulsa ruinâ,
 Discentum ex vicio, aut aliqua de labe decentum,
 Prospicit officii vigilans industria vestri:

Officium
 Scholarcharum.
 Schola Ar-
 gentinæ. in
 decē Classis
 distincta.

Quando Scholæ denas distinctas ordine Classes

D

Sextius

DE INSTITUTA

*Sapius intratis: juvat interdumq, docentem,
Discentis juvat interdumq, videre profectum.
Talis cura Scholæ vigiles facit esse Magistros,
Et teneris animis juvenum calcaria subdit.*

Henricus à
Mulheim,
Fridericus
Gotzhemius
et Carolus
Mygins,
Scholarchæ.

*Ergo Henrice tibi longam precor optime vitam,
Nobile Mulhemio qui ducens stemmate nomen,
Hanc nunc consiliis Urbemq, Scholâq, gubernas.
Tu quoq, Gotzhemi, locupletis nomina pacis
Qui geris: atq, alia tu Mygi Carole parte:
Este salutati: felici vivite vita.
Vos penes imperiû est: in vos Scholâ tota recumbit:
Tres estis numero: sed re numerosior ordo.*

Sub Con-
sule Ioa-
nis de Persa
Privilegia
petita.
Successor
Consul Me-
ier impetra-
tis Privile-
giis obijt.

*Subticeamne tuas, Persa ornatissime, laudes?
Consule quo, nostro sunt Iura petita Lyceo.
Sumsit at hac alter Consule te pone secutus,
Meieri nomen tulit is: justissimus unus,
Qui fuit in multis, dum vite fata sinebant.
Sed quam vis triplices tua nuper stamina Parca,
Meiere, abstulerint: tamen hoc solamen habere
Nunc potes, hac tota vivum quia nomen in Urbe,
Functus habes: pariterq, anima vivente Tonâtem
Cernis, Et è supera nos omnes ingemus arce.
Iamq, Vale: extremi donec nos hora dici
Coniunget: clauso interea requiesce sepulchro.
Te sequitur Consul Lorcherò sanguine natus,*

Caro.

ACADEMIA ARGENTIN.

*Carolus: ille tua post fila abscissa senecta,
Tradita communi assensu moderamina sumsit.
Huic quoq; nos iustum semper tribuemus honorem,
Consule quo clari fundantur Iura Lycæi.*

Consule Caro-
lo Loro-
chero Prius
legia publi-
cata.

*Nec tu carminibus, Ludovice, tacebere nostris,
Grempi: Namq; parem tibi tellus Teutona quenquã
Vix habet, implicitos legum qui solvere nodos,
Et melius possit dubias decidere causas.
Te cives igitur meritò venerantur, amantq;,
Totius hac Urbis moles te consulit unum,
Et verbosarum discors concordia legum.*

Lodovicus
Grempius l.
C. Argentis
nec. Syndic
cus.

*Cetera nunc etiam doctorum turba virorum,
Concelebranda meis aequo esset jure Camanis:
Sed mihi difficilis, siquidem natura pusillas
Ingenii concessit opes, viresq; negavit:
Longa mihi series campo se offerret aperto:
Forsit an & media vectus sub nocte Bootes,
Lenta prius loris libraret plaustra solutis,
Quàm mea Musa queat cunctas exponere laudes,
Horum, quos fovet hac Academia clara, virorū.*

Professores
& doctos
omnes enu-
merare res
difficilia.

*Unus in hoc catu reliquorum pace canatur
Sturmius, Alsatii celeberrima fama Lycæi.
Quo Rectore boni quicquid Schola continet ista,
(Continet ut multum) retinet: crescitq; subinde,
Viribus assurgens: crescentesq; auget honores.*

Excursus de
Joane Stur-
mio Rectore
Academis
Argentins.

*Felix illa dies, lato quæ protulit ortu
 Hunc olim, tantumq; decus tanta dedit Urbi.
 Hoc vivente viget Romana gloria lingue:
 Hoc moriente cadet forsân tua gloria Tulli.
 Ipse licet vita tu nunc fruereris & aura,
 Vix melius posses scriptorum, credo, tuorum
 Contentam variis virtutem ostendere formis.
 Sic nervos, sic ille tuos monstrare lepores
 No vit, & ad certas deducit cuncta figuras.
 Sunt illi septem formæ præstantis Idææ,
 Hermogenes docto peperit quas ante cerebro:
 Hasce tuis, Cicero, scriptis mirè aptat, & illis
 Artifici ingenio junctiste vestit, & ornat.
 Nec minor hinc illi, quàm vel tibi fama parata est,
 Nam valet eloquio, quod te vivente probasset
 Roma, forumq; simul, toto applaudente Theatro.
 Audit multus eum cætus juvenumq; virorumq;
 Audit turba frequens, arrectisq; auribus haurit
 Tincta Periclæo referentem verba lepore.
 Ille meus frater, quem tot labentibus annis,
 Sequana, & Eridanus, Nicer, Ister, Bregela, &
 Erudière virum, linguas sex ore tenentem, (Albis
 Hunc etiam audi vit, facundo pectore multa
 Scripta Oratorû explanantem, & Rhetoras omnes.
 Ac veluti quondam insignis fuit ille Senator*

Ioânes Hers
 mianus Nid-
 burgensis,
 peragrans
 Germaniæ,
 Italiæ, &
 Galliæ Acad-
 demiis, in A-
 cademiâ Ar-
 gentinenfi
 fuit.

Stur-

ACADEMIA ARGENTIN.

*Sturmius, Alsatie non tantum gloria terre
Maxima, nobilitum decus at praelustre virorum:
Sic minor haud illo, ingenua sed nobilis arte,
Ater hic est, nulli facunda munere lingua,
Nulli Oratorum virtute vel arte secundus:
Ille prior dono sermonis & ore disertus,
Hic simul ore atq; arte valens: testantur ut huius
Docta per immensum vulgata volumina mundum:
Ambo animis, ambo insignes virtutibus amplis.*

Comparatio
Senatoris
cuiusdā Stur-
mij, & Re-
ctoris Scho-
læ.

*Duret at in seram ne longa Oratio noctem,
Accipe postremam, Doctor Beutere, salutem:
Namq; tibi primo sunt tradita frena Decano.*

Michael
Beuterus
primus Dec-
anus.

*Cum tibi nil ergo desit, studiosa juventus,
Quo possis animumq; tuum, mentemq; tenellam
Ornare, & castos vitæ superaddere mores:
Dum datur, & licitum est, hos arripe juris honores,
Quos tibi, quos reliquis Caesar misitq; deditq;
Neve tibi percant citò euntes turpiter anni,
Ut ere concessò rectè, nec abulere jure.*

Apostrophe
ad studiosos
literarum.

*Ecce locus studiis nostris quam pulcher, & aptus
Hic domus, hic patria est, Musarum & comoda sedes,
In qua sede sedent Musæ: Phæboq; monente
Interdum piculi carpunt viridaria campi,
Imponuntq; suis fragrantiaserta capillis.
Nonnunquam ductos prosertis texere versus,*

Opportuni-
tas soli Ar-
gentinæ.

DE INSTITUTA

Assuescunt, pulchramq; adeunt per cōpita laurū.

Amaenitas
Vrbis Ar-
gentinensis.

*Quis locus Occiduo iucundior extat in orbe,
Hoc ubi vitiferos Rhenus praterfluit agros,
Cuius aquas supra rapidas longissimus est Pons.
Si cupis artificum antiquas cognoscere dexteras,*

Turris Ar-
gentin. septē
miraculis
mundi octa-
uo loco an-
numeratur.

*Asspicias Turrim, caput inter nubila Turris
Qua condit, cernes mira qua mole sua stet.
Fundamenta solo premit hac, sed in astra supremo
Vertice consurgit: nubesq; cacumine tangit.*

Plasid.

*Sin nemus, & lucos optas, nemoralibus umbris
Abditus esse potes, viridi exporrectus in herba.*

*Est Urbe egressis lucus fluvialibus undis
Proximus, excultos ubi praterlabitur hortos
Ceruleus Ellus, aquis, & largo pisce superbus.
Hic ego dum grata recubabam nuper in umbra,
Condebamq; aliquos de consuetudine versus,
Incomperta mihi, mihi res audita nec antē
Accidit: huic breviter simul intexenda labori.*

Chronogra-
phia de Sya-
nodo Aulū.

*Sol stetit in Tauro: & Croceis Aurora quadrigis
Affulsit mundo: stellisq; Hyperione pulsus,
Nie circum excelsi fumabant undiq; montes,
Et rore asperso viridantia prata madebant.
Dum spaciolor solus nemoralibus abditus umbris,
Exemplō insolitis vacuæ concentibus aure*

Philomela

Insonuere omnes: Nam cantum Daulias Ales

Inci-

ACADEMIA ARGENTIN.

*Incipiens, ni v eo sociam se junxit Olori,
 Nestorium qui tunc Animum benè decantabat,
 Nans in aquis liquide Elle tuïs, ubi plurima crescit
 Lenta salix, multaq; ubi convenère volucres:
 Pulchro Nestorius animus quas audit in horto.
 Quæq; suo volucris cantu sonat, & ferit auras
 Diverso clamore, & certat vincere quæq;
 Voce quidem & variis diversa cantibus omnes,
 Religionis sacra concordēs attamen omnes.
 Has super, intendens vocem, divinaq; cantans,
 Sub Tilia patria cecinit subtilia sacra,
 Turtur halopotamus, rerum cui cura sacrarum.
 Addit se comitem huic sociarum turba piarum,
 Halcyone medio genuit quas equore natas,
 Assuetas tumidi perferre pericula mundi:
 (Ceu cincta est variis Ecclesia sancta periclis)
 Omnes hæc Christum passim per amœna vireta,
 Insigni pietate & magna voce sonabant,
 Longa foret mora cunctas paucò includere versu:
 Psittacus Ausoniis ales nutritus in oris,
 Qui quondam fusca prunorum in fronde sedebat,
 Venerat huc etiam: sed somno excussus ab alto,
 Somnia commemorans natura arcana canebat.
 Tu pia nec decras Cassita: & plurima legum
 Texta retexebas, elapsis vertice plumis.*

& Cygnus
 coniunctim
 Ioânē Sturm-
 miū laudat.

Anagramma-
 tismus Ioân-
 nis Sturmij.

Concordia
 Theologo-
 rum.
 Ioânes May-
 bach Super-
 intēdens Ec-
 clesiariū Ar-
 gentinē. &
 Theologie
 Professor.

Ioânes Bru-
 no Physice
 Professor.

Laurentius
 Tulpus Le-
 gū Profe-
 sor.

Huc

DE INSTITVTA

Valentinus Erythraeus. *Huc quoq, Erythraeo peruenit ab aequore Mercurus,
 Immergens sese fontes scrutator in omnes,
 Atq, aliis alias illustrans artibus artes.*
 Conradus Daupodius Astronom. *Inde pedes leporis, lovis ales, aptat ad alas,
 Et gemino celer auxilio super aethera fertur,
 Ac plenis oculis Solem aspicit, aspicit astra.
 At cauea in quadam residebat tristior unus
 Regulus: hic nullos edebat gutture cantus,
 Aut iterum atq, iterum repetens mæsto ore susurrū,
 Tardius ungue admoto rostrum pressit ad uncum,
 Nescio quam sortem secumq, gemebat iniquam,
 Et cantata prius nunc non cantata cupisset.
 Heu miser indictum quàm vellet posse reverti?
 Quid facerent Corvi? si fas tili, Regule, fari,
 Cuncta tuum contra caput, insignemq, volucrem,
 Namq, Magistratum volucrū reueretur Ordo:
 Quem Deus instituit non est contemnere tutum.*
 Michael Reuterus Historicus. *Te tamen acta canens prima usq, ab origine mundi,
 Voce sonans loculum, te consolatur Acanthis:
 Inq, tua statione manes, & munere priusco.
 Hæ volucres, multaq, alie, quas dicere longum,
 His ita dum gestis nemus altū atq, aëra complent,
 Rursus inauditis me circum cantibus omne
 Insonuit nemus: & subito splendore resulsit.
 Lætabar, Geniumq, meum, & læscere putabam.*
Numen

ACADEMIA ARGENTIN.

*Nimem adesse mihi, secessus inter amœnos.
 Ecce novem genitæ Parnasi in vertice Musæ
 Ante oculos venêre meos: sinus omnibus illis
 Nudus, & à collo suspensum insigne monile,
 Mnemosyne Mater quod ferre in pectore jussit.
 Aurea cæsaries lauro intertexta vigeat;
 Nuda humeris omnes, niveis nudæq; lacertis.
 At manuum juncturam auratus circulus obibat.
 Quà verò pectus se terminat, Infula pendet
 Longa: verecundum quæ corpus contegit, usq; ad
 Albulos demissa pedes, talosq; rotundos.
 Non potui aspectu expleri: amplexuq; prehensæ
 Cuilibet ausus eram casta dare basia Divæ.
 Reppulit audentem me qualibet: Et, Puer, inquit,
 Parce novenarum faciem attrectare Dearum:
 Sors tua mortalis: non est mortale, quod optas.
 Sat tibi, nos faciles quod habes in carmine Musas,
 Quodq; chori nostri Rector te ducit Apollo.
 Adsumus ecce tuis conatibus, ingenioq;
 Ecce tuo placido inspiramus amabile carmen.
 Astat & ipse tibi (propius modò cerne, tuosq;
 Perstringentē oculos splendorem discute) Phœbus.
 Ixita desierant facundæ dicere Musæ,
 Ante meam faciem, pulsa caligine mentis,
 Stalat, odorata præcinctus tempora myrto,*

Descriptio
 novem Musæ
 sarum.

Protopoeta
 phia Apol-
 linus.

E

Aura-

DE INSTITVTA

*Auratum gestans pharetram de pectore Apollo,
 Inq̃ humeris arcum : filis Testudo canoris
 In laeva dextraq̃ fuit : sed pollice docto
 Fila morvens, varios dulci modulamine cantus
 Edidit : undenas concordansq̃ ordine chordas,
 (Tot chordis prisca etas, Et non pluribus, usa est)
 Ausus erat fidibus volucres superare canentes.
 Mox ita : Quid iuuenis luco spaciaris in isto
 Solus ? Et hinc tacitis quare secessibus erras ?
 An nescis letos peragi nunc undiq̃ plausus,
 Dñ nova rursus oritur doctis Academia Musis,
 Quam Caesar statuit, quamq̃ ingens cura Senatus
 Erigit, obtenti recitans Diplomata Iuris.
 Quin age, vade celer, tanto gratare Lyceo,
 Effundens hilari gratantia carmina voce.
 Sic tibi semper eant larga bona carmina vena :
 Sic tibi non duro sint scripta poemata versu.
 Dixerat, Et tennes velut umbra recessit in auras :
 Atq̃ Chorum Aonidum iussit secum ire Dearum.
 Agnovi ex arcu Phæbum, pharetraq̃ sonante,
 Imperio cuius sacros parere Poëtas
 Mos vetus est, vatum primo usq̃ receptus ab ævo.
 Ergo etiam promptus Phæbeis pareo iussis.*

*Parænesis.
 Phæbi.*

*Epilogus
 desinens in
 Voto.*

*Salve jam toties laudata Academia, salve :
 Det Deus, hoc amplo quo nunc cumularis honore,*

Stare

ACADEMIA ARGENTIN.

*Stare diu ut possis, & seros fera nepotes
 Apicias, nomenq; tuum magis ac magis ornes.
 Sunt tibi, sunt artes, triplicis cum munere lingua,
 His cresce, ac famam summis conatibus auge:
 Hasq; docens, docta facias te prole parentem.
 Non vacat hoc omnes tibi carmine dicere laudes:
 Laudum plena manes: atq; est tibi fama superstes:
 Et decus, & nomen, quod magnum per volat orbem.
 Augurat at si quid mea mens veri, boniq;
 Muniti fossis, vallatiq; aggere muri
 Argentina tibi dum stabunt: celsaq; Turris
 Stabit: & ingenuas bonus Ordo proteget artes:
 Gloria, laus, decus, ornamentūq; Orbis & Urbis,
 Stabunt eternum. Nec erunt sine pondere vota hac:
 Tu modò, Christe, Vibe hanc rege: & hac Acade-
 (mica Iura.*

D I X I.

Distichon continens annum & diem institutæ
 Academix Argentinensis.

LVX saCra phILippI IV Xta te e Xorta IaCobe est. — 345
ArgentIna JVo Vi proMVLgat IVra LyCeo. — 1222
1567

E 2

DE LAPSV PRIMI HOMINIS,
 ET HVMANI GENERIS PER FI-
 lium Dei, Mediatorem incarnatum, Redem-
 ptione, Oratio: olim in Academia
 Argentinensi publice
 habita.

Propositio

*Nnua mortales solenni gaudia ritu
 Exequimur, meritoqꝫ Deo renovamus honores:
 Dum redit illa dies toto memorabilis orbe,
 Nata panomphæi qua proles sancta Tonantis,
 Præclusi nobis sedem reclusit Olympi.*

Invocatio.

*Alme Deus, pater alme, tui cunabula nati,
 Lætior heroo dum conor pandere versu,
 Huc ades, afflatuqꝫ sacro mea dirige dicta.*

Apostrophe
 ad audito-
 res.

*Vos verò pueri, pariter juvenesqꝫ, senesqꝫ,
 Quotquot in hunc cœtum venistis, quotquot auctis
 Salvifici sanctas Christi cognoscere cunas,
 Eia agite, atqꝫ meis animos advertite dictis.
 Mira canam: sed vera canam, sancitaqꝫ primo
 Orbis in exortu; cùm lapsus nempe fuisset
 Adam, primus homo: quem tristem tollere lapsum
 Nemo hominum poterat: nemo, nisi solus Unus
 Filius ipse Dei, celo demissus ab alto,
 Virginis intactæ gravidam qui venit in alvum:*

Tante

ET REPARATA SALUTE.

*Tanta molis erat lapsam reparare salutem:
Hinc igitur canere incipio, hinc exordia duco.*

*Principio antiquum chaos, & sine nomine mole
Confusam rerum, pulchrum distinxit in orbem
Omnipotens, terrasq; polo secrevit ab alto,
A terris & aquas, ab aquis abstraxit & auras.*

Narratio à
creatione
mundi.

*Hinc Solem, & Lunā, & stellas per inane micātes,
Et lucem, & noctem certis decurrere iussit
Momentis, vetuitq; datas excedere metas.*

Opera sex
dierum.

*Tum varios magnæ telluri indulgit honores,
Telluri omniparæ, quæ summi seria patris
Jussa sui peragens, flores produxit & herbas
Multiplicis formæ, reptiliaq; omnia, & omne
Quadrupedū genus: at mare magnū, & mobilis aër,
Squamigerā gentem, & volucres genuere volantes.*

Hæc inter bona tot, mundi ornamentaq; tantæ, Paradysus.

*Emicuit longè Paradyfi pulchrior hortus:
Non poterat quidquam pingi formosius illo,
Quem variis opibus decoratum, & numine plenū,
Dulcisono fluvii tres transvère susurro,
Insignes omnes Oriente à Sole fluentes.*

*Illic cernere erat, variis animalia formis
Arborea recubare sub umbra, atq; omnia miris
Luxuriare modis: cum Cerva cornibus ingens
Cervus erat: fulvum villosa Leona Leonem*

DE LAPSV PRIMI HOMINIS,

*Fida sequebatur comes: inde cuniculus antris
Visus in effossis habitare: at Caprea in altis
Montibus errare: hinc Lepores, & Odora Canū vis
Veloce cursum celeres prævertere ventos.*

*Parte alia explicitis ales Iunonia pennis,
Alior extabat, gressum meditata superbum.
Inde alie volucres: prænuncia Veris hirundo,*

Et Philomela canens æsti vis suaviter auris:

Pelicaninae
tura.

*Quiq; suis proprio dat vitam sanguine pullis,
Rostrispectus edens, Ægyptius ales, adunco.*

Phœnicis
naturæ.

*Tum senior Phœnix, qui scit se morte renasci,
Sponte sua quando supposito se cremat igni:
Nec non populea residens super arbore Turtur,*

*Qui semel amissa viduatus compare maret,
Nec gemere aërea viduus disistit ab ulmo,
Suspirans casti dulcissima fœdera lecti.*

*Singula quid referam? Non talem pingat Apelles
Effigiem pulchram, variis animantibus auctam,
Qualis erat facies Paradysi, qualis imago.*

Homo con-
ditus ut re-
liquis omni-
bus creatis
dominetur.

*Quæ postquam vidit rerū Sator optima cuncta,
Sanctius his animal, mentisq; capacius alta,
Quod regere imperio reliqua omnia condita posset,
Condere mox cepit: limo terraq; prehenso,
Fiat homo, dixit: dictum res ut va secuta est.*

Homo ad in-
maginē Dei
conatus.

*Mente Deo similis, noxaq; remotus ab omni
Namq; homo surrexit: cui dum sopor occupat artus,*

Exerit

ET REPARATA SALUTE.

Exerit omnipotens (visu mirabile) costam,
 Eva materiam uxoris: quam vidit ut Adam,
 Carnem ex carne sua agnovitq; ex ossibus ossa,
 Accipiens sociam vitæ, sociamq; laborum,
 Corporis unius, quod virq; viragoq; præbent.
 Soli ergo secum pulchro spaciantur in horto,
 Pleni ambo pietate, expertes criminis ambo.

Eve mater-
 ria.

Providus interea Genitor, dum sensit inesse
 Innumeros astus, variam Serpentis & artem,
 Qua generi humano peccandi obtruderet ansam,
 His dictis homines per amœno affatur in horto:
 Omnia quæ toto florere videtis in orbe,

Serpentis
 calliditas.

Quicquid habet tellus, quicquid mare, quicquid &
 Imperii vestri sint, & sint subdita vobis: (aër,
 In medio est horto pendentia ab arbore mala
 Gustate haudquaquam: nam si gustabitis illa,
 Morte perempti ambo Stygias intrabitis undas.
 Accipite hæc animo, & mortalia linquite cuncta,
 Nunc immortales: quin dulci conjugio ambo
 Crescite, & innumeris replete nepotibus orbem.
 Hæc effatus abit celum sublimis in altum,
 Arbitriumq; homini discernere fasq; nefasq;
 Liberum, in integra mentis ratione relinquit.

Cōminatio

Conjugium.

Liberū are-
 bitrium.

Fortè quis hîc fuerint Angui quæ callida querat
 Facta: quibus summos homini detraxit honores?
 Cernit ut hic Evam, disjuncto conjuge, solam,
 Isfrenit, & laxas fraudum diffundit habenas,

Artes Sa-
 thanæ cōtra
 hominem.

DE LAPSV PRIMI HOMINIS,

*Attollensq; iras, linguis micat ore trisulcis,
Cæruleus: irarum causas, sævosq; dolores
Mox animo revocat: manet alta mente repostum
Illud judicium, quo trusus ab æthere summo,
Nuper ad æternum cecidit damnatus Avernum.
Ergo dolens, torquensq; modis sua pectora miris,
Implicuit sese, multo curvamine, frondi:*

*Atq; ita: nūquid ab hac vobis Deus arbore fructus
Interdixit? ait, ne morte cadatis acerba?*

Persuasio.

*Vix teneo risum: neq; enim discernere cuiquam
A vicio rectum fas est, à luce tenebras,
Hos nisi gustarit fructus, hac dulcia poma.
Ergo age carpe, Eva, hac tam pulchra ex arbore fru-
Judicio hinc fies mox auctior, & mala disces: (Etum,
Carpe, tibi pleno radiant ut lumina visu.*

Eva decipi-
tur.

*Dixit: at Eva gravi subito percussa timore,
Pectore in ambiguo sensus huc voluit, & illuc.
Jamq; animo repetit caelestis jussa parentis,
Atq; intus magno curarum fluctuat aestu.
Nunc iterum roseis pascens sua lumina pomis,
Aspicit astitum confusa mente Colubrum.
Atq; ita cunctando, dum versat in omnia vultus,
Infelix, vetita frangens ex arbore malum,
Sumit, edit: præbet dilecto deinde marito.*

Exclamatio

O lugenda dies, & ineluctabile factum,

Facti

*Fæli be minis: fuimus salvi: fuit optima rerum
Forma creatarum: ad Styga transfudit omnia diri
Dux Erebi, ut toto regnet æternus Anguis in orbe.
En dolor, en luctus, & plurima mortis imago
Exoritur, magnis resonatq; ululatus æther.
Illic Eva dolens, multos sub corde dolores:
Versat, & admotis plangit sua pectora pugnis.
Et jam nulla suo mallet gustasse palato
Mala, vel astutum nunquam vidisse Colubrum.
Iamineis lachrymis lachrymas et jungit obortas,
Mastaq; suffusus irrorans lumina guttis,
Suspirat, variisq; replet loca sola querelis.
Heu quanta miseris clades mortalibus instant!*

*Tartarea contra plaudunt frendentq; cohortes
Undiq; , lethæas sunt gaudia plurima ad undas.
Ipsa suum monstrans lethali cuspide telum
Mors silet, & validis extendit brachia nervis,
Brachia quæ captam telum contorsit in Evam,
Ipse quoq; , infernos qui faucibus evomit ignes,
Stabat ovens dirus flammantis portitor Orci.*

*Magnus at in calo luctus, peccante reperta
Conjuge, fit densus sanctum concursus ad hortum
Aligeræ turba: miratur calicæ pulces
Horribilem lapsum: veri dat signa doloris
Cynthius, obscuro contristans lumine calum.*

Humana
Mens in la-
psu malè si-
bi conscia.

Diaboli su-
per lapsu
hominis læ-
tantur.

Cælum &
omnes An-
geli contri-
stentur super
lapsu homi-
nis.

DE LAPSV PRIMI HOMINIS,

*Æstuat ira Dei, spretaq; injuria vocis
Occursans, pœnas scelerato ex sanguine poscit.*

Sathanas
lupos ho-
mines Iudi-
cio Dei sit-
stit.

*Hei miseri mæsto nequicquam pectore fontes,
Anguineo Sathanas quos captos fune tenebat,
Nudi ambo corpus foliorum tegmine obumbrant,
Et stant, & secum submissis vocibus hiscunt:
Præsentisq; vident flagrantem Iudicis iram.*

Iudicium di-
vinum super
lapsu homi-
nis habitum.

*Jamq; exornatur sancta gravitate Tribunal,
Ut possint Superi tantos cognoscere casus.
Hunc prope confessum stabant à parte sinistra
Insignes famulæ bina, omni labe carentes,*

Quatuor
summe vir-
tutes in
Deo.

*JUSTITIA, atq; immoti ducens nomina VERI.
À dextra totidem præstanti corpore Divæ
Astabant, PAX, & miti MISERATIO mente.
Nec mora, per totum sunt facta silentia calum.*

Sathanas
agit causam
contra la-
psum homi-
nem.

*Primus init causam nigri Instigator Averni,
Contemptor Superum Sathanas, qui turbidus ore
Proruit, atq; vomens crebras è gutture flammæ.
Ultrò animos tollit dictis, exclamat & ultrò.
Vos Superi, quorum æternum me glorior hostem,
Coram Iudicio vestro, (ceu cernitis) adsum,
Plenipotens missus, cunctorum nomine fratrum,
Ad vada qui Lethes calorum oblivias potant.*

Sathanas
fundamen-

*Causam ago perspicuam, & nullius lucis egentem.
Namq; hæc est mulier, quæ vestro numine spreto,*

Gusta-

ET REPARATA SALVTE.

Gusta vit vetitos fatali ex arbore fructus,
 Arbore qua certa in se continet omina mortis.
 Nec contenta uno fuit ausu: protinus ipsi
 Mala voranda dedit muliebri fraude marito.
 Quid superest ergo? nisi atroci ut cade peracta,
 Alterum in alterius maculatos sanguine cernam.
 Exitus hic causa est. Nec plura effatus, ad ipsos
 Anguineo fontes respexit junc ligatos.

tum causa
 sua ex Prae
 cepto Dei
 sumit.

Tunc Dea, quæ justa dispensat cuncta bilance,
 Orsa gravi vultu, justas sic exprimit iras.
 O quem fiderei cætus tremit omnis Olympi,
 Rex Regum, nutu totum qui concutis orbem,
 Justiciæq; soles homines frenare superbos.
 Te colit expasiss alato in tergore pennis
 Angelicus cætus, celeriq; per aëra lapsu
 Jussa tibi promptus peragit: dextramq; veretur
 Juste tuam, ingenti quando concussa tremore
 Subsultat tellus, refugitq; exterritus orbis.
 Nec tantum chorus Aligerum, sed quicquid ubiq; est,
 Seu mentis composq; animi, seu sensibus orbum,
 Te nomenq; tuum pariter, numenq; tremiscit;
 Autoremq; sui te Trinum agnoscit & Unum.
 Solus homo, (infandum) sanctis se opponere jussis
 Audet, & averso te spernens corde parentem,
 Arrigit oblatas Serpentis vocibus aures.

JUSTITIÆ
 oratio con
 tra lapsum
 hominem.

Cælum, An
 geli, & Terra
 Deo ob
 temperant.

Solus homo
 contumax.

Exasperatio
ira contra
lapsum
hominem.

*Te patrē, quem terra tremit, quemq; astra veren-
Negligit: a quo hausit vitales luminis auras, (tur,
Im nemor est huius: sese huic opponit, at Angui
Obsequitur, malig; malo sese aggravat esu.*

Argumentum
ab officio
Iudicis.

*Iustum iusta decent. Si servantissimus equi es,
Parce pio generi: sed debellato rebelles,
Ne tua Majestas populo ludatur ab omni:
Jamq; fac, ut letho pariter moriantur eodem
Femina, Virq; lejus: sic, sic decet hosce perire,
Seria fiderei qui temnunt iussa Parentis.*

Norma In-
stituta.

*Hec effata, Deo Normam monstravit, ad illam
Facta hominum Iudex ut legibus exigat equis.*

VERITAS
oratio
contra la-
psum homi-
nem.

*Ecce sed immoti Dea quæ sibi conscia Veri est,
Surgit, & his onerat dictis atq; aggerat iras.*

*Vere Deus, qui vera probas, & falsa perosus,
Non tua verba auris, nec ventis irrita donas,
Verum animo cōstans, & mente tenaciter hærens
Quod statuis, manet hoc fixū, ac mutabile nunquā,
Prolatumq; semel volat irrevocabile verbum.*

Deus Verus
veritatis te-
nax.

*Tu vitam, & multos vitæ promittis honores,
His, quibus est cordi iussis parere paternis.
Tu mortem horrendam, pœnasq; minaris atroces
Omnibus, illicito quicumq; libidinis ausu
Audent, inq; nefas prono raptantur amore.
Jamq; tuæ subeat, Deus ô verissime, menti,*

Seria

ET REPARATA SALUTE.

*Seria vox, hominem qua sancto affatus es ore :
 Quem (si nulla foret dictorum huic cura tuorum)
 Vox tua constituit crudeli perdere morte.
 Vox tua vox vera est, verax nam solus habetis.
 Quàm verò egregiam verborum habuere tuorum
 Curam homines? quàm temagnū & venerabile nu,
 Pectoribus pavidis submissa & mēte verentur? (mē
 Altera dum vetiti oblectatur fragmine fructus,
 Alter, ab hac vana persuasus conjuge, malum
 Devorat, & cæco mulieris captus amore,
 Negligit aeterni mandata timenda Parentis.
 Quod si vanus homo, leviorq; volantibus auris,
 Quem prius ex omni fecisti parte beatum,
 Alme Sator rerum, te non reveretur: at ultro
 Vitur illicitis votis: tu maxime mundi
 Conditor, inflatam pœnis compefcito mentem.
 Hoc tua vox, Genitor, præscripto jure requirit.
 Sic scelerum vindex: sic compensator es æqui,
 Atq; Deus verax: sic horum exempla duorum
 Terre bunt reliquos, stygius quos circuit Anguis.
 Si scelus admissum venia dignaberis ulla,
 Vox tua vaneſcet: tua verba & sæpius auræ
 Plurima disſerpent, & nubibus irrita mittent.
 Verùm, summe Parens, juſta inflammatus ab ira,
 Nunc ades, & plagis hos exerceto rebelles,*

Exaggerat
 vilipendium
 Præceptorū
 Dei in ho-
 mine.

Admonitio
 ut Deus ius
 titiæ & Ver-
 ritatis juæ
 ſit memor.

Veracis &
 Iuſti officia
 um.

DE LAPSV PRIMI HOMINIS,

Si Deus es verax, si Iudex iustus haberis.

Deus in Iu-
sticia & Ver-
itate sua
irascitur
homini.

*Talibus exarsit dictis violentia summi
Iudicis, & Normam, Dea quā monstraverat antē
Iusticia, extensurus erat, propterq; reatum
Damnatos homines toto exclusurus Olympo:*

MISERI-
CORDIÆ
Oratio pro
lapso homi-
ne.

*Cūm Dea ab adversa quā stabat parte Sororum,
Insignis bonitate, & miti prædita vultu,
Insurgens, iustas irati Iudicis iras
Mitigat, & supplex divinum numen adorans,*

Compara-
tio quatuor
summarum
Virtutum
Dei inter se

*Compellare Deum flexoq; ita poplite fari
Incipit: Omundi & magni fabricator Olympi,
Cuius habet nullum clementia maxima finem.
Qui iustus, veraxq; Deus, vindexq; malorum,
Sed largus venia es: tua nam miseratio quosvis
Exuperat lapsus hominum: indulgentia summa
Clauditur haud ullo labentis temporis ævo.*

Concessio
criminis.

*Vera quidem, ah vera hæc nostræ dixere Sorores,
Teq; Deum iustis irritavere querelis.
Nam simul ac mens est cōmissum expendere crimen,
Horrendā & nunquam tolerandam reprobo culpā.*

Sublevatio
criminis.

*Sed mea me virtus, mea me miseratio mentis
Vincit, ut abjectis pacato è pectore flammis
Discrucier, sortemq; reorum indignè iniquam.
Ab nimium Stygio nimium confusa Colubro,
Lapsa est infelix, pomaq; potita nefando*

Famina,

ET REPARATA SALVTE.

*Fœmina, te Patrem meritas accendit in iras,
 Non levitate animi, nec sensu impulsa vaganti,
 Ast illusa dolis, & mira fraude Colubri.
 Perfacilis res est credentem sæpe puellam.
 Fallere: multa fides muliebris sexus ubiq; est
 Ac facilis: credunt quia nil nisi credere possunt.
 Et mala multa boni speciem præbere videntur.
 Quàm sæpe externa falluntur lumina forma?
 Ipsa etiam sese virtus in crimina vertit.
 Quando latet viciũ recti sub imagine & equi.
 Voce quid humana in toto est præstantius orbe?
 Si tamen in fraudem linguam quis solvat & ora,
 Crimen vocis erit nunquam tolerabile crimen.
 At quales astus Coluber quas fingat & artes,
 Ut generi humano peccandi præbeat ansam,
 Ex quo præcipiti lapsu dejectus ab alto
 Æthere, flammantem mugitibus ivit ad Orcum,
 Ille auctor scelerum fastuq; insignis & astu,
 Alme parens nosti: nam te nosse omnia certum est.
 Non igitur mirum dubiis si vocibus Uxor
 Decepta est, pariterq; Virum seseq; fefellit.
 Nolu it illa quidem: verum haud deprendere fucũ
 Verborum poterat: quidenim versutius Angue?
 Nec me dura movent nostrarum verba Sororum,
 Nempe hæc: nunc plagis hos exerceto rebelles,*

*Astutissimus
 credulũ mus
 liebre genus
 circumves
 nit.*

*Argumentũ
 ab imbecil-
 litate sexus.*

Ab exēplis.

*Multa mala
 speciem hæ-
 bent boni.*

*Causæ cur
 Sathanas im-
 fidiatur ho-
 mini.*

*Serpēs Am-
 phibologia
 usus fuit.*

DE LAPSV PRIMI HOMINIS,

Repetitio
argumentorū
Iusticie &
Veritatis.

*Si Deus es verax, si Iudex iustus haberis.
Ergo tibi, Genitor, manet immutabile pectus?
Stat fixus furor, atq; igni violentior ira;
Hei miseros homines subjectis urere flammis
Suadet! quā si gyi subsidunt ima Barathri?
Nec te lapsum miseret? quā talia fando,
Alme Parens, quā nostrarum tam dura Sororum
Temperet à lachrymis? en luctu triste mihi cor
Deficit, & raro pulsat prae cordia motu.*

Refutatio
argumento-
rum Iusticie
& Verita-
tis

Misericor-
dia & Pax
æ quæ in Deo
sunt ac lu-
soria & Ve-
ritas.

Exemplū à
Libra Iusti-
cia.

Collatio Cle-
mentiae in
Deo & pec-
cati in ho-
mine.

*Si tibi stricta placent summi retinacula juris,
Teq; cupis dicta veracem ostendere voce,
Quò tibi amor nostri? quò pacis cessit amorq;
Nos quoq; progenies tua: dio sanguine creta
Nos sumus, atq; tuo de numine nomen habemus.
Et tamen his precibus faciles non annuis aures?
Nil hominis miserere? mori sed deniq; cogis?
Corrige quæ te ipsum, & propius res inspicere cunctas.
Nam si perpendes ipsam, Deus alme, bilancem
Iusticiae, invenies quod te convincere possit.
Respatet exemplo, & toti est notissima calo.
Gratia, lance una, tua sit: lanx altera gestet
Peccatum: hæc duo si librabis pondere, in altum
Peccatum levitate sua tolletur: ad imum
Tendet peccato quovis tua gratia major.
Quid furor ergo tuae mentis? quid fulmina lingua
Iusti-*

*Iustitia efficient? Si crimine gratia major:
 Longè major ut est, vel iniquo Iudice teste.
 Per lachrymas igitur Pater has, Verbumq; tuum te
 (Quando aliter nequeo magnū hūc auferre furorē)
 Per Verbū id, precor, immensi quo machina mundi,
 Mirando fabricata modo, primordia sumsit,
 Si tibi Pax cordi, si te Misericordia tangit,
 Alme Parens, miserere animā pereuntis, Et istam
 Oro (si quis adhuc precibus locus) exue mentem.
 Plura loqui lachrymæ prohibent: tu maxime rerū
 Conditor, humana placidus miseres cito culpa.
 Hæc effata genu curvato poplite flexit,
 Suspirans, largisq; humectans imbribus ora.
 Stabat sedato Dea Pax mitissima corde,
 Dives opum, dives tranquilla tempore pacis.
 Hæc ubi persensit lenitam Iudicis iram,
 At necdum unanimes Socias, quin ipsa Sororum
 Pectora pectoribus contraria, sensibus ora
 Vidit, pacifera ramum prætendit Oliva,
 Ocyus Et tales effudit pectore voces.
 Quid juvat, ô Genitor, tanto indulgere furori?
 Juris hic unde rigor? quæ mentem tanta lacescit
 Ira? graves pœnas flammato corde volatans?
 Sicne tibi Patri visum, ut furor, iraq; mentem
 Præcipitent? homineq; in aperta pericula mittāt?*

*Clementia
 Dei exuperat omne
 peccatum.
 Obtestatio
 per Mediā
 torem hu-
 mani gene-
 ris.
 Petit ut De-
 us in ira sua
 Pacis et Mis-
 sericordiæ
 memor esse
 velit.
 Pathos.*

*Oratio PA-
 CIS pro la-
 pso homine.*

*Dehortatio
 à rigore ius-
 tis & ira.*

DE LAPSV PRIMI HOMINIS,

*Hoc erat, almae Parens, hominē quod crescere multa
Prole jubes? plenum crescente propagine mundum
Sic facis? ut miseros Orci in penetratibus ambos
Uxoremq; Virumq; simul, gentemq; nepotum
Aspiciam, infesta confixam vulnere mortisē
Lugentesq; animas lethaeo in flumine cernam?
At memini humanis dum fors fuit integra rebus,*

*Ira in Deo
Pacē et Mi-
sericordiam
conjunctam
habet.*

*Ante tuum solium Pacis quoq; vota valere:
Pax saevos animi motus, iramq; vetabat,
Mulcebatq; tuos mitis Miseratio vultus.
Hic mihi, num tristem nunc hac traxere ruinam,
Unius ob noxam, atq; infausum conjugis esum?
Num casu humano, Deus, implacabilis ardes?
Et gliscens ira vitam cum sanguine poscis?
Verum inhibeto minas, saevum conpescce furorem:*

*Summū ius
summ. inju-
ria.*

*Iudex mo-
deratur vi-
gorē iuris.*

*Quisq; vera-
borum suo-
rū optimus
interpres.*

*Singula si stricto trutines examine, dices,
Summo summa subest non rarò injuria Iuri:
Ergo rigor juris veluti lenitur ab aequo
Iudice, sic verum solus veri explicat autor,
Et Legislator legum optimus est interpres.
Respice ad haec Genitor: Si dicto immobilis haeres,
Atq; tenax veries: cur est concessa voluntas
Libera facto homini? cur non suppressa malorum
Noticia? ut nunquam mala, sed bona nosse liceret?*

Parascue

Judicio arcano sed enim benè cuncta creasti,

Ventu-

ET REPARATA SALVTE.

*Venturisq; malis medicina ab origine prima
Exstitit: hac lapsis, Genitor, succurrere velus.
Si Verbo magni fabricata est machina mundi,
Verbo hominem lapsum cur non salvabis eodem?
Nullum aliud medium toto reperitur in orbe.
Ergo ades, & lapsam Verbo reparato salutem,
Silete Pax jurat, & si te Misericordia tangit.*

*Has inter voces, lites has inter, & acta,
Ecce potens Verbum, quod erat, cū nulla fuissent
Secula, quodq; dedit mundo primordia facta,
Insert se medium: & Patris sic mitigat iras.*

*Me, me, (inquit) Pater alme, tibi me defero totū,
Propter lapsum hominis tristē, nihil ille, nec ausus,
Nec voluit, calum hoc, & conscia sidera testor.*

*Nam tantū insidiis periuriq; arte Draconis,
Credula res mulier, calo defecit ab alto,
Et secum humanum genus ima ad Tartara trusit.*

*Adsum, homines qui salvo, in me convertito penā,
Chare Pater, nullos fugio perferre dolores
Pro genere humano, & totius crimine mundi.*

*Quod si nulla tuam vertat sententia mentem,
Persistatq; animus gentem delere creatam,
Hei mihi, quas clades, quæ praelia dira movebunt
Tartarei fratres? aderit crudelis ubiq;*

Luctus, ubiq; dolor: sternerentur corpora quævis

ad Media-
terē generis
humani.
Per quod
omnia cons-
tituta sunt,
per id homo
restitui deo-
bet.

Filius Dei
Logos Me-
diatorem se
insert.

Mediator
effert se
Deo pro cul-
pa generis
humani.

Omnia in
periculo, si
homo non
restituatur.

DE LAPSV PRIMI HOMINIS,

*Obvia: nec meritas solo de corpore pœnas
Eva dabit: totum sed enim Mors seva per orbem
Irruet: & tortis miscens fera bella sagittis,
Humano Stygios saturabit sanguine manes.
Ne verò Genitor, ne talia voluit mente.*

Homo in-
go Dei non
abolendus.

*Si nihil ex toto nobis placet orbe relinqui,
Magne Parens, placeat tali sub imagine nostros
Spectari vultus: equidem iuvat oratueri
Hec, Pater, & dulces audire & reddere voces.
Sed jam nulla mora est: Me, me, Pater optime,
Offero: cervici pœnas imponere nostræ (totum
Mens jubet: & quāvis summus dolor iste futurus,
Hunc patiar tamen: admissum scelus omne piabo:
Post victor Superis abluta labe revertar.*

Mediator
cum Patre
& Spiritu
Sancto pro
homine soci-
us init.
Concordia
summarum
quatuor
virtutum in
Deo.

*His dictis Verbum cum Patre, & Flamine sacro
Fœdus init, nullo mundi quod desinat ævo,
Ac lapsos homines jubet expectare salutem:
Tantum infelices nimium dilexerat ambos.*

*Protinus unanimi junguntur mente Sorores,
Quæ prius ambigua miscebant prælia lite.
IUSTITIAM & VERVM excipiunt MISERATIO
Et sibi in alternis amplexibus oscula figunt, (PAXq.
Gaudentes litem Verbo mediante direptam.*

In Deo nulla
est cōtra:
victa.

*At Deus ipse sibi quanquam contrarius esse
Noluit, & mortem sua spectata ob iussa poposcit,*

Iustitia.

ET REPARATA SALUTE.

*Iustitia, Veriq; immoti haud immemor unquam,
Pax tamen, & Verbi accessu Misericordia major
Obtinuere locum. Calum, inquit, testor, & Alta
Sidera, Vivorum vivus Deus esse quod opto:
Urgeo nec mortem: discant resipiscere, discant
Credere mortales: sic lucrum in morte videbunt
Perpetua vita, quæ nullo desinet ævo.*

Deus non
vult mortē
peccatoris,
sed ut con-
vertatur &
vivat.

*Tu sed enim scelerum tantorum, & causa malorū,
Plene malis. Serpens, semperq; in utrumq; parat,
Seu versare dolos, seu nostra invertere dicta,
Sis Anguis posthac terra maledictus in omni.
Pronus humi repes, & gramine lumina pasces,
Lubrica convolvens sublato pectore terga.*

Maledictio
Serpentis.

*Quin inimicitias inter te, pessime, ponam,
Inter & Uxorem: cujus de semine semen
Teq; tuumq; caput pede conculcabit utroq;
Tu sed & Uxor eris gravida infelicioꝝ alvo,
Et paries fœtus sevis cruciatibus omnes.*

Bellū inter
Serpentē &
Semen mulie-
ris.
Dolores
mulieris.

*Tuq; Vir in vario duces discrimine vitam,
Atq; tibi victum in vultus sudore parabis;
Terra quoad fias, de terra conditus idem.
Talia dicta dabat, subito cū flammens Ales.
Fulmineo mīseros mortales expulit ense
Ejectos horto, exiliumq; in triste fugatos.*

Labores:
viri.

Adam &
Eva ejcinn-
tur ex Pa-
radiso.
Sathanas.

His super attentus Sathanas fugit ocyor Euro,

DE LAPSV PRIMI HOMINIS,

accusato hos
mine amittit
lit causam.

*Atq, hominē lapsum accusatum in limine primo,
Iudicio Superūm, decisa lite, relinquit.*

Hominis la-
ter & cō-
solatio.

*Pulsus at hortu Adam, terram proscindere aratro
Cepit, & amissos deplorans mentis honores,
Quod reliquum fuit, immota spe credidit olim
Venturum Christum, qui noxam deleat omnem
Lapsi hominis, Stygiumq, triumphans conterat An-
Campo igitur Tabulas binas erexit: in illis (quē.*

Vide Iose-
phum Fla-
vium.

*Mundi ortum, lapsumq, hominis descripsit, &
Venturum calo promissum semen ab alto. (ipsum
Atq, has ad Tabulas (seu Templum) saepe vocatos
Natos natorum, & qui nascebantur ab illis,
Edocuit Protoplastes, & sperare salutem
Iussit in aeterni venturo semine Verbi.*

Adam non
potuit vide-
re Christū
in carne.

*Fas tamen haud illi tanti natalia Verbi
Cernere, multa sua licet egit secula vita.
Sex etenim lustra, & nongentos fortior annos
Egerat, & cunctis crescentem ut partibus orbem
Viderat, exiguo clausit sua membra sepulchro.
Nēve hominis primos quisquam desideret ortus,
Fosteritas posito in lapide hæc tria carmina scripsit.
Mole sub hac primi requiescunt ossa parentis,
Vno qui malo, mala præbuit omnia; at idem
Solamen reperit promissi in semine Christi.*

Epitaphiū
primi ho-
minis.

Iudicia di-

O miranda Dei sapientia, mensq, profundis

Cen-

ET REPARATA SALUTE.

Consiliis nitens: ô inscrutabile numen!
Namq; tot ingentes Adam transegerat annos,
Nec tamen Uxoris victricia semina vidit.
Cur, ô sancte Deus, dum magno victus amore,
Salvifico attollis lapsos sermone parentes,
Cur tuus in terras primo vivente parente
Non venit Natus? nec Verbum tunc caro factum?
Ecce Eva ut primum vix est enixa puellum,
Protinus abjectis pacato à pectore curis
Letatur, gaudetq; suo dare basia nato,
Et. velut exultans iam parto semine, sese
Possedisse refert hominemq; , Deumq; potentem,
Atq; hinc conveniens nomen dat habere Caino:
Fallitur at, votumq; suum spe frustrat inani.
Nam quater ingentes Sol mille peregerat annos
Orbis ab exortu, summo demissus Olympo
Christus ut in castam descendit Virginis alvum.
Ac velut è sicco interdum nova stipite planta
Proruit, & caules latè diffundit odoros:
Sic quoq; Iessæ jam jam radice labante,
Flos novus exoritur, qui totum compleat orbem
Germine salvifico, atq; amissas restituat res.
Et nunc illa aies agitur, qua Christus in Orbem
Venit. Et è casta prognatus Virginis alvo,
Idiuit humanos (res admirabilis) artus.

vina inferum
tabilia.

Eva cur pri-
mogenitum
filium Cain
num appella-
rit.

Cöparatio.

Christus ex
radice Iesæ
jam jam de-
sciente nas-
tus.

Natiuitas
Christi omni-
nibus gau-
dium affert.

Nemo

DE LAPSV PRIMI HOMINIS,

*Nemo ergo sileat: tristi suspiria corde
Nemo trahat, volvatq; graves sub pectore curas.
Afficis ut posito latetur quisq; dolore,
Atq; Deo ob partam fundit pia vota salutem.
Aspicis ut vario resonent modulamina cantu,
Dum pia turba ornat sancti cunabula Christi.*

Magi ab
Oriente dus-
ce prœvia
stella Chri-
stū petunt.

*Ecce Magis, ortu à Solis venientibus, ultrò
Stellafacem ducens nova, lato lumine fulsit;
Signavitq; viam; Christi signavit & ortus.
Illi iter emensi, nota advertuntur arena,
Et tandem Ætherei cernunt cunabula Nati.*

Magi tri-
plicia dona
Christo of-
ferunt.
Miserrima
conditio
Christi na-
ti.

*Utq; introgressis coram data copia fandi,
Suppliciter cūcti Myrrha, Auro, & Thure parati
Procūbunt, Christum gaza venerantur & ampla.
Non tamen ille toro, non ille tapetibus altis
Extructus recubat, texti sed tegmine lini
Implicitus, sæva media inter frigora Brumæ
Nequicquam stabulo vagitus edit aperto:
Nec tener in cunas, verum in præsepe locatur.
Solamenq; mali nunc Matris ab ubere pendet,
Nunc jacet, in lenem dum claudat lumina somnū.
Hei mihi qualis erat? quantum diversus ab illis
Regibus? hoc toto qui nunc dominantur in orbe?
Et tamen hîc cunctis dominatur Regibus unus.
Scilicet hic Christo labor est, moleq; malorum.*

Amis-

ET REPARATA SALUTE.

*Amiffam ut nobis poffit reparare salutem.
Utq; illius erant non mundi Regna potentis,
Exiguum modico fed tectum cefpice culmen,
Sicqueq; turba potens, vultus inflata fupervo,
Refpuit hunc, opibus mundi confufa paratis.
At miferi, quorum melior fententia menti,
Agnoscere Deum, cui plurima ruflica turba
Gratatur nato: pueri caftaq; puella
Sacra canunt, natumq; manu contingere gaudent.*

Regnum
Chrifti non
de hoc mun-
do.

*Nox erat, & calo fplendebat Luna fcreno,
Pastor ut excubias illa regione viarum
Egerat, & totum cantus fcrvabat Ovile.
Candidus huic Ales calo delapfus ab alto
Aftitit, albentes rapidus qui movebat alas.
Qualis ubi tectis excita Columba fub altis
Evolat, & teneras alis diverberat auras.
Obfupuit magna timidus formidine Pastor,
Ille metum tollens rofeo hac fuperaddidit ore.*

Angelus
apparet Pas-
toribus.
Cōparatio.

*Vobis parta falus: vobis eſt natus Ieſus,
Parvulus, immenſas ſed qui reget Orbis habenas:
Ite ergo, & mecum latus ſic promite voces.
Gloria ſit ſummo cali terreq; Parenti:
Aurea jam terras florefcat paxq; per omnes:
Quando homini offertur facilis divina voluntas.
Dixerat, & paritulus calo ſe ſuſtulit alis.*

Angelus an-
nunciat Pas-
toribus gau-
dium ma-
gnum.

H

Pro-

DE LAPSV PRIMY HOMINIS,

Protinus ad natum cursus detorquet Iejun
Pastor, Erecta ostentat sua gaudia dextra.

Bruta ani-
malia les-
tatur in na-
to Christo.

Ecce autem ut Christi accessit presepe rudis Bos,
Latior in vacuas mugitus edidit auras. (lus,

Quid loquar? ipse bove sequitur dum pandus Ase-
Constitit, Et raucio ingeminauit gutture plausum.

Scilicet est etiam sensus animalibus istis,
Leta suo Domino applaudunt animalia bruta.

Omnia in
nato Chris-
to gaudent.

Si tibi non sensus rerum natura negasset,
Tu Ludi paries doctis assuecte Camenis,

Laticiam fundo nunc testareris ab imo.

Cur ita? namq, salus nobis hac luce parata est:

Hac natus Christus Stygie fera limina porta

Rupit, Et inferni disjecit claustra Barathri.

Solus Sathae
nas in nato
Christo mor-
ret.

Quiq, olim latus lethaeas ibat ad undas,

Anguineus Sathanas, totoq, fremebat in Orco:

Nunc idem ut sancti cernit natalia Christi,

Horret, Et attonita quassat sua cornua fronte.

Cōparatio.

Non secus ac Cervus trajectus, corpore telum

Qui trahit: ast alia dum missas parte sagittas

Conspicit, immugit: trepidusq, repente recurrit.

Vota ob
Christū na-
tū Deo red-
denda.

Nos verò grato solvamus pectore grates

Aeterno Patri, quòd calo misit ab alto

Virgenam Natum, qui nostros induit artus,

Et dignatus homo est casta de Virgine nasci.

Filius

ET REPARATA SALUTE.

*Filius iste Dei pro nostra vota salute
Fecit ab aeterno: peccatum transfudit in se
Humani generis, noxam deleuit & omniū,
Solvit & offenso pro nobis delicta Patri.
Ne puer hic esset summo demissus Olympo,
Omnis homo Infernos fuerat ruiturus in ignes.*

*Ergo uno talem celebrantes pectore Natum,
Stemus, & in catu hoc grata sic voce canamus.*

Salve sancte Puer, celestis Nate Parentis:

*Tē nascente omnis gaudet natura, suosq;
Sepositis audet vultus attollere curis.*

Tu nos Tartarei ereptos è faucibus Orci,

Ducis ad aethereas, calis extantibus, ades:

In teq; uno omnis nostræ stat gloria vite.

Salve iterum magni Proles divina Tonantis:

Unica nostra salus. Stygium tu victor in Auguē

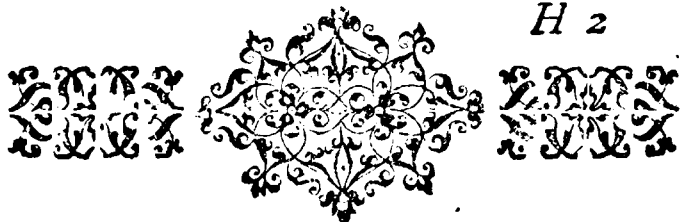
Ibis, & hunc sparsa extentum calcabis arena.

*Utilitas ex
natiuitate
Christi.
Epilogus in
voto cōmu-
ni desinens.*

D I X I

F 2. b. lin. 9. pro Virq; tuus, lege
Virq; eius.

H 2

DE MORTE ET
SEPVLTURA CHRISTI.

Oratio: olim in Academia
Argentinenſi publicè
habita.

Propoſitio.

*Hæc eſt illa dies, hoc lamentabile tempus.
Quo Chriſtus moriens irato lytra parenti
Solvit, & ob noſtram ſublatus morte ſalutem,
Innocuo patrias reſperſit ſanguine terras.
Hoc tempus cuncti juſto veneremur honore,
Sævaq; ſalviſci meditemur vulnera Chriſti.
Vulnera nimirum, quæ circum plurima campos
Accepit Solymos, & ligno fixus in alto,
Edidit hanc triſtem miſeranda voce querelam,
Me, me ergo Deus, alme Deus, me deſeris ultro.
Heu magnum me Muſa jubet renovare dolorem,
Ut ſanctos artus, & Chriſti innoxia membra
Noſtra trucidârît lates, & noſtra cruentis
Facta repræſentans plagis Iudæa caterva,
Quæ paſſim, hinc atq; hinc, toto nunc orbe vagatur.
Sed ſi tantus amor menti, ſi tanta cupidus,
Nunc breviter Chriſti ſupremum eſſerre laborem,
(Quæquã animũ dolor altus habet, luctuq; fatiſcit)
Ordinar. O noſtros præſens nunc dirige greſſus,
Sanctæ Deus, ſacroq; afflatu accende meum cor.
Tu mihi quodcunq; hoc doctrina, tu mihi vires*

Innocatio.

Suffi.

SEPVLTURA CHRISTI.

Sufficis, & tu das molles me scribere versus.

Eia igitur nostris nunc te conatibus infer,

Et præsens dubiæ Rector rege vela carinæ.

Iusta peto, tu iusta soles prestare petenti.

Fortè relaxabat fessus nox humida mentes,

Astrag, in obscura latitabant abdita nube,

Christus oli viseri quasivit ut avia montis,

Agmine cum socio supplex ad vota paratus.

Ergo ubi vix palmas conjunctim sustulit ambas,

Incidit in nudam duplicato poplite terram,

Crebraq, dum traxit mistis suspiria votis,

Oli sanguineus prorupit corpore sudor,

Et gutta effuso stillans sudore vaporat.

Non tales manant mortali è corpore gutta,

Æger anhelantes cùm quassat Spiritus artus,

Sive ubi mens sensim interno mœrore liquefcit,

Et micat & crebro cor intus tunditur ictu,

Dum trepidus coit, & sursum formidine fertur,

Rimaturq, poros pulsans præcordia sanguis:

Sudor erat causis propè naturalibus impar.

Namq, haud placati memorem Genitoris ob iram,

Spemq, metumq, inter, pleno singultibus ore,

Dum luctantem animam lethi in discrimine torfit,

Heu gutta in terram Christo effluxère cruenta:

Quas solida vires, diumq, in corpore robur,

Narratio.

Christus
oraturus
montem olis
veti petit.

Christus
rans sudo-
rem sangui-
neum emite-
tit.

Sudor Chris-
ti sangui-
neus an na-
turalis.

DE MORTE ET

*Non fractum, aut nostra latesactum crimine culpa,
Elicuit, membris extrorsumq; egit ab imis.*

*Assit adum Dominus lucta dejudat acerba,
Securi rerum, Et fusi per gramina servi
Sic tunc, Et somnium sublati naribus efflant.*

*Christus res
p. chedit di-
scipulos su-
os dormien-
tes.*

*Quos ubi sopitos, altaq; quiete sepultos
Viderat, his Christus dictis sic increpat ultro.*

*Non dormire pios, non indulgere sopori,
Sed vigilare decet, sed seria fundere vota,
Ignavi socii, curis precibusq; soluti.*

Orate, Et vosmet magnis servate periclis.

*Christus iac-
tū orat, Et
quasi cum
morte lu-
atur.*

*Dixit: Et ut paulum rursus discescit ab illis,
Labitur, ac toto prostratus corpore, pronam
Semianimis faciem terra versabat in uda.*

*Jamq; illi cuncta procumbunt ordine vires,
Mobilis arentem malè tangit lingua palatum,
Siccantur fauces, vixq; est via vocis in illis:
Quin etiam sanctos spargit sine lege capillos.
Heu quàm difficile est prima contagia noxa
Tollere, Et offensum nobis placare Parentem!*

*Angelus ap-
paret Chris-
to Et reser-
uat eum.*

*Ecce sed atherea delabitur Ales ab arce,
Instauratq; animos Christo, viresq; secundas
Sufficit, Et liquidas erectum attollit in auras.
Alitis ad nutus oculos in agone gravatos
Attollens Christus, raris ita vocibus hincit.*

Sum-

SEPVLTURA CHRISTI.

*Summe pater, precibus nati si flecteris ullis,
Si non fata obstant, sed enim mihi prona voluntas
Est tua, si facilem nato non subtrahis aurem,
Annue, nec calicem durus mihi trade bibendum.
Quod si nulla tuam mutat miseratio mentem,
Statq; animo natum casus detrudere in omnes,
Cedo equidem Genitor: nec me vis ulla gravabit,
Namq; dabis tandem finem, Pater alme, laborum.
Non igitur mea sed fiat tua sancta voluntas.*

*Talibus orabat dictis, sociosq; jacentes
Vidit adhuc altum proflare è pectore somnum,
Ergo dolet, dictis illos affatur & istis.*

*Dormite ignavi: vestro indulgete sopori:
Namq; id tempus adest, & ineluctabilis hora,
Nimirum humana qua filius ortus ab alvo,
Labe reus nulla, at cujusvis criminis expers,
Traditur innumeris peccati mole gravatis.*

*Vix ea finivit, vix presso desit ore,
Proditor en Judas, sceleratis prævius ansis,
Emicat ante alios, cui sulvo plena metallo
Pera fuit, magnam scelerum quæ præbuit ansam,
Persidus hic enim fas omne abruptit, & ipsi
Oscula dum præbet Christo, mox improbus ore,
Salve frater, ait: salveto Magister. At illi
Mox Christus, (simulata ut sensit voce locutum)*

Discipuli
Christi ite-
rum dormie-
bant.

Christus in-
fons in ma-
nus pecca-
torum tran-
ditur.
Judas pro-
ditor.

Judas osculo
Christum
prodit.

Sic

*Sicne hominis natus, Iuda, tibi proditur insons?
Traditur & sœva simulata per oscula turba?*

Christus Iu-
dam admo-
net.

Tempus erit, Iuda, magno cùm optaveris cmtum

*Me rursus: sunt fata tibi, sunt tristia fata,
Exitus & tristis, qualem decet esse malorum.*

Hic quantò melius & italem luminis auram

Te nunquam vidisse foret! stat janua lethi

Jam reclusa tibi, Ditisq; immane Barathrum.

Haftenus: at cernens Iudæam astare cohortem,

Obvius egressus, coràm quem queritis adsum,

Dixit: at his sursum surgunt horrore capilli:

Vera loquor, metuunt omnes retroq; recurrunt.

At postquam rursus voces iterare priores

Ceperat, & simili fuerat sermone locutus:

Christus ca-
pitur.

Ecce propinquabant tandem, captumq; tenebant,

Prensantes sanctos dextris immitibus artus.

Cōparatio.

Ac velut in sylvis atq; inter opaca viarum,

Sicubi sit captus spoliantibus hostis in armis,

Hunc ducunt cuncti, mortemq; minantur acerbam:

Non aliter Christus trahitur, & edimq; per agmen

Ducitur, armata circum assultante caterua.

Petrus Mal-
chi aurem
amputat.

Urgq; ita Marte fremunt omnes, Christūq; fa-

Non tulit hęc speciem cordato pectore Petrus, (tigat,

Attollienq; animos, audaci fulminat ore,

Fulminat, eductoq; aurem Malchi amputat ense.

Christus

SEPVLTURA CHRISTI.

*Christus at objurgans Petrum, serviq; misertus
Tollit humo auriculam, diuinaq; applicat arte :
Nam cecit in sese obducto mox vulnere sanguis,
Nullaq; erat dextrum per tempus visa cicatrix.*

*At mentem necdum factis explevit iniquis
Turba furcens, toto & jam Christū corpore fessum
Huc trahit atq; illic, factoque è canale fune,
Implicat & sanctos vincit crudeliter artus.*

Christus
vinctus duc
itur.

*Undiq; ledendi studio recutita catera
Certatim accurrens, & verba & verbera capto
Ingeminat Christo : sola est vim inferre voluptas.
Ille manus ambas (eheu) post terga reuinctus
Tendit, Ovi similis, villosa tergoe tractam,
Quam Pastor ferro accelerat tondere bidenti :
Illa necem metuens balatibus aëra replet
Nequicquam, sequiturq; virum non passibus aquis.*

Cōparatio

*Quis furor ô populi ? qua tanta insania vobis ?
Creditis hunc hostem ? vel creditis hunc latronem ?
Creditis aut furem ? fures ita ducere mos est.*

Apostrophe
ad Iudeos,
cum commi
natione.

*Ne verò, ne sic ter magnum ducite Regem,
Sed magis illius replicatos solvite nodos,
Solvite : adhuc vestras audetis promere vires ?
Ni Christo palmas vinctis religabitis ambas,
Vos ego. Sed præstat tantos perferre dolores
Tē IESU, ut nostram possis extinguere labem.*

Correctio
comminati
onis.

DE MORTE ET

Christus totius
humani
generis causa
sa patitur.

*Nost tibi tantorum, nos, nos tibi Christe malorum
Causa sumus: nostros hæc pœna manere parentes
Debebat, morsu quam commeruere nefando.
Sed si sævus amor te nostra abstergere suadet
Crimina, Et humana tangit te cura salutis,
Quò Pater, Et quò te tua sors vocat, i bone Christe,
Moxq; redi nobis populato victor Averno.*

Discipuli
Christi su-
giunt.

*Ecce autem ut partes nunc has, nunc rursus in il-
Gens inimica rapit Christum, sævitq; furendo, (las,
Diffugiunt ejus comites, captumq; relinquunt:
Ipse quoq; è longo sequitur Petrus intervallo,
Quiq; fidem dictis astringens sæpè superbis,
Primus in adversos enssem modò strinxerat hostes,
Ac se participem casus sociârat in omnes,
Deserit ille suum media inter tela Magistrum.
Tempore sic duro fidus mutatur amicus.*

Christus
primum ad
Hannâ du-
citur: deins
de ad Cai-
pham.

*Parva mora, Et cuncta gliscit violentia turba,
Et magis atq; magis furiali accenditur ira,
Armataq; manu Christum genua agra trahentem
Protrahit, atq; amplas Hanna deducit ad ades.
Nam siquidem fuerat Caiphæ Socer, ergo dabatur
Olli primus honos: ita morem fecerat ætas.
Non tamen is Christum longo sermone moratur,
Sed genero Caiphæ tota cum plebe remittit.
Hic Præses niuea velârat tempora vitta;*

Propheta
graphia

Et

SEPULTURA CHRISTI.

*Et nunc huc vultum, nunc rursus jecerat illuc,
 Traxerat interdum propexam ad pectora barbam:
 Tandem his adductum dictis compellat Iesum:
 Quisquis es ingratas hinc jam deponito curas,
 Hæcquæ mihi posito nunc pauca effare timore.
 Tunc Dei Soboles? calo tu missus ab alto?
 Regum aliquid num stirpis habes, & noster eris Rex?
 Ille nihil primum. Sed tandem hæc pauca profatur:
 Quid memorem genus? aut dios tibi sanguinis ortus?
 Capto nulla fides: populusquæ hic omnibus urget
 Viribus, ut diro possit me obtrudere letho.
 Si tamen est ardor stirpem cognoscere nostram,
 Dicam equidem, nequæ me caelesti è sede negabo:
 Sum Deus, æterni Proles æterna Parentis.
 Nec pudor est, quem summa tremunt, quæquæ ima ve-
 Hunc sese Regem Iudææ dicere gentis. (rentur,
 His ita responsis sermonem abruptit: Ecce
 Præsidis ad puteal miles stetit, atquæ feroci
 Increpuit vultu, Christoquæ ita turbidus inquit:
 Tantane te tenet atherei fiducia Patris,
 Pontifici ut tales opponas, improbe, voces?
 Haud impune feres: dixit, dextramquæ tetendit,
 Infringens Christo colaphum, quem plurimus hostis
 Auduit. Heu sanctæ rubuerunt verbere mala!
 Nec satis hoc fuerat: collectam è fauce salivam*

Hanne, &
 ejus sermo
 ad Christum.

Responsum
 Christi ad
 Caipham.

Miles Christi
 sto colaphum
 infringis &
 faciem eius
 de cõspuit.

DE MORTE ET

*Expuit in faciem Christi, sputoq; nefando
Ora Dei fœdat, frontisq; incestat honorem.*

*O facinus nullis unquam delebile seclis!
Vapulat injecta squalletq; harente saliva*

*Commiserat Os illud roscum, caelesti numine plenum,
Per quod sensa sua eloquitur Pater, altaq; cuius
Conditæ sunt verbo re voluti sidera cali,
Per quod ob humanam funduntur vota salutem.*

*Sicne Dei Gnatum? Dominum tractare potentem
Quem mare, quem tellus, quem Regem agnoscit? Et
Sicne decet casta qui postquã venit ab alvo, (et her,
Crevit, Et hos nostros assumpsit corporis artus,
Infera Tartarei rupturus claustra Barathri.*

*Nex captivæ Ecce sed ut sicca Boreas prorupit ab Arclo
vitis chri Frigidus, astante q; afflavit turbine turba,
sti frigidis. Pars stetit, atq; ori palmas admovit utraq;
sim. Ductus ut ex animâ tepidas daret halitus auras.
Muli deinde manus alternaq; brachia jactant,
Obvia pellentes animosi flamina venti,
Inq; sinum palmas, sub brachiaq; ipsa recondunt.
At alii potius correpta dura securi.*

*Ligna q; diffundunt, flammisq; alimenta ministrat.
Aggredi q; socio frondosis quercubus, ipsi
Stant circum, gratosq; calescunt ignis ad estus.*

Petrus ad Protinus hac gressus impulsu frigoris affert,

Rupe

SEPULTURA CHRISTI.

*Rupetrahens nomen Petrus: quem servus adegit
Ventus ad arduos Vulcani currere tadar.*

ignem accen-
dit.

*Hic dum fortè stetit, calidos excepit Ignis,
Ecce puella venit Domini cui janua cura,
Et breviter: Socius Galilaei tu quoq; Christi
Unus eras, nostram nam te vidère cohortes:
Abnegat ille suum famula quarente Magistrum.*

Petrus ter
abnegat
Christum.

*Altera deinde subit vocesq; ancilla priores
Integrat, è Petro certans extundere verum:
Abnegat ille suum rursus quæsitus amicum.
Fortè fuit juxta servus cognatus Illi.*

*Cui prius auris erat stricto mucrone recisa:
Illic graviter commotus, eum sic durius angit.
Nonne ego te vidi cum Christo pessime? nonne
Cessitis in viridi recubabas gramine? quando
Christus vota suo fecit suprema Parenti.*

*Isq; ubi jam fuerat medios illapsus in hostes,
In procul aufugiens exesa in rupe latebas:
Adde quod ora sono nobis discordia signas.*

*Extimuit Petrus, indicis expalluit istis,
Testatusq; Dei nunquam violabile numen,
Abnegat, in nugisq; Verbis perstat iisdem.*

*Tum verò manifesta fides, Petriq; patefcunt
Occultata diu tumidis mendacia verbis.*

Ter mentitus erat, subito cùm fortè fragore

*Elatus pennis, rubra cristâq; decorus,
Præcinuit lucem nocturnis Gallus in umbris.*

Gallus ut Aurora præbebat signa futura,

*Petrus memor Christi verborum Petrus, Ipsa
Conscia mens sceleris premit altum corde dolorem,
Abnegationem suam de-
flet.*

Atq; intus tecta mordet præcordia culpa.

*Respicit à tergo mœrentem Christus: at ille
Egrediturq; foras, lacrymisq; per ora profusis,
Triste gemit, salsoq; genas rigat imbre madentes.*

*Jam sed ubi pulsus surgebat Lucifer umbris,
Signabatq; diem, exorti sub lumina Solis,
Consilia inter se infandis de rebus habentes
Pontifices, Christo lethum crudele parabant.*

*Judas agnos-
cens scelus
suum, cum
conscientia
sua cōflicta-
tur.*

*Hic nova mutato surgit sententia Iude,
Nam dolet, & Christi sortem nunc deflet iniquam:
Et jam mallet eum simulato haud prodere vultu.
Quid faciat, nescit: turgentemq; ere crumenam
Projicit in medium, ac desperans talia fatur.*

*Sumite Iudæi malè partas sumite gazas:
Vestrum hoc argentum cunctorum causa malorū,
Ansaq; qua Domini cruor est mihi proditus insons.*

*Malè sibi
consciis om-
nia metuit.*

*Heu quæ me miserū latebra? quæ terra? quod æquor
Accipiet? quid nunc infelix deniq; sperem?
Cui neq; apud Christum tutus locus: insuper ipse
Dux Erebi atroces nostro de corpore penas*

Exu-

SEPULTURA CHRISTI.

Exuviasq̃ petit: triplices en aspice Diras.

Hem quid agam? quibus aut saltē me montibus ab-

An lateam sylvis inter spelæa, ferasq̃? (dam?

An Christo occurram supplex veniamq̃ precabor? Conscientia

Non ausim: siquidem pudor hoc, timor impedit il- mala nō fa-

O mea si nunquam gravida gestasset in alvo (Iud. cile sese con-

Me mater, quævis vel me jecisset in undas: solari po-

Aut mea suxissent virosas labra mamillas: test.

Tunc ego vel primo periissem parvus in ævo,

Nec tantos stulto peperissem corde tumultus.

Non hominem prævum, fame aut melioris egentē.

Ipse Dei Gnatum furcata mente fefelli.

Nempe fefelli illum, cujus pietasq̃, fidesq̃

Nota fuit cunctis, quo non fuit æquior alter.

Sive fidem, seu quis vitam spectârit honestam.

Hæc ita questus erat, medio cūm venit ab Orco Iudas despe-

Infelix monstrum, cui DESPERATIO nomen: rare incio,

Pallida cui macies tremebundos occupat artus, pit.

Vox rara, & presso quæ tantūm obmurmurat ore. Descriptio

Nescia mens recti sacri solamina verbi Desperatis

Respuit, & dictis solari non cupit ullis. onis.

Centū illi astantes famula caelestia Vatum

Scripta revolvebant, sceleris veniamq̃ canebant:

Illæ tamen tacito tundens præcordia morsu,

Solari nequit, & perversa voce repugnans,

Peccat

Ex bibl. univ. Dorr

Peccati veniam nulli putat esse maligno.

Iudas despe-
ratus Di-
is se deuo-
nit.

*Hæc Dea fœda animum miseri dum terret Iudæ,
Inspiratq; nocens virus, spargitq; venenum,
Ille stat, & nescit quid nunc faciatûe, petatûe.
Tollite me Furia, quocunq; absumite letho,
Clamat, & hanc animam vasto submergite Ponto.
Aut tu terra meos absorbe protinus artus:*

*Sic merui, tali dignum me sentio pœna.
Nil misere mei? Sed adhuc me viuere cogis?
Ipse mihi mortem consciscam: haud multa locutus,
Arripit oblongum tereti de canabe restem,
(Heu mihi quàm tristes quasitus restis in usus!)*

Iudas laqueo
se strangu-
lat.

*Hunc plicat, hunc ligno innexum demittit ab alto,
Supremum & loquitur: Iudas morietur inultus?
Non ita, sed Stygios ibit moriturus ad hostes,
Crimen ob admissum: sic, sic pereatq; cadatq;
Pendeat, & coruis gratas det hiantibus escas,
Aut saturet fœdo damnatos sanguine Manes:
Tali, non alio decet hunc occumbere letho.
Hoc dicens restem collo tenuis implicat omnem,
Et nodo fauces elisaq; guttura frangit.*

Iudas suspen-
sus rumpi-
tur.

*Hæc finis Iudæ factorum, hæc exitus illum
Morte tulit, (visu horrendû) trabe pendet ab alta,
Ac sceleratam animam ruptus media ejicit alvo.
Quem simul ac tali persensit morte perire,*

Arbi-

SEPULTURA CHRISTI.

*Arbiter inferni, prada gavisus opima,
 Turbidus ingreditur, Furiarumq; agmine cinctus,
 Per medias auras graditur, neq; cernitur ulli.
 Utq; propinquabat Iudæ, functumq; videbat
 Pendentem, & curva ligni sub fronde trementem,
 Constitit, & risit. quoniam miserabile vidit.
 Mox ait. Ex Christi nullum mihi funere lucrum
 Dum datur, at vastâ hinc metuunt mea regna rui-
 Tu nunc infelix anima ceu corpore pænas (nam,
 Desperate dabis dignas: simul unguibus uncis
 Pendentem, & magna funis cum parte revulsum
 Abripit, ac tradit Furiis: quæ deinde repente
 Profiluere citis pedibus, Stygiamq; paludem,
 Stagnaq; Tartaræ petiere liquentia ripæ.
 Hic animam Iudæ mediis in faucibus Orci
 Exercent, piceisq; propinant pocula lymphis.
 At ea compedibus durisq; inclusa catenis
 Ejulat, infernisq; miserrima clamat in umbris:
 DISCITE IUSTITIAM moniti, & non prodere Chri-
 Discite peccati veniam sperare dolendo, (stum.
 Discite mortales melius confidere Christo,
 Cujus magna omnem superat clementia noxam.
 Namq; mihi misera si mens non læva fuisset,
 Ausaq; delicti veniam sperare fuisset,
 Non hæc tanta meas cruciaret flamma medullas:*

Sathanas cū
 Furiis suis
 de Iudæ mi-
 serabili ex-
 itu letatur.

Desperantis
 um pæna.

Admonitio
 ne quisquam
 de gratia
 Dei despec-
 ret.

DE MORTE ET

*Oninium populo Et gazæ confusus opime,
Nudus in aeterno Indas cruciabor Averno.*

*Ecce autem ingenti fremit impia turba tumultu,
Pescit Et sancto crudeles sanguine pœnas,
Castigatq; moras longis ambagibus actas.*

Christus ad Pilatum ducitur. *Ergo iterum nodis, vinculis constrictus Et arctis,
Ipse Dei Gnatus, mactandi more juvenci,*

Pertrahitur rursum Pilati ad triste tribunal.

Ocyus hic illum solio sublimis ab alto,

Pilatus Christum interrogat unde sit ortus. *Quod ducat de patre genus, num dia propago.
Numine de dio sata sit scitarier ardet.*

Christus ad hæc, humili demittens lumina vultu,

Sum Deus, utq; refers, aeterni aeterna parentis.

Progenies, nullum quæ finem novit Et ortum.

Pontius hunc alia Pilatus voce rogatum

Detinet, Et dictis ultrò sic pluribus instat:

Si Deus es verus, nulla tu labe notari

Iure potes, quòd si Rex aethere missus ab alto es,

Cur ita te vinculum nostræ adduxere cohortes?

Teq; reum (ut perhibent) magno clamore laceffunt?

Ipse viros cernis, qui quàm te atrociter angant,

Exposcantq; tuam crudeli funere mortem,

Non opus est fari: glomeratas aspice turbas,

Quæ tete accusant: Eni mea cura resistat,

Jam dudum manes cecidisses fortè sub imos.

Impe-

SEPULTURA CHRISTI.

Imperium verò nostrum hoc : O summa potestas
Me penes est unum , tota hæc quoq; turba , viriq;
Me sine non audent ulla te perdere morte.
Ergo age dum dubito te dio sanguine cretum,
Si Deus es, nostros curarum discute fluctus.
Olli autem miti respondens pectore Christus,
Pro re pauca refert. Non me hæc oratio, Ponti,
Terret, non animo mens est mihi fracta minaci.
Si mea regna forent stulto confinia mundo,
Tunc ego fortè etiam magna stipante caterva
Ingrededer, vano tumidus præcordia regno.
Sin fugienda mihi mors esset, cominus ipsi
Angelici pro me certarent undiq; cætus.
Sunt Patri vires : sunt nescia cedere cuiquam
Agmina : sunt animi, belloq; in victa juventus.
Senserat hoc olim calo detrusus ab alto
Maximus ille Draco, sed tunc non maximus ille.
Ergo quam pro me curam geris, hanc quoq; pro me
Deponas, lethumq; sinas crudele sulire.
Nam, Pilate, in me nil tu quoq; juris haberes,
Ni tibi de calis esset concessa potestas.
Causa tua est melior : qui me tibi tradidit, ejus
Peccatum gravius manet, æternumq; manebit.
Nunc me fata vocant, patrisq; immota voluntas.
Ei speranda mihi quævis fortuna ferendo est.

Responsum
 Christi.

Christi Rea-
 gnum nō de
 hoc mundo.

DE MORTE ET

Pilatus cogi-
tat liberare
Christum.

Continuò Præses cura fit saucius alta,
Et Christi placido victus sermone labascit.
Ac quoties illum cernit, dimittere vivum
Expetit, at causas nequicquam nectit inanes:
Dumq; ita cunctatur subito venit obvia gressu.
Fœmina, Pilato tum fœdere juncta jugali:
Hæc ita conceptas auget sub pectore curas.
Chare vir, atq; animæ conjux pars altera nostra,
O spes, & sociæ requies dulcissima vitæ,
Has ego per lacrymas, per nostra hæc pignora lecti,
(Pignoraq; ostendit) per tædæ jura jugalis
Obsecro, ne Christi infandate pollue cade:
Justus ut est, ab sic nulli est pietate secundus.
Fabor vera tibi: Media dum nocte sub umbris
Decubui, & clausis somnus subrepit ocellis,
Passa hunc ob justum sum multa, heu tristia passa:
Ergo si quis amor nostri, si cura, marite,
Abstineas, sævæ nec tu subscripto turba:
Gaudebis minus, & minus idem fortè dolebis.

Vxor Pilati,
dehortatur
maritum à
cæde Chris-
ti.

Protinus ingenti curarum pondere Præses
Fluctuat, & populo falsas jactante querelas
Dimovet, ut vivum possit dimittere Christum.
Hic verò exoritur rumor, clamorq; malorum,
Qui Christum affirmant digna atq; indigna relatu.
Sparsisse, ut quondam Galilæis vixit in oris.

Hero.

SEPVLTURA CHRISTI

Herodi idcirco (namq; illis fortè diebus
 Adfuerat) tanquam Galilæum dat Galilæo.
 Hic Christi magno visendi captus amore,
 Gaudet, & ora modis attollit turgida miris.
 Multa viri siquidem virtus, & multa patebant
 Magnis declarata prius miracula factis.
 At crebris vicibus, vario & sermone rogatus,
 Nil retulit Christus, votumq; Herodis inane
 Eludens, tacito ne verbum protulit ore.
 Ergo ubi nulla datur miracula videre potestas,
 Despiciit Herodes Christum, spretumq; remittit.
 Pontifici, nivea velatum vestis amictu.
 Pontius at veteris servans fomenta doloris,
 Ingemit, & Christi vultu ad suspiria ducto,
 Nunc iterum curis animum mordacibus implet.

Pilatus mibe
 sit Christu
 ad Herode.

Christus ad
 Pilatum res
 ducitur.

Annua at instabat jam lux, qua mittere captum
 Moris erat populo, si quis vel latro, vel hostis.
 Urbe furens aliquos peperisset cadē tumultus.
 Morem porrò alium Caiphas quoq; fecerat esse,
 Unus homo ut moriens populi commissa piaret.
 Tunc Barabás longè ante alios scelcratior omnes,
 Mentis inops magna dum fortè cupidine ferri
 Sævit, & stricto cadem mucrone peregit,
 Captus in ocluso residebat carcere latro.
 Hunc igitur fontem atq; enormi labè notatum,

Consuetudo
 Iudeorum
 annua in cas
 ptis.

Pilatus vult
 dimittere
 Christum.

DE MORTE ET

Omnes Ba-
rabbā dimitti
volunt, &
Christū cru-
cifigi.

Pontius infanda voluit demittere morti,
Æquus at in fonti cupiebat parcere Christo.
Degener at populus non voci iræve pepercit,
Cede sacra gaudens, & Christi morte triumphans,
Tolle virum, clamant, mediis crucifige sub auris.
Pontius at contrā, vos illum tollite, clamat,
Crimine nam nullo, nulla nam labe notatus,
Innocuo immeritas lueret cur corpore penas?
Quod si tanta tenet vestras insania mentes,
Et cladem impietas non sentit vestra futuram,
Sumite vos illum, quacunq; & perдите morte.
Nil mihi cum Iusto hoc, nulla hunc infamia taxat:
Dedecus est etiam vestrum crucifigere Regem.
Illi autem contrā magnis clamoribus iras
Sic acuunt: Nobis Cæsar Rex summus, & unus,
Cujus amicitie si quis te detinet ardor,
Quam geris, hanc dicto citius nunc exue mentem:
Rumpe morastandem: crucifixo deniq; Christo,
Mox Barabam virum nobis è carcere redde.
Talia dumq; uno clamantes ore fremebant,
Et fixus furor immota perstabat in ira,
Incitur, & populi succumbit deniq; motu.
Ergo manus pura (velut insons) abluit unda,
Et Christum multa casum vibice flagellat.
Sic macula infamis qui condemnatur inusta,

Christus fla-
gellatus.
Cōparatio.

Stare

SEPULTURA CHRISTI.

Stare solet, manibus conjunctim in terga retortis,
 Carnificis donec virgis cadatur, & urbe
 Exeat, ac tandem variis miser exulet oris:
 O scelus, & nullo spectacula visa sub arvo.
 Caditur heu Christus virgis: dimittitur ille
 Qui cadi infami debebat jure flagello,
 Terga per atq; humeros: rigor ô quam juris iniquus!
 Quis mihi nunc linguas plures dabit, oraq; plura?
 Ut valeam Christi cunctos efferre dolores.
 Ecce furens populus spinarum vimine texto,
 Complicat horrentem sentosa è fronde coronam:
 Hac caput, hac sancti præcingit tempora Christi.
 Stat Christus, stringiq; caput pungente corona
 Dum videt, & crebris singultibus ora resolvit,
 Olli sanguineus sancta de fronte fluit ros.
 Non secus in terras ac defluus incidit humor,
 Quem modicus vapor ima sub regione creavit
 Aëris, haud nocte intempesta, at nocte serena,
 Cui comes affulget croceis Aurora quadrigis.
 Parte alia in risum cunctas effundit habenas
 Miles, & hic Christum variis assultibus urget;
 Hic sreat, & faciem sputo deformat honestam:
 Alter at in miserum furiali percitus ira,
 Occupat os pugno, sublata & arundine longa
 Percutit indignos connixis viribus artus.

Christum ma-
 gis magisq;
 affligitur.

Cōparatio.

Iudei et mi-
 lites variè
 insultant
 Christo.

Notior

DE MORTE ET

*Notior utq̃ foret confectam è sindone vestem
 Exuit, atq̃ humeris solitos imponit amictus,
 Sæva profanata spargens convicia lingua.
 Mox alius Christum verbis ita ludit amaris:
 Alme Deus salve: salve Deus atq̃ hominũ Rex:
 Rursus ave multum: tua verò ubi sceptrata tuumq̃
 Imperium, summo quod sese attollit Olympo?
 Ecce tibi sceptrum fluvialis præbet arundo:
 Scilicet ista decent tales gestamina Reges.
 Parce tamen nobis, subjectis parcere nosti,
 Justitia potes ut populum frenare superbum.
 Nos tua turba sumus, nobis te parcere justum est.
 Ille tenens cannam dextra trepidante palustrem,
 Dat gemitũ, & tacitis præcordia luctibus implet.
 Heu scelus infandum, humanisq̃ immanius ausis,
 Quod superet Syculum summa feritate Tyrannum,
 Ærea cui facta est simulati machina Tauri,
 Inclusos utero qua lentis ignibus ussit.
 Fasne Dei Gnatum dictis proscindere acerbis?
 Et furere in Regem, quo nemo potentior extat,
 Quòcunq̃ aspicias? hac magni machina mundi
 Hujus in imperio est: quid mundo majus habetur?
 Et tamen arbitrio illius summa astra feruntur.
 Alma parens tellus magno concussa tremore,
 Pendet ab hoc uno, tremit, & velut ima dehiscit.*

Hoe

Irrisio.

SEPULTURA CHRISTI.

*Hoc mandante iterum stat centro immobilis ipso
Terra, nec exesis audet nutare carernis.*

*Hunc talem, & totum extendentem regna per orbem,
Aggreditur pugno, maledictisq; ore satellites. (tus?*

Quid verò hoc? quid & ipse sibi vult ecce tumultus?
State viri: sed state statim, nec tendite porro:
State, inquam: quæ causa via? quò pergitis omnes?

*Apostrophe
ad crudelitatem
Iudeorum.*

*Hæc miki dum tantis ferio clamoribus auras,
Nemo meas voces arrectis auribus haurit.*

*Armati incedunt omnes, gestantq; coruscos
Enses, nigrescunt hastis sublimibus aura.*

Agnosco causam, & guttis suffundor obortis.

Ipse Dei Gnatus mortem subiturus acerbam,

Ducitur ab tandem: glomerata hunc undiq; turba

Includunt, septum media inter & agmina ducunt.

*Christus
morti desis-
natur.*

Vos nunc Christiades Musa, vos numine vestro

Aspirate mihi, & vestras precor addite vires,

Dum memorare horresco, & mæstū penè mihi cor

Deficit, incerto pulsans præcordia motu.

En facies celi quàm tristis: & omnis ut umbras

Orbis agit subitas: & Sol caput occulit altum:

Caligansq; diem suscis nos contegit alis.

Forsan & in summo luctus renovatur Olympo:

Si quid habet luctus alti modò Regia celi.

*Precatio ad
Musam, ut in
luctu ingenio
fracto
assint.*

*Facies aeris
& celi tris-
tis recorda-
tione mor-
tis Christi.*

Ac nisi me fallunt mæstæ præsagia mentis,

L

Alige-

DE MORTE ET

*Aligeros video fratres: video eminus omnes:
Ut stant demisso vultu! Vestigia Christi
Clavorum, & lateris vestigia praeſca reclusi
Aſpiciunt! lacrymaſq; bibunt toto ore fluentes,
Ac tristem involvunt alarum tegmine vultum!
Quòd ſi tantus habet caeſtia numina luctus,
Tu Dea quæ nomen cognato ducis Olympo,
Huc ades Urame Muſarum è cœtibus una.*

Deſcriptio
collis in quo
Chriſtus
crucifixus.

*Eſt via quæ curvis protenſa anfractibus, urbe
Non procul à Solyma ducit, ſed penè ſub ipsis
Se ſinnat muris: acclivi hinc ſemita campo
Surgit, & exiguum infauſto notat omine collem,
Golgotha cui nomen: non hunc decoravit odoris
Arbor opaca comis, nec erat quoq; collis hic ullæ
Religionis ſacer: Sed enim fuit ille latronum
Meta truciſ lethi, tignoq; ibi ſemper in alto
Ora virum fracto pendebant pallida collo.*

Quidam comitantur
Chriſtū, inſultantes ei
uſq; ad mortem, quidam
cōdolēt tantis facinoribus.

*Huc igitur Chriſtum ſiſtunt, huc agmine multo
Adducunt, denſa vulg; comitante caterua.
Pars pedes incedunt, in equis pars altera tendunt:
Hic portat framæam, eratam gerit ille bipennem,
Aſt alius lateri falcatum ſubligat enſem.
Poſt ſubeunt longo plorantes ordine matres:
Hæ lugent, penitusq; polos ululatibus ambos
Famineis feriunt: madidis pluit imber ocellis.*

Qua-

SEPVLTURA CHRISTI.

*Quales præcipiti destillant culmine gutta,
Turbidis abruptis si quando nubibus Auster,
Fundit aquas, largaq; domos pluvia occupat altas.
Et jam jamq; magis fatorum meta malorum
Approperat, finemq; malis imponere certat.
Fit fragor: ille secat ferrata ligna securi,
Atq; crucem fabricat: clavos hic portat acutos:
Alteri ad infandos fertur quoq; malleus usus.*

Cōparatio.

*Quis cladem istius lucis? quis verbera Christi
Explicet? aut sævos possit memorare dolores?
Filius ipse Dei clavis terebratus acutis*

Exclamatio

*Figitur, & manibus distenditur in cruce celsa:
Ac velut hæc Vates quondam eventura cantant,
In media fixus latronum parte pependit.*

Pathos.

*Quorum alter media quamvis in morte tnetur,
Non tamen audaci petulantem pectore linguam
Continuit, non ille ora effrenata repressit.*

Christus inter duos latrones crucifixus.

Si Deus es, tanta te nunc, ait, eripe morte.

*Sin aliquam porrò spem calo ponis in alto,
Nos etiam tutare duos, nos eripe Christe.*

*Talia jactantem sceleratum, & spurca loquentem
Non tulit à dextra latro qui parte pependit,*

Alterius moriturus latronis injuriatio.

*Atq; ita: Sicne tibi blasphemus è corde recessit,
Et pudor, evictò pietatq; expulsa timore,
Non dubites omni exuta ut probitate meūq;.*

Alter latronis instantem reprehendit.

DE MORTE ET

*Evomere in Dominū hunc dira convicia lingua.
Nos equidem scelere, & polluti turpibus ausis,
Supplicia & scelerū pœnas nunc pendimus omnes,
Nullius moritur convictus criminis iste.*

*Christe Dei fili, miseri memor esto latronis,
Quando aeterna tui sumes moderamina Regni.*

Christus
conversum
latronem
consolatur.
Eclipsis So-
lis tempore
crucifixi
Christi.

*Ille sub hac : ut vera loquor, sic luce sub ista
Te mecum pulchra Paradisi in sede locabo.*

*Ecce sed ut medios cursus lux clara tenebat,
Horrenda in celo exoriuntur visa sereno,*

*Mens meminisse horret : media sub luce diei,
Ipse suos velans atra ferrugine vultus*

Sol stetit, & lato subduxit lumina mundo.

*Non hæc talis erat tunc obscuratio, qualis
Sæpius esse solet, quando nos inter, & altum*

Eclipsis il-
la Solis non
fuit natura-
lis.

*Luna venit Solem, nodo conjunctaq; eodem,
Aspectum nobis Phœbea lampadis aufert :*

Major erat longè, natura & cursibus impar,

*Namq; suum postquam complerat cornibus orbem,
Plena sub opposito fulgebat Cynthia Sole,*

A quo ceu patria sumit sua lumina luce :

Ille tamen medios dum præbuit atheris ignes,

(Cum neq; subjecto adversa esset Delia tergo,

Quò minus in totum radios Sol spargeret orbem)

Sponte sua cepit tristi nigrescere forma,

Atq;

SEPULTURA CHRISTI.

Atq; illustre caput totis tribus abdedit horis.
Hæstenebras cernens infauustum Solis E'omen,
Intremuit tellus, magnum testata dolorem:
Tantus luctus erat, diuini cernere nati
Transverso in ligno extentos crudeliter artus,
Sol latet in luctu, E'dat signum terra doloris.
Hæc tamen haud poterant duras miracula mentes
Flectere, non conuersi animi, non impia turba.
Quin ipsam Christi (quid enim insanire nocebat?)
Arripiunt vestem, quam parte haud nevit ab ulla
Docta manus, certa neq; sectam consuit arte:
Partibus ergo illam miles non diuidit equis.
Sors jacitur, retinet vestem quem sors sua tangit:
Atq; ita Psalmographi vox est impleta Propheta.
Utq; ferè nonam Phæbus signauerat horam, (tum
Clamorè hunc Dominus tollit, quo Pontus, E' al-
Insonuit calum, tellu'q; horrore tremebat:
Me, me ergo Deus, alme Deus, me deseris ultro.
Qua voce emissa siccum sitis agra palatum
Torret: at ut mordax fuit ori admotus amaror,
Nec sufferre potest commissum felle liquorem:
Ecce iterum magna miserandam voce querelam
Ingeminat, patriq; animam commendat, E' inde
Consummata (inquit) sunt omnia: Vix ea fatus,
Diuinum caput inflexa cervice reclinans,

Tremor
Terra.

Milites de
veste Chris-
ti sorte mis-
tunt.

Querela
Christi in
cruce.

Christus in
agone sitit.

Christus
animam exo-
halat.

DE MORTE ET

Sanctam animam & vitam in gremiū patris exha-

Velū Tem- Ecce autem Templi (visu miserabile) velū (laet. 6)
pli scissum.

*Scinditur, inq̃ duas se partes findit: at ipsa
Subsultat tellus horrendo concita motu.*

*Multaq̃ agunt rimas ruptis dum saxa columnis,
Ecce aliud multò majus, magis atq̃ tremendum*

Mortui sur- Objicitur cunctis: tumbis nam multa reclusis
gunt.

*Corpora consurgunt, & vivo fota vigore,
Emergunt iterum sub apertas aetheris auras,*

*Testanturq̃ Dei Natum, Regemq̃ fatentur,
Imperium cujus summis se terminet astris.*

*Functus at ille fuit fato, sanctosq̃ per artus
Sanguis iit, cervixq̃ humeris innixa pependit.*

Udisses ejus rorantes sanguine palmas,

Perq̃ humeros spisso manantem rore cruorem,

Vidisses pectus bicolori flumine sparsum,

Atq̃ cruentatas guttarum aspergine plantas.

Apostrophe Quis tibi tunc fuerat morenti in pectore sensus.
ad Matrem

Christi. Casta Dei Genitrix? cum chari vulnera nati

Suspiceres? sparsa q̃ manus, faciemq̃ cruore

Turpata mroscoq̃ rubentia sanguine crura?

Ac pelluentes distenta sub cute fibra?

Sxpētuis plangens mœrentia pectora palmis,

Talia turbato nequicquam corde gemebas.

Quærit Ille ego te aspicio vultu, hac & imagine cerno,

Nate

SEPULTURÀ CHRISTI.

Nate meum solamen? an hæc mihi gaudiat tandem

Marie ad
crucem.

Afflicta restant matri: expectata senecta

Hæc ne meæ requies? qualem te fletusq; gemenusq;

Fessa annis video: nec sancto in vertice crines

Concretos tabo mihi saltem abstergere fas est.

Non desunt undæ: lacrymæ dant flumina large,

Et coma cana foret tergendò hæc apta cruori.

Hoc erat, ô fili, quod te per tela, per hostes

Portavi infantem, solo comitata marito.

Tunc ubi atrox hostis districto sævit ense,

Teq; timens unum, petiit te fer viduus unum,

Sanguine & infantum totas repleverat urbes.

Hec mihi quàm fueras misera spes maxima matri!

Ubera ut admotis suxisti hæc nostra labellis,

Ubera quæ porto: quàm te complexa lacertis

Sæpè fui cupidus: sed sæpius oscula fixi.

Nunc te post varios vitæ mortisq; labores,

Pendentem aspicio, morientemq; in cruce celsa.

Quæ malis? qui luctus misera mihi deniq; restant?

Quod possum, spargā imbre genas, & flumine salso,

Et lacrymas lacrymis, & planctus planctibus addā.

Dixit, & ore admota cruci miserabile nati

Amplexa est lignū, maduit quod sanguine totum,

Multaq; dictura vocem dolor interclusit.

Sol at ubi lassos condebat vespere currus,

Fortè

DE MORTE ET

*Fortè Arimathea Iosephus natus in urbe
His super advenit: non hoc servantior equi
Alter erat, Christi nec erat studiosior alter.*

Iosephi officiosa pietas in morte Christi.

*Ille metum ponens ignotas Præsidis aedes
Intrat, & hunc dictis affatum talibus orat:
Optime Romulidum quanquam mirabere forsan,
Quæ mea mens, animi quæ confidentia sedes
Jusserit has intrare, ignotaq; visere tecta:
Desine mirari tamen, & depone se veros
Quos video vultus, mirari desine tandem.
Si mihi te facilem dederis, dabis omnia Præsēs.
Non posco exurias, (nā quas habet omnium egenus?)
Tantum relliquias, Christi q; exanguia cada ver
Exopto, hoc largire mihi mitissime Præsēs.*

Pilatus jubet Iosepho dari corpus Christi.

*Ille autem admirans animum, vultumq; precantis,
Membra dari mandat defuncti exanguia Christi.
Tum verò Miles, cui magna licentia ferri,
Ne quid inexpertum crucifixis fortè relinquat,
Crura viris frangit, validoq; hastile lacerto
Impulit, impulsu quo Christi pectora rupit.*

Ex vulnere Christi sanguis & aqua fluit.

*Exiliit bicolor suffosso pectore rivus,
Nam liquidas roseo cum sanguine protinus undas
Cernere erat, geminoq; undantem rore liquorem.*

Iosephus Christum sepelie.

*Exemplò interea properat Iosephus, & ipsa
Signa petit collis, cui sancta infixæ fuit crux.*

Admo-

SEPULTURA CHRISTI.

*Admovet & scalam, summi & fastigia ligni
 Ascensu superat, mox fixos forcipe clavos.
 Extrahit, & tandem manibus complexus utriq;
 Defletum corpus, constructi in rupe sepulchri,
 Qua decuit pietate, & sacro more recondit.*

*Quæ me ducat ventis sors æqua secundis,
 Et mihi clivosa monstret monimenta ruine,
 In quæis reliquie Christi, exanguia membra
 Carcebant mollem excisa sub rupe quietem,
 Tertia lux donec lato sese extulit ortu.*

*Non ego maluerim Europæ in regionibus omne
 Scrutari latus, atq; ignotas querere terras.*

*Majestas dirina loco, venerandaq; semper,
 Sed nunc spreta jacet, fatali & diruta casu
 Cernitur: apparent merita vestigia pœna,
 Dum stupet, & fato gens fœda obnuitur omni.*

*Hac regio, hæc tellus nati cunabula Christi
 Excepit gremio, hac etiam regione locorum
 Primus homo, fertur terrena mole creatus:*

*Creditur hîc idem lapsus: tumulatus & idem
 Non procul hinc, placidè dormit: sic omnia fatis,*

*Nec casu eveniunt, primæ contagia noxæ
 Facta ubi sunt, illic nostrum scelus esse piatum
 Credibile est, suo mactati sanguine Christi.* (ris,

Nympha Palestinis aliqua huc precor advola ab o-

M

Meq;

Discursus
 de loco Sepul-
 ture
 Christi.

Vbi primus
 homo cõdi-
 tus, lapsus,
 et mortuus,
 ibi Christus
 putatur na-
 tus, crucifi-
 xus et sepu-
 tus.

*Meqꝫ per has sanctas (si fas) deducito terras:
 Aut hoc si nimium est, vel solam ostendito rupem,
 In qua divini sita corporis ossa quierunt.
 Uidego in Arctoïs simulachrum nobile terris,
 Quod casum ad speciem divina creditur urna.
 Huic viso dant scripta fidem: Sed tu Dea vatem,
 Quaeso, mone, nostraqꝫ, ô Nympha, allabere menti.
 Quà quondā acclivi surgebat Golgatha monte,
 Hac descensus erat, nec longis passibus inde
 Insurgens rupes, vicino stabat in horto,
 Materiem sacro dederat quæ casa sepulchro.
 Vestibulum ante ipsum ingressusqꝫ in limine primi,
 Tumba alia extiterat, tumulo connexa sacrato,
 Mole pari & forma extructa, & quæ pariete solo
 A tumulo Christi distincta erat: hanc ubi gressu
 Emensam superes, propiusqꝫ accedere tentes,
 Angusta apparent fauces, arcumqꝫ sepulchri
 Ostium, ad objectos quod Solis ponitur ortus:
 Adextra ingressis Aquilonem ubi respicit ipsum
 Spelunca paries, & lato panditur ore
 In tumulum assurgente: Hic, hinc pia turba repostas
 Reliquias Christi, sanctas & condidit umbras.
 Jamqꝫ ubi consueti ritus & sacra peracta,
 Egressi exanimem magno venerantur honore,
 Federe quotquot erant conjuncti, quotquot amore.*

Descriptio
 Sepulchri
 Christi, ex
 peregrina-
 tione Bro-
 cardi Mo-
 nachii.

Exequie
 Christo fa-
 ctæ.

Sta-

SEPVLTURA CHRISTI.

*Stabant, & magna supremum voce ciebant.
Pars oculis dat largum imbrem: pars flebile bustum
Spectat, in obtutu tota & defigitur uno,
Occluditq; fores, & tali carmine signat:*

Hic situs est Christus, pro nobis victima factus,
Lux dedit hæc mortem, dabit at lux tertia vitam.

Inscriptio
Tumuli.

*Hæc (ni fallor) erant crucifixi vulnera Christi,
Quæ placuit nostris cursim memorare Camænis.
At nullo hæc quamvis Pario sint murice tinctæ:
(Ingenio siquidem vires natura negavit)*

Epilogus
breuem cruci-
fixi Chris-
ti Exegesis
continens.

*Me tamen has olim in lucem emisisse iuvabit.
Arma canant alii, florente q; ære catervas,
Me celebrare iuvet summi benefacta Parentis,
Cujus magnus amor, cujus clementia finem
Non habet: En Gnatum summo demisit Olympo,
Ut foret ob nostram mactatus victima labem.
O immensus amor, nostriq; immensa cupido!
Quas maculas nobis primævus inusserat Adam,
Abluit has insons, & vulnere terpsit acerbo.
Ille tulit sævas multo cum verbere plagas,
Quem metuunt iusti, quæ sancti semper honorant.
Quod si tanta tulit non fonti corpore damna,
Quid mihi? quid nobis nunc omnibus ergo futurum?
Nos siquidem fontes, hic sed iustissimus unus.
Ille sed has pænas, hos largi sanguinis haustus*

Omnes ho-
mines fon-
tes, solus
Christus in-
sors.

*Sponte sua subiit, casu non territus ullo:
 Scilicet ut Stygiæ perrupta valle paludis,
 In qua capta fuit primi stirps tota parentis,
 Victor o'vans magni contunderet ora Draconis,
 Atq; pios rursus manes inferret Olympo.*

Salus homi-
 nis reparari
 non potuit
 nisi satisfac-
 ere Deo.

*Sed non antè datur lapsam reparare salutem,
 Quàm nos multa prius clades, & multa malorum
 Damna, per innumeros vitæ mortisq; dolores,
 Sidere tandem cali in regione reponant.
 Ergo velut quondam sancti cecinere Prophetæ,
 Esaiasq; sacro Vates prædixerat ore,
 Non proprios, nostros verè tulit ille dolores.
 Nos tamen haud illum Dominum cognovimus, ejus
 Sed faciem fædæ maculatam semine lepræ,
 Credidimus summo scelus expendisse Parenti.*

Pathos.

*O hominum lux, ô nostra spes unica vitæ,
 Christe salus mundi, quæ te sors asperat tantam
 Jussit adire necem? quæ causa indigna serenos
 Fædavit vultus? cur hæc tua vulnera cerno?
 Sic fuit in fatis: tibi sic Patriq; placebat.
 Non nisi finita per atrocia vulnera vitæ,
 Ira tui tandem fuerat placata Parentis.
 Namq; ut primus homo, Stygio delusus ab Angue,
 Incautus summi violavit jussa Parentis,
 Divinosq; quibus fuerat cumulatus honores,*

Tur-

*Turpiter amisit, seq̃ ima ad Tartara merfit:
Tu Patris aeterno prolatum è pectore Verbum
Mox ades, & Patri violentas eximis iras.
Et quoniam Genitor auros deponere vultus
Noluit, ablato nisi reddere rursus honores
Posset homo, caloꝝ insons assurgeret alto,
Tu Patri hanc jacturam etiam promittis honorum:
Dasq̃ manum in pignus, sancitaq̃ fœdera firmas.*

*O mirum fœdus, nostraq̃ indagine omnes
Exuperans sensus: ô admiranda Dei mens.
Nam si vanus homo donis celestibus auctus,
Cuiq̃ fuit noxa vitandæ plena potestas,
Labitur is tamẽ, & reprobis scelus aggravat ausis:
Cur homo non idem divini numinis iram
Sanguine placuit proprio, lethoq̃ piavit
Omne nefas? an non justum foret illud & æquum?
Hoc ita non visum celi terraq̃ Potenti.
Nam velut is justus, sic justo è corpore pœnas
Exigit: at justus nemo nisi Filius ille,
Conceptum genuit quem sacro Flamine, nulli
Mista viro Virgo, sed dio pondere plena.
Hic subeat summi clementia magna Parentis,
Atq̃ immota animis ejus vox fixa sit imis,
Nam semel è sancto quam vocem protulit ore,
Vox manet hac, quodvis sit & irre-vocabile verbum.*

*Christus
Verbum in
lapsu primi
hominis, oba-
tulit se Pa-
tri satisfac-
turum.*

*Cur nemo
hominũ pro
lapsu Adæ
Deo satisfac-
cere potue-
rit.*

*Deus justus
non nisi ex
justo satis-
factionem
voluit.*

Sic quoq; dum vetuit medios decerpere fructus,
 Non tamen abstinuit conjunx sed carpserat illos,
 Exitus ecce notat divinæ vocis abusum :
 Nam pomi unius morsu mors venit in orbem.
 Ergo Deus meritò, justas compulsus ad iras,
 Quem fecit, Stygiis hominem subvertere flammis
 Constituit, dictisq; minas fatalibus auxit.
 Ecce autem rursus, patrio commotus amore,
 Mutatur, sævæ moxq; obliviscitur ira:
 Nec mora, quem genuit nulla sub origine, Natum
 Donavit nobis, ut nostræ pondera noxæ
 Perferret, patriamq; ultro compefceret iram:
 Ille autem nostros assumserat integer artus.
 Inde vide quanto nos amplectatur amore,
 Ob genus humanum Patris in se dum trahit iras.
 Aspice deinde Deum, proprio qui parcere Nato
 Noluit, innumeros illum sed adire labores
 Impulit : has tantas animis celestibus iras
 Quis putet ? ob vetitos unius conjugis ausus,
 Non nisi mactati placantur sanguine Nati.

Immenſus
 amor Dei
 erga homi-
 nem.
 Deus filium
 ſuum unica-
 nitum pro
 genere hu-
 mano de-
 dit.

Cur Chri-
 ſtus ſanguis
 neq; ſudorẽ
 miſerit.

Ergo ſanguineas quòd Chriſtus corpore guttas
 Emitterit, ſubitoq; ſtatim languore fatiſcit,
 Non fruſtrà, aut dubia fieri hoc homo credito cauſa.
 Nam velut extrema cùm vite ſtamen in hora
 Cernimus, atq; atram paulatim accedere mortem,

Heu

SEPULTURA CHRISTI.

*Hei miseri letho nequicquam astante timemus,
 Fæda ubi Mors oculos tristi circumvolat umbra:
 Sic quoq; dum Christo pœna tristissima moles
 Incubuit, licet ille Deus fuerat quoq; verus,
 Horruit ille tamen, labefactisq; ossibus hæsit.
 Et quia divini persensit numinis iram,
 Et fugit lethi carnis natura dolores.
 Aut quoniam (nec vana fides hoc credere suadet)
 Non paucos fore prævidit, qui tormina tanta,
 Tamq; truce[m] mortem, non grata mente, nec equis
 Acciperent animis, tantumq; ob mortis agonem,
 Qui grates illi, meritosq; referret honores,
 Multibus è multis esset vix unus & alter.
 Ecce Agnus veluti (quid enim patiētius Agnos)
 Thuricremis ultrò mactandum se dedit aris.
 Totius ille gerit delicti crimina mundi.
 Quæ non ille tulit cum multis scommata probris?
 Quæ mala non passus? vix hæc ego dicere possem,
 Si mihi vel centum linguas Deus, oraq; centum;
 Ingenium & magnum, totumq; Heliconæ dedisset.
 Hujus ab exemplo discat tolerare labores,
 Qui cupit ætherea quondam in statione reponi.
 Sicut enim Christus post mille pericula mortis,
 Nunc fruitur vita, summoq; potitus Olympo,
 Sub pedibus torquet stellati sidera celi;*

Christus tā-
 quā Agnus
 traditur ma-
 ctandus.

Exemplo
 Christi om-
 nes pii in
 hac vita as-
 siuntur.

Sic

DE MORTE ET

Sic etiam variis exercita vitæ piorum

Casibus, æthereas tandem transfertur ad ædes.

Qui Christum sequitur varios fert ille dolores.

Christus

pro genere

humano

mortuus, &

nam gratitu-

dinem ad ho-

minibus rea-

quirit.

Sed quia jam summi sedata est ira Parentis,

Januaq; accepta rursus est patefacta saluti,

Quas homines Christo tanto pro munere grates?

Premia quæ dabimus? vel quos tribuemus honores?

Nullius hic donis, at grato pectore gaudet.

Hoc igitur tempus cuncti veneremur, & ipsa

Tristitia salvifici meditemur vulnera Christi.

Quem non tanta movent infandæ vulnera mortis,

Ferrens est, scopulis forsân prognatus in altis,

Lactæ nec humano, at nutritus lacte ferreo,

Non homini similis, sed tanquam bellua vivit.

Sol latuit: tellus tremuit: patuere sepulchra

Ingratitudo
hominum in
Christum.

Unius ob mortem: nos verò tempora luxu

Perdimus, immemores tantorum sæpè dolorum.

Clarius hoc luce est: juvenis nam sæpius amens

Non animum libris, sed labra admotat laccho:

Ac sæpè ad mediam ducens convivia noctem,

Ceu prope Lethæa sistens se stagna paludis,

Longa sui pariter Christiq; obliviam potat.

At tu sancte Deus, cui cælum paret & aër,

Tu prohibeto nefas, tu talem avertito mentem.

Jam, jam certa salus nobis: metus omnis abactus,

Dum

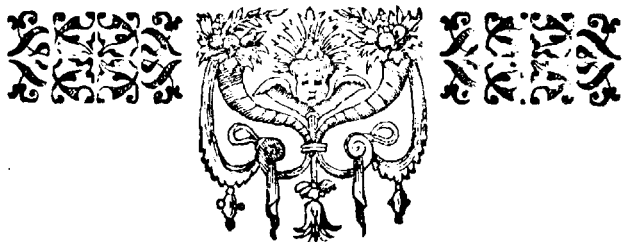
SEPULTURA CHRISTI.

*Dum Phlegethon fractas vastato vortice vires
Nequicquam exertat, manesq; ad sidera raptos
Susspirat, mugitq; horrendum in tristibus umbris.
Ipse immanè fremat flammantis portitor Orci,
Nos lati erecto attollamus lumina vultu,
Sub pedibus Christi quando prostrata jacet Mors.*

*Ergo quod justum est, Et quod Deus ipse requirit,
Vitemus Stygiæ commercia grata caterva,
Digna q; pro parta faciamus vota salute.
Tum vero turpis peccata ingentia vita
Sint procul, ipsa Deo pietas celoq; probatur.
Sic ubi mors fragiles è terris auferet artus,
Pars melior nostri sublimia scandet ad astra.
Sic ubi calorum Deus olim inverterit orbes,
Cum mundo Et totum flammis absomet Olympum,
Aspectu in Christi jucunda luce fruemur,
Vivaq; perpetua capiemus gaudia vita.*

Recordatio
vulnerum
Christi hor-
tari nos de-
bet ad pietas-
tem.

D I X I

N

DE

DE VITA LITERATA
SIVE SCHOLASTICA,

Oratio: in Academia Argenti-
nensi publicè habita.

Um mea jam toties adductis Musa Camænis,
Ausä sit hîc summas sibi fandi sumere partes,
Nescio quæ mentem mihi nunc formido priorem:
Mutat, ut ex imo ducam suspiria corde:
Ascendamq; isthæc invita pulpita mente:
An quia materia ista meis est viribus impar?
De qua verba loco nunc sum facturus in isto?
An quia Livor edax rabido mea carmina dente
Carpit? Et innocuos morsu depascitur artus?
Hoc potius verum reor: At discedito Livor,
Spumifer Et veluti sus, curvos exere dentes,
Carpere nec cessa: quia cûm nil edere possis.
Dignum laude, nihil Livor, nisi carpere; nosti,
Carpendiq; aliis famam veniaris inanem.
Ignosco sed enim tibi Livor: quando sub umbra
Perpetuò obscura latitans, obscurus Et ipse
Nil facis ingenuis Musis Et Apolline dignum.
Tempus erit quando nocturnis, Zoile, ab umbris
Egrediere foràs, sub apertam luminis auram,
Tunc, si tantû animum, si tantum in pectore robur
Concipis, ingenio poteris certare, vel arte.

Nunc

Nunc finito : meliora canas dum , Zoile , nostris.

*Verum hæc abrumpo , quæ quodam jure coactus ,
Vestibulum ante ipsum , primoq; in carminis hujus
Limine premisi : non bile accensus & ira ,
Sed mage vera mea ut constet sententia mentis.*

*Non hanc ambitio Cathedræ me scandere jussit ,
Jussa sed illius , qui dictis docta resolvens
Labra , Periclaeo tingit sua verba lepore ,
Nestoriusq; animus cum Grajo Nestore certat.
Quod si magnifici Rectoris jussa capeſſo ,
Nec tantum ingenii confido viribus unquam ,
Coner ut hîc aliquas juvenili carmine laudes
Querere , (nulla mea tanta est audacia menti)*

Anagramma
matimus 10
annis Sture
mih.

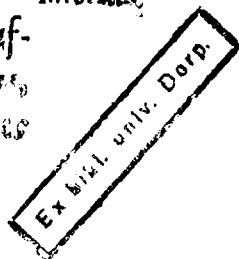
*Vos omnes , quotquot pompam affluxistis ad istam ,
Præstantes virtute senes , juvenesq; , viriq; ,
Insignes omnes , excultiq; artibus omnes :
Vos decet , officii vestri est , audire benignis
Auribus , in vestram vertentem carmina laudem.*

*Fert animus latos Musarum in visere campos ,
Evehere & doctas in calum laudibus artes ,
Ingenuas artes , quibus ampli machina mundi
Nil habet utilius , nil & præstantius usquam.*

Propositi.

*Nate Deo , atq; idem casta de virgine Nate ,
Quandoquidem hunc nostris ardore mentibus af-
Tu mihi principium , tu finis carminis esto.* (f. a.)

Invocatio.

DE VITA LITERATA

Definitio
Scholæ.

*Hac dum vasta stetit spacioli machina mundi,
Ordo fuit vitæ primo sancitus ab ævo,
Quem dixere Scholam, longè pulcherrimus ordo.
Ille regit dictis animos, & corda tenella
Exiguæ pubis, doctrina admixtus & arte,
Edocet, & quæ sint cælo sacra numina pandit:
Quid verum & justum, solerti indagine querit.*

Narratio.

*Nec sum animi dubius, prima sub origine mundi
Mox aliquam populo sedem crescente fuisse,*

Duo præci-
pui fines
Scholasticæ
vitæ, iusti-
cie & veri-
tatis inquie-
sitio.

*Creber ubi sermo, cætu præsentè frequenter.
Est habitus, veri studio, justiq; favore.
Hinc aliis aliæ vicina deinde parabant-
Tecta: domus structæ, vallatisq; oppida muris
Erecta: hinc paries vicini culmen habebat:
Gaudebantq; homines socia sic vivere vita.
Tum juvenis magni inquirens primordia mundi,
Ausus erat multas seniori obtrudere voces,
Discebatq; aliquid semper, docuitq; vicissim.*

Scholæ pri-
mi hominis.

*Primus homo fertur binas posuisse tabellas,
In quibus infanda, heu deceptæ conjugis ausa
Cernere erat, digitisq; tuis, Adame, notata.
Illic & cælum, fabricataq; sidera celi,
Divaq; promissi legisses semina Christi.
Has igitur tabulas, campo quæ fortè jacebant,
Signum agro positum credo: mortalibus esset*

Ut

SIVE SCHOLASTICA.

Ut locus, & certi quadam velut ara sacelli,
 In quo sæpè suos natos mæstissimus Adam
 Erudit, summi tradens mandata Parentis:
 Amissoq; illos integra mentis honores
 Deservit, magna quod fracti mole ruina,
 Nil nisi reliquiae humanis in mentibus essent:
 O dolor, atq; malum cunctis mortalibus ingens!
 Ergo prima Scholæ tanquam fundamina jecit
 Primus homo, supera cui summus Doct̃or ab arce
 Discipulo sancti dictabat dogmata verbi:
 Neve quis hæc dubiis involvat sensibus, altas
 Inquirens rerum latebras, nimioq; cerebro
 Ipse sibi pariat delira somnia mente,
 Servat certa sibi semper Deus agmina, servat.
 Fecit ut hoc semper, quàm majestate verenda?
 Luceat ut toto divinum nomen in orbe,
 Ulla nec hoc unquam memori lux eximat ævo.

Quid fuit? ut primi tot vitæ secula patres
 Viribus exhausti exigere senioq; gravati?
 Haud dubiè hos voluit totius conditor orbis
 Stamina multiplici longissima ducere sæclo,
 Ut passim sererent doctrinæ semina primæ,
 Notaq; mortalis facerent primordia vitæ.
 Atq; ut sancta fuit tot jam labentibus annis,
 Religio patrum populos dispersa per omnes:

De hoc loco
 duarum Tabularū
 Ad vide Iosephum
 Flaviū.

Cur Deus
 primos patres
 voluerit
 esse longævos

DE VITA LITERATA

*Sic nulla in toto fuit unquam Ecclesia mundo,
Cui sacra defuerint doctarum tecta Scholarum.*

Hausit ut athereas Moses mandata per auras,

Tabernaculo Vox divina iubet lato tentoria velo

la iussu Dei Erigere, huc vario collectum ex agmine vulgus

crecta, erant Concurrit, cupidis ac undiq; mentibus astat.

Mosis Schola Pars docuit, magni tradens praecepta Tonantis,

la. Pars didicit, vocesq; arrectas traxit in aures,

Addiscens aliquid quod post docuisse valeret.

Hec & plura Scholas signant exempla retentas

Semper, ut illius celebretur gloria Regis,

Ad nutum cuius tremit altæ Regia cali.

Schola semper Quod si forte aliquos doctrina amisit honores,

per creverunt, & des- Non tamen est tristi prorsus collapsa ruina.

creverunt. Ecce ubi primævis patribus tardante senectæ,

Frigida mors anima corpus spoliavit adempta,

Numinis impulsu sancti venere Prophetae,

Expectata diu promissa semina prolis,

Et veram nobis qui præcinnere salutem.

Ne morer at nimis lassas ambagibus aures,

O iuvenes, animis hæc dicta infigite vestris.

Si qua fuit semper prima usq; ab origine mundi,

Vel Schola, vel sedes studiorum certa piorum,

Nunc quoq; grata Deo est pietas, quæ talia curat,

Præcipue mundi sese inclinante senectæ.

Nam

SIVE SCHOLASTICA

*Nam si nulla foret doctarum cura Scholarum,
Impius hic mundus quanta caligine nostras
Fuscaret mentes? justo contrarius omnis
In pejus rueret, decorisq; oblitus Et qui
Filius, humano nequaquam motus amore,
Iret, Et in patrios fureret ceu bellua vultus.
Qualis equus multa stabulis assuetus avenæ
Stat ferus, Et pressas mento detrectat habenas,
Attollitq; caput, frontemq; exporrigit altam:
Mox ubi correptus, vel verberare vapulat uno,
Ecce furens animis curaq; oblitus herilis,
Irruit, Et nunc hos, nunc calcibus impetit illos:
Non talis doctæ quisquis caput obtulit arti,
Mollit enim mores pulsa feritate probandos;
Ingenuas didicit quicunq; fideliter artes.*

*Quis benè caelesti de religione doceret?
Ni sint discentum, ni cætus sintq; docentum?
Hi vera è dubiis disquirunt sensa figuris,
Quas tibi sæpè offert vel lingua phrasis Ebrææ,
Sive etiam linguæ vox anceps crebra Pelasgæ.
Sæpè quis implicitis verborum ambagibus actus,
Hæret, Et huc dubius nunc lumina di vidit illuc:
Mox ubi fortè nequit certos deprendere sensus,
Obvia queq; loquens verborum symmata sarcit.
Linguarum indoctus tenebras deturbat in imas*

Scholarum
naria sunt
Reipub.

Cōparatio.

Scholarum
necessitas ad
sacram scrip-
turam.

Verba

DE VITA LITERATA

*Verba Dei: hinc vulgus variū & mutabile sem-
Scinditur in partes animis discordibus omnes. (per
Ergo ut ritè queas invicti oracula verbi
Pandere, & è populo discordes tollere sensus,
Disces ingenuas linguis cum pluribus artes.
Hinc veniunt mores, & moribus addita castis
Vita, coruscanti quæ sese attollit Olympo.
Non ego diversos hominum diversus honores
Despicio: cuius sua sit laus reddita vitæ:*

Respub: non
ex parita-
te, sed di-
versitate ho-
minum cons-
sistit.

*Quando urbem Medicus non efficit unus & alter,
Sed junctus Medico curvi moderator aratri.
Sic fatis visum, præstantibus alter in armis
Dimicat, agmen agens equitum peditumq; phalan-
Alter ut humana vitæ sibi comparet usum, (ges,
Vela dat extremis infelix sæpius Indis.
Sic omnes sequimur naturæ semina nostræ,
Cum studiis extet nullus præstantior ordo.*

Scholarum
necessitas ad
Iustitiæ &
Iuris inda-
ganonem.

*Nam si Iustitiæ sanctas quis condere leges,
Aut hominum placidos cupiat componere cætus
Absq; Scholis, toto hic errat caloq; viaq;. (legū,
Quicquid habent, ut habent, numerosa volumina
Quid nisi sunt veterum præclara statuta Scholarū?
His sine, qui possent hominum consistere cætus?
Si tollas leges, trahat & sua queng; libido,
Ante oculos sædè Respublica lapsa jacebit,*

Plu.

Plurimus *Æ*patriis errabit in urbibus hostis.
 Hoc quondam Domini rerum sensere Quirites,
 Regibus expulsis, cum civica turba patrabat
 Omne nefas, nec certa dari sibi jura volebat.
 Namq; ubi nulla forent trabeati sceptrâ Quirini,
 Jusq; datum sceleri, lex armis pressa sileret,
 Victa fuit pietas, *Æ*freno juris abacta,
 Sape vagabatur sævorum more Leonum
 Civis, *Æ*infandis inhians per tela rapinis,
 Exiit oblatos pariter vitâq; bonisq;.
 Tunc igitur placuit tranquillam exposcere vitam,
 Et dare jus populo, *Æ*pacis conquirere leges.
 Nec mora, Legati Argivas mittuntur in oras.
 Urbs antiqua fuit fama notissima quondam,
 Nunc at ob horrendam vix agnoscenda ruinam:
 Dicitur hanc Pallas terris magis omnibus unam
 Post habitis coluisse armis, atq; agide dira.
 Artibus ingenuis fuerat celeberrima sedes,
 Nomen Athenarum à docta tenet inde Minerva.
 Hinc Romanarum sunt sumpta exordia legum,
 Quando Urbs tota fuit duodenis usa tabellis.
 Quantus honos sed enim nobis, quantûq; periret
 Præsidium vitæ humanæ, atq; meliora malorum,
 Præonia nemo si miscens pharmaca dextra,
 Materiam varii posset depellere morbi.

O

Sapius

Romani à
 Græcis civis
 tatibus le-
 ges vivendi
 ptiyèrunt.

Leges duo-
 decim Tabu-
 larum, ex
 Græcia ad
 Romanos
 allatæ.
 Scholarum
 necessitas ad
 astem Me-
 dica.

Sæpius ora sua signans intonsa juventa
 Correptus morbo exiguo puer iret in umbras:
 Hic ne fortè aliquis dictis obmurmuret istis,
 Stat sua cuiq; dies, fateor: Mors quemlibet aufert,
 Quando homo concessi metam peruenit ad ævi.
 Sed quia prima mali labes, lapsusq; parentum
 Innumeras peperit pestes mortalibus agris:
 Per varios luctus, per tot discrimina vita
 In morbos lapsi, morbos evadere cunctos
 Expetimus, precibus quos sæpè fugamus, & arte,
 Quam Deus, atq; sagax hominum natura paravit.

Scholarum
 necessitas ad
 Mathematicū
 & Astrono-
 miæ cogni-
 tionem.

Proh dolor, ut magnis cuncti erraremus in um-
 brarum nobis. ni dia Mathematica motus (bris,
 Monstrarent, certa nec eos ratione notarent.
 Nescires annum duodena absol vere signa,
 Nec benè repleres maturis horrea culmis.
 Astrologus pluvias Hyadas, geminosq; Triones
 Noruit, & ingentem circumspicit Oriona.
 Dicit hic, ex altis ruituros nubibus imbres,
 Tauri ubi frons septem stellas producit, & abdit.
 Explicat hic alto lucentia sidera celo,
 Et docet haud unquam visos impune Cometas.
 Quid strepitis stolidi? nugas qui dicitis esse
 Hoc studium: summi magnus Regnator Olympi
 Quo voluit nobis miram conspare suam vim.

Est decus & vita non infima gloria nostra,
 Erucere ex astris venientia facta supernis.
 Si qua fides fama est, collectum Carolus agmen
 Nondum Lucinas cum decrevisset ad undas
 Ducere, & haud ullus rumor certaminis esset,
 Cario Liligeri prædixit vincula Galli
 Longè antè: & capta expugnata palatia Romæ
 Prævidit, positusq; astrorum haud fallere dixit.
 Et dubitamus adhuc artes cognoscere tales?

Haecenus infausto quæ fulserat omine Stella,
 Stella facem tremulam nitido respersa colore,
 Æthere non illo, regione nec aëris illa,
 In qua sæpè solent metuendi ardere Cometa.
 Alius at longè: Axi Cassiopeia polari
 Quà solio vicina suo est: Oclatus & orbis
 Quà vehitur, fixa q; rapit vertigine stellæ.
 Terribile hoc fidus, natura & legibus impar,
 Tristia portendit nostris insurgere terris.

Augur ego, ô utinã s.m cunctis vanus & augur.
 Si qua tamen ratio est ævi observanda prioris,
 Si qua fides etiam historiis adhibenda probatis,
 Quando loco in simili tristes fulsere Cometa,
 Certa sequebantur miseranda bella ruina.
 Sic rerum summa cum sanctus Honorius esset,
 Signa refert vates vrituri prævia regni,

Cario præ
 dixit Regē
 Gallie &
 Romam cas
 sum iri.

Excursus de
 Stella ad
 Cassiopeis
 am visa, &
 aliis simili
 bus.

DE VITA LITERATA

Claudianus meminit cometæ tempore Honorii. *Et calo nunquam spectatum impunè Cometam Dicit: At Imperium Occasus, tunc mole sua stans, Procubuit: sensitq; gravem vi capta ruinam Roma orbis caput: arctois ubi Totila ab oris Duxit in Italiam populantes omnia Gottom.*
Inde Heruli, & Rugii, & Saracene infusio gentis, Deniq; Tyrigeta, ne quid restaret, atroces Passim exhausèrunt variis reliquum omne rapinis. Tunc bellatores Franci quoq; Gallica regna Invasère: Sed his Burgundus, Suevus, Alanus, Vandalus oppositi, armis certa vèrè cruentis. Plurimus utq; Italas terror concusserat oras,
Attila vadit Germaniâ, Galliâ, & Italian. *Ecce manû Hunnorû quingentis millibus armans, Ille, Dei sese qui dixerat esse flagellum, Attila, Germanas non tantùm atrocior urbes, Gallica verùm etiam miserè vastaverat arva.*
Cometa tempore Othonis Cæsaris. *Imperii ut fasces Otho primus Cæsar habebat, Tunc quoq; visus erat calo flagrasse Cometa, Sede ferè in simili, & sub eadem Cassiopæa. Is gentem Hungaricam nostras exciuit in oras,*
Victoria Cæsaris Othonis cõtra Hūgaros & Tyrānos in Italia. *Vindice quam dextra validisq; in victus in armis Vicit Otho Cæsar, vicinas quâ Lycus Alpes Præterit, & Suevos à Boiis separat agros. Idem nubiferas bellum convertit in Alpes, De victisq; illic celeri virtute Tyrannis,*

Italiam

*Italiam totam, magno fervente tumultu,
Rursus in antiquam formamq; decusq; redegit,
Et majestatem Imperii in Germanide terra
Restituit. Sic bello ingens fuit usus in illo.*

*Annos ter centum & Sol bis duo lustra peregit,
Astit in hac etiam quando regione Cometa:*

Cometa ante
te Annos
320. visus

Ille quid attulerit notum: ò nimis undiq; notum.

Conscia ceu scelerū est, & fraudum conscia tellus,

Ille horror Regum Gallorum (Carolus horror,

Carolus Or-
stavius.

Parthenopes regnū quando astu & fraude recepit.

Fortè sub id tempus (nec me sententia fallit)

Cladem à perjuris passa est quoq; Iberia Pænis.

Jamq; alit seclum duo cū fulsere Cometa,

Duo Come-
te ante an-
nos 100.

Tanta mole, coma ut duo celi signa replerint.

Inde secuta fuit facies tristissima terra:

Immatura seges Vanis arebat avenis,

Arida Æ-
stat.

Cultorem mæstum tostaq; elusit arista,

Ac multa arebant, epotant funditus, unda.

Post hæc exurgunt & terras turbine perflant

Immanes venti, & velut auctis mole procellis,

Subvertunt fundo magnarum tecta domorum.

His aliud multò majus, magis atq; tremendum

Publica res passa est. Nam parte immanis ab una

Successuq; ferox injustis Carolus armis,

Carolus
Burgundus.

Imperium affectans, Burgundis subdere terris

*Teutonas optabat, vicinaq; terruit arva.
 Amens at bellum causis ut movit iniquis,
 Sic etiam in mediis cecidit conatibus amens.
 Parte alia Hunniades optato in cardine rerum,
 Hoste Dei ipsius, qui Christum e viscerat ipsum,
 Christiadam & nomen molitur tollere totum:
 Neglecto hoc tali Matthias hoste, superbus
 Ingentes animos, ingentes concipit iras,
 Austriadas contra se tollens: inde Bohemo
 Regno inbians, heredē irritat Marte Polonū, (quā
 Quorundam insinctu & Furiis. Ceu cetera nuf-
 Bella forent, nec jam communis viveret hostis.
 Si tibi bellandi, Matthia, tanta cupido,
 Nonne fuit melius, longē & consilius, arma
 In fera grassantis convertere viscera Turci
 At non ille tuis terris, non ille pepercit
 Hungarico regno: Sed totis viribus, ac vi
 Ingentes arces fundo subvertit ab imo,
 Inq; tuos ausus manes sezure sepultos. (dem
 Quid Mahometigenas memorem? qui tempore co-
 Iplam Asiam (insandum) expugnatis undiq; regnis,
 Quā lata est, ferro sibi subjecere cruento.
 Quid memorem veterē Byzantia mania Thracē?
 Paulo capta prius: mox Bosna scepra subacta.
 Quod si nulli unquam sunt visi impune Cometa,
 Pra-*

Matthias
Corvinus

Hunniades,
neglecta oc-
casione bel-
landi cōtra
Turcum, oc-
cupat Bohe-
miae Re-
gnum.

Constantino-
polis capta.

Nazi Comes

SIVE SCHOLASTICA.

*Prævia sed fuerint certorum signa malorum,
Quid feret hæc nobis lachrymosi nuncia luctus
Stella? (licet dubium sit, rectè an Stella vocetur.)
Certè hujus similis tam cali in sede remota
Visa prius nulla est, prius observata nec ulla,
Præter eam memorat quam dixi pagina Procli.*

ea impune
visi.

*O miseræ gentes torvo quas afficit ore
Taurus, & opposita metuendus acumine cauda
Scorpius: ô sero motos Aquilone tumultus.
Quid restet, video: Sed non volo dicere, verùm
Christiade ignavi tandem respiscite, tandem
Christiade offensum precibusq; inflectite rumen.*

Exclamatio

*Hæc placuit brevibus cursim perstringere dictis,
Ante oculos quando minitatum est tristitia nostros,
Hactenus infausto nobis visum omine lumen,
Dumq; fuit simul! astrorum mihi mentio facta,
Quorum ex noticia divina Mathematica constant.
Atq; hæc cuncta quidè veterū sunt clara Scholarū
Dogmata, si quid habent præsentia tempora laudis,
Acceptum referas præcis, Germania, scriptis.
Hei mihi quod summum non agnovère Parentem,
Illi omnes totus quos demiratur hic orbis.*

Omnes Ara-
tes & dis-
cipline à
veteribus
Ethnicis.

*Ergo felices, & terq; quaterq; beati;
Quorum ante ora sacri lucent mysteria verbi,
Nos sumus, & veram quotquot noverè salutem.*

Felicitas
Christianos
ram inter
quos literæ

Vera florent.

DE VITA LITERATA

*Vera salus hominis Christus, quem credimus omnes
Ante mare, & terras, calumq; quod imminet orbi,
Æterni Patris genitum sine origine Verbum.
Quod nisi sumisset mirando fœdere massam
Humani generis, pœnasq; dedisset acerbis
Morte obita, nostrumq; nefas sic spontè piaisset:
Mortalis diro foret obvius omnis Averno:
Nunc via fit, gaudetq; fides super æthera ferri.
Nos igitur rursus meritis pro talibus omnes
Semina caelestis discamus spargere verbi,
Quo sine non ullus superas evadet ad oras.*

Scholæ quæ
lia ocia ha-
beant.

*Nec verò vanis est vita Scholastica ludis
Dedita, inutilibus consumens ocia rebus,
Unde Scholis credas hæc indita nomina doctis:
Indocti hæc populi rudis & sententia vulgi est.
Ocia sunt Ludis doctos parientia cœtus,
Ocia cum magno certè conjuncta labore.*

Labores do-
centium in
Scholis.

*Quis Ludi cerebro toto sudante Magistros
Nescit in immensa curarum vivere mole?
Multum obstat juvenis stupido qui dicta cerebro
Non capit, & memori nihil unquã mente reponit.
Isti si accedat perfricta audacia frontis,
Ausit ut elata sibi sumere cornua mente,
Nec dubitet proprium vultu oppugnare Magistrũ,
Porcus ut, adverso semper tibi grunniet ore.*

Alter

*Alter at ingenii confidens viribus, horàs
Perdet, & in vanos defiget lumina lusús.
Hunc fidus quando monitor reprehendit, & illum
Erudit, ingratum non solùm reddit utrunq;
Sed quoq; pro officiis convicia multa reportat:
Ceu malè apud multos veteris stat gratia facti.*

Ingratitudo
Discipulorù
erga Præce-
ptores suos.

*Premia sed quanquam meritò non aqua labori
Accipimus semper: tamen hoc solamen habemus,
Quòd docto vitæ genere haud divinius ullum est,
Res velut ipsa refert, & rerum conscius æther.
In reliquis hominum gradibus rarissimus extat
Justitiæ quem tangat amor, veriç; cupido.*

Non omnes
docti labo-
ribus suis æ-
qua præmia
accipiunt.

*Quocunq; aspicias, quocunq; & lumina flectas,
Omnia plena doli, fraudum suntq; omnia plena.*

*Hic corradit opes per fasq; nefasq; paratas,
Alter at occulta nummos depromit ab arca,
Annua qui referant geminato fœnora lucro.*

Collatio vi-
tæ profanæ
cum litera-
tæ.

*Sic tibi pro quovis nummus subducitur usu.
Talia non insint doctis: fraudisq; doliq;
Expers vita magis sit docta exosaq; fucos.*

*Si non arridet vultu fortuna sereno,
Nec semper docti ventis asslantur amicis,
Æternum è studiis norint sibi querere nomen,
Instar opum magnarum, atq; ampli muneris instar.
Non tamen & doctis desunt alimenta Camænis:*

Ex literis
immortalis-
tas.

DE VITA LITERATA

*Imò bonis cunctis restant sua pramia: Quòq;
Ordo Reipublicæ mage floret, pramia reddit
Majora, & qui vis contentus sorte sua sit.*

*Fortuna & Virtus non
semper in
uno concurrunt.* *Non semper virtus & fors miscentur in unum,
Sapè etiam indignus summos acquirit honores,
Et multis fortuna favet, multisq; repugnat:
Utrisq; immerito. Nec longè exempla petantur.*

*Vita Scholastica duos
præcipuos
fines respicit, iusticiam
& Veritatis inquisitionem.* *Jamq; patet quantū sit vita Scholastica munus.
Proinde ades, & tali cupias te credere vite,
Qua nihil hoc toto cernis præstantius orbe:
Justitiæ est siquidem cultrix, virtutis & ejus
Quæ veri nomen tenet: has vestigat & ambit
Miles, qui sequitur doctarum castra Scholarum,
Jus, Verumq; suis propugnans fortiter armis.
Non secus ac densos acer cataphractus in hostes
Tendit, & adversum fidens fert pectus in agmen,
Pro lege, atq; suo grege pugnans fortibus armis.
Sed quotus est nostrum qui vero impulsus amore,
Optet honoratas cupidas se ferre per artes?
Nec variis toto viciis se polluat ævo?
Heu bona cū castis sint hæc tradenda Camænis
Ocia, traduntur rebus persapè profanis,
Seu fato, seu sic mundi jam pœna requirit.
Mos veterum melior, quos sævo Marte potentes,
Non puduit doctos interdum evolvere libros.*

*Veteres bel-
latores literas
vix dediti
fuere.* *Non puduit doctos interdum evolvere libros.*

Excm-

Exemplo est Xenophon: Et qui tela inter Et hostes Xenophon.

Maeonii secum divina volumina vatis

Gessit, Et his capite innixus sub nocte profunda

Incubuit, placidumque hoc carpsit more soporem

Rex Macedo, magnum domito cui nomen ab orbe

Quod decuit Regem invictum belloque animisque, (est.

Grande sibi hoc multi nunc credunt dedecus esse.

At siquidem est studiis major prudentia crescit,

Omne genus vite sine iis vanum esse putandum est.

Si spectes bella, Et varia certamina pugnae,

Testes historiae, Et rerum experientia testis,

Saepe viros magnos doctrinae insignis ob usum,

Consiliis nixos, Et doctae munere linguae

Res magnas gessisse: manum cum saepius hostis

Ingentem glomerans, nulla ratione nec arte,

Exiguo at cauto fuerit superatus ab hoste.

Ergo quod Aeneas Vulcania sumpsit ut arma,

In quibus aspiciens revoluti sidera cali,

Nec non res Italas, Et serò fata futura

Picta videns, mirisque in ferrum incisa figuris,

Miratur, rerumque ignarus imagine gaudet,

Attollens humero famamque Et fata nepotum.

Quid notat hoc aliud? nisi verum Et Principe di-

Officium: qui non praesentia tempora tantum, (gnus

Sed quoque praeterita, Et quae credat cuncta futura

Alexandri
Magni consuetudo.

Militaris
prudentia
augetur li-
bris.

Clypei Ae-
neae imago
quid desig-
net.

DE VITA LITERATA

Ingenii totis scrutetur viribus ac vi.

*Ulyſſis prius
denti præ-
fertur temeræ
varie fortis-
tudini Ajax-
cis.*

*Hinc igitur fortem Ajacem facundus Ulyſſes.
(Ambo ubi de exuviiſ magni rixantur Achillis)*

*Illudens tacitè, Græcorum aſtante corona,
Vult, ait, ut capiat, quæ non intelligit, arma.*

Spernitur ergo Ajax, capit arma diſertus Ulyſſes.

*Sed quid in his moror exemplis? quid talia pado?
Sunt tibi lecta ſat hæc, & ſunt tibi nota juventus,
Quæ nihil ingenua ducis prius arte: nec ullum
Tempus amas, niſi quod libris conſumis in ipſis,
Egꝛ tuis ſtudiis ſurgit tibi ſola voluptas.*

*Illæ domi oblectant: foris hæc commercia grata
Dant tibi: pernoctant tecum, atqꝫ hinc inde vagan-
Pergite, quod facitis juvenes, incubere Muſis, (tur.
Nam pudor eſt, doctas præcioſi temporis artes
Fallere, & in molli vitam conſumere luxu.
Quod ſi vana malis carpemus gaudia factis,
Muneris immemores, noſtrorum & ſæpè bonorum,
Ipſe Deus cunctas irarum effundet habenas,
Noſqꝫ flagellatos panis affiget acerbis,
Mittior humana ni fiat fortè querela.*

*Deum ab in-
gratis lite-
rarum ſtudia
aufert.*

*Ergo Deum palmas conjuncti oremus in ambas;
Ut noſtros actus, & vitam dirigat omnem,
Nequando ſtudiis fædè ſpoliemur ademptis,
Ingrati ſiquidem dubia certamus arcena.*

Et

*Et quoniam docta, fatali hoc tempore, Musæ
Stant animo tristi, dum plurima mortis imago
Exoritur passim, bellorumq; ingruit horror,
His placet hoc precibus præsens concludere carmen.*

*Epilogus in
precibus des
sinens.*

*CHRISTE tuo qui nostra lavas delicta cruore,
Victor & ob nostram contundis Tartara labem,
Aspice nos, non quod nostra pietate meremur,
Sed quia tu gratis nostri misereris & ultro :
Da Christe auxilium, & fidos tibi collige cætus.
Te flatum mittente sacrum renovabimur omnes,
Te flatum renuente sacrum peccabimus omnes.
Scis bene quàm miris nos vexet fraudibus ille
Hostis, in inferna qui se dolet esse palude.
Tuq; patrociniū nostri quia suscipis unus,
Alarumq; tegis nos umbra, Christe, tuarum,
Infremit ille Draco, technisq; instructus & arte,
Circuit. Utq; Leo quem sæpè fatigat edendi
Dira fames, spumas fremetundo colligit ore :
Inde ferox animi prædam si cernit opimam
Advolat, & miseros horrendum distrahit artus,
Mox vorat : Haud alia est Stygii Serpentis imago.
Qui vitam cætuq; pios hinc cominus atq; hinc
Proturbans, cunctos homines crudeliter angit.
Nos verò talem non oppugnabimus hostem,
Ni clypeus nobis tu sis, in nostra potens Dux*

Cōparatio.

DE VITA LITERATA

*Arma regas: monstresq; viam qua pellitur hostis.
 Nam fractis miseri nequaquam fidimus armis.
 Ecce homines quanquā videant meliora, probentq;
 Deteriora tamen perversa mente sequuntur.
 Ergo per has lachrymas, per trinum numen Eūnū,
 Oramus te Christe veni: succurrito nobis.
 Pace alma defende tuos, contunde feroces,
 Qui te conantur patria subvertere sede.
 Ipse vides sævi collecto milite Tūrci,
 Pannonios latè ut vastent cultoribus agros.
 Et quia salvantem nos te profitemur Iesum,
 Fulminat hostis atrox armis, ensemq; coruscat
 Terribilem, nostros donec pertransseat artus.
 Nec tantum nos ille odit, tua sancta profanat
 Numina, cumq; sacris cupit hac evertere Tēplis:
 Ne tua majestas toto celebretur in orbe.
 Quod si nulla tui maneant commercia cætus,
 Et sedet hoc animo selectam perdere gentem,
 Quis te collaudet? Quis trinum numen honoret?
 En aderit nunquam satiatus sanguine Tūrcus,
 Magnanimum heroem Eū sublimem fortibus ausis
 Zerinium, capta dirus qui sustulit urbe
 Zigetha, innumeris infanda strage peremptis.
 Si nobis deeris, si nos, bone Christe, relinques,
 Nos flamma absument, inimicus Eū bauriet ensis.*

Sed

Turcorum
 expeditio
 bellica in
 Hungariam
 Anno 1566.

Zigetha
 arx capta,
 et Comes de
 Zerini ibidē
 cæsum.

SIVE SCHOLASTICA.

*Sed tua vox rata semper erit, divinaq; verba
Nulla immutabunt clypeata tela caterva.
Jamq; ades, & nostræ Rector rege vela carina,
Ut miseri fractis discamus currere remis.
Sic ubi nos olim celo sociabis aperto,
Te collaudantes, te supplice mente colentes,
Aurea perpetuo tibi carmina more canemus.*

D I X I.

Finis Poëmatum in Academia Argentinenſi publicè
recitatorum:

SEQUUNTUR ALIA DIVERSI
generis carmina, partim in Argentinenſi,
partim in vicina Baſilienſi Aca-
demia ſcripta:

NOBILITATIS LITERATÆ
ENCOMIUM.

AD GEORGIUM LUDOVICUM
Huttenum, Equitem Francum,
Argentina literis operam dantem,
Anno 1567.

*Ecce tibi qui gestas Huttenæ insignia stir-^{(pis,}
Pieria ludo carmina pauca chely.
Si placet, hospitio juveniles excipe versus,
O desiderii spes Ludovice mei.*

Non

NOBILITAT. LITERATÆ

Non tibi mittuntur fulvi preciosa metalli
 Munera, sollicitus qualia Dives habet :
 Nostra sed occurrens, inflexo poplite, Musa,
 Optat amiciciæ pars sit ut una tue.
 Quid mihi vobiscum est, hoc spreti tempore Vates,
 Inquis tibi è Clario turba oriunda choro.
 Non ais hoc : probitas morum, Ludovice, tuorum
 Cognita jam multis est mihi tota modis.
 Nam velut ingenuas amplecteris impiger artes,
 In studiisq; optas molliter esse tuis :
 Sic quoq; Pieria non es diversus ab arte,
 Expetis at blanda, carmina nostra, manu.
 Ergo sacris quanquam sint fata adversa camænis,
 Ut stet in Aonio mæsta Thalia choro :
 Non tamen abjicio vires, animumve labantem,
 Sæpè sed argutis tempora fallo jocis.
 Vatibus hic mos est : vultus non sumat acerbos,
 Qui cupit Aonia fila movere Lyra.
 Hactenus hæc, longis fortasse ambagibus acta :
 Ad te oculos verto nunc, Ludovice, meos.
 Unde sed aggrediar meritas tibi dicere laudes?
 Obruet ingenium sarcina magna meum.
 Clarus es, & veteri Francorum è sanguine natus,
 Est tua nec nuper nobilitata domus.

Quis

ENCOMIUM.

Quis locus? Occiduo quæ terra remota sub orbe est?
 Non bene quæ vestrum noverit antè genus?
 Si quis id à prima deducere origine tentet,
 Enumerans stirpis stemmata cuncta tuæ:
 Ille animi sensus in partes di vidat omnes,
 Plura quæ cum linguis pluribus ora gerat.
 Non mea se tanto vult immiscere labori
 Musa, nec est hujus Carminis istud opus.
 Sat mihi Nobilium laudis celebrare vicorum,
 Nomina qui vera Nobilitatis habent.
 Qui velut ingenuas multum coluere Camænas,
 Sic quoque bellaci prævaluere minus
 O quantum decus est, cum doctas excolit artes
 Quilibet è clara Nobilitate satus.
 Prestitit hoc olim melius veneranda vetustas,
 Nondum tam variis improba facta malis.
 Nunc nos in vitium ruimus: sunt ob via nobis
 Turpia, qui cupies optima, rarus eris.
 Mos veterum melior, qui vitæ quodlibet ævum
 Artibus, aut doctis contribuere viris.
 Nec puduit se vo pugnaces Marte Quirites,
 Interdum variis in vigilasse libris.
 Magnus Alexander dum classica signa secutus,
 Movit in hostiles arma cruenta manus:

Q

Ovia

NOBILITAT. LITERATÆ

Ociaper, caci legisse volumina Vatis
 Fertur, & hac capiti supposuisse suo
 Instar pulvini: cū dulcem nocte soporem
 Rex tantus vellet conciliare sibi.
 Quod Regem decuit præstanti Marte potentem,
 Turpe sibi multi Teutones esse putant.
 Sed tamen haud prorsus virtutis nescia prisca,
 Sæpe tulit claros Teutonis ora viros.
 Qualis erat quondam sublimibus acrior ausis,
 Huttenæ Ulricus Nobilitatis honos.
 Vir magnus bello: validis quo clarior armis
 Vix quisquam, aut docta major in arte fuit.
 Sirennus aduersum pugnabat miles in hostem:
 Si qua fuit forte res peragenda manu.
 Sin fera sedato siluæ sunt bella tumultu,
 Almaq; tranquilla tempora pacis erant:
 Non turpes egit luxur Huttenicus heros,
 Sed magis Aonia visus in arte fuit.
 Inde sibi Musas summo de vinxit amore,
 Premia Pegaëam laudis adeptus aquam.
 Hanc toties cupidus Parnasi in vertice potans,
 Lussit Apollineo carmina digna choro.
 Illius ergo animam quamvis subduxit & artus
 Parca, sub exiguo clausit & ossa solo:

Parte

Parte tamen meliore manet : nam spiritus astra
Incolit, Et terras viridafama replet.
Publica quæ nobis claro monumenta labore
Liquit, Et excusis scripta diserta libris,
Hæc tibi testantur divinum mentis acumen,
Quo reliquis longè clarior unus erat.
Si spectes animum, præstantem heroæ notabis,
Cui virtus magnum calcar ad arma dedit:
Sin aliquem doctæ quæras ex voce leporem,
Ingenium magnæ dexteritatis erit.
Sæpè gravem superat versu resonante Maronem:
In Satyris ipso non fuit venale minor.
Hæc ego dum tribuo tanta præconia laudis,
Optime Et o animæ pars Ludovice meæ:
Pulchra quæ cupio calcaria subdere menti:
Erigitur stimulis mens generosa datis.
Hanc igitur summis imitabere viribus unum,
Qui sua de vestra nomina stirpe tulit.
Sic tua Nobilitas titulis accrescet a vitis;
Sic tua post cineres fama superstes erit.
Sed neq; me dubio torquet mens anxii sensu,
Quin tua sit veris obvia vita bonis.
Est tibi natura bonitas, virtutis amorq;
Qui monet à recta ne rapiare via.

NOBILIT. LITERAT. ENCOM.

Nec tibi prava placent stultæ commercia turba,

Nec superant vires pocula multa tuas.

Ex studiis potius, fessis solatia membris,

Tē juvenem mirus querere cogit amor.

Perge bonis a viribus clare spes altera stirpis,

Atq; annis major jam Ludor vice tuis.

Quodq; decet juvenem, per honestas ser caput artes,

Quæ venit ex illis gloria, magna venit.

Longior at multo ne crescat Epistola versu,

Claudat at hic Elegos casta Thalia meos:

O juvenis salve, Huttено de sanguine nate;

Et benè (quod votis omnibus opto) Vale.

AD TIDEMANNVM GISIVM

Dantiscanum, Argentina in Galliam

discedentem, Anno 1567.

S*Imihi Musarum per amœna vireta vaganti,*

Grandisonum afflaret docta Thalia melos:

Quale suo quondam dictavit nempe Maroni,

Heroa ut cecinit Bella Virumq; tuba:

Non ego nunc Elegos vili meditarer avena,

Nec facerem alternis Carmina clauda modis.

Quin potius Carmen sublimi grande cothurno

In laudes facerem, mi Tidemonne, tuas.

Sed

AD TIDEM. GISIVM.

*Sed quia discedens peregrinas tendis in oras,
 Iusta mihi magnæ causæ doloris adest.
 Ergo mea Aonidas dum posco in carmina Divas,
 Metristes Elegos condere quæq; jubet.
 Fortè quod alterno conscripta poemata versu,
 Non dubii quondam signa doloris erant.
 Sic puto: namq; mihi nunc jussi occasio luctus
 Ex abitu surgit, dulcis amice, tuo.
 Nec quare ulterius causam: discedis amicus,
 Quo mihi nemo omnes charior inter erat:
 Hic ubi miraculum orbis, Turris celsior, ornat
 Argentina tui Tempia Scholæq; soli.
 Est aliquid, fidum, dum vivis, habere sodalem,
 Qui cupiat vitæ commoda vera tua.
 Nam multi simulat tua cōmoda: damna sed optant:
 Talibus est toto pejus in orbe nihil.
 Hi tibi promittunt simulatis mella loquelis,
 Intus at in tacito corde venena parant.
 Non tu talis eras, sed eras sincerus amicus,
 O anima Gisi portio magna mea.
 Ergo prius sævos Rhenus decurret ad Hunnos,
 Flumina Prusiacis vel sua junget agris:
 Vlla tui quàm me capiant obliuia, Gisi,
 Quam mea sitq; in te magna minuta fides.*

AD TIDEMANNVM

Accipe nunc abiens verum testantia votum

Hæc mea Pieria carmina lusa Chely.

Vade, Vale, Gisi: feliciter ito, redito:

O ju venis patriæ spes generosa tua.

Qui pulchras teneris artes sectatus ab annis,

Exoptas gemino Nobilis esse modo.

Sint procul, antiquæ qui nil nisi stemmata gentis,

Nobile nil præter nomen habere solent.

Qui clypeos gestat, variisq; coloribus ornat,

At vitæ sequitur deterioris iter,

Nobilis hic nuda vix dignus voce videtur:

Qui Virtute caret. Nobilitate caret.

Vade, Vale, Gisi: feliciter ito, redito:

O ju venis patriæ spes generosa tuæ.

A. q. utinam tecum satis nil motus iniquis,

Possẽm longinquas ire redire vias.

Non ego nubiferas terrerer scandere rupes,

Quis habet Euganeis subdita terra jugis.

Nec iugerem æsti vi. ferventes temporis æstus,

Quis patitur cunctis Itala terra locis.

Sed tecum, filo tanquam comitatus Achate,

P. ferrem in mediis tristia quæq; viis.

Vade, Vale, Gisi: feliciter ito, redito:

O ju venis patriæ spes generosa tuæ.

Et

Et siue aëreas fato delatus ad Alpes,
 Difficilem carpes per juga celsa viam:
 Gallica siue petes populosi mania ciuis,
 Sequana Parisios quæ rigat amnis agros;
 I satis semper felicibus: i pede fausto,
 Felici cunctas fidere carpe vias.
 Hoc cupit, hoc mecum votis ardentibus optat,
 Argentinenſis doctior Ordo Schola:
 Sturmius ante alios, quo Præceptore tot annos
 Ujus es in studiis, mi Tidemanne, tuis:
 Quem calamo arguto, & breuitate imitaris acuta,
 Sermo tibi ut purus cum gravitate fluat.
 Vade, Vale, Gisi: feliciter ito, redito:
 O juvenis patriæ spes generosa tua.
 Et nunc Alſatia quontam discedis ab Urbe,
 Pruſca tripons gelida quam ſceat amnis aqua.
 Quò te cunq; ſeret rerum fortuna tuarum,
 Vive diu, & studiis perge vacare tuis:
 Exhaustis donec Legum tot fontibus, olim
 Juridici ſias gloria magna fori.
 Tunc tibi non humili verſus modulabor arvena,
 Sed canet heroa tunc mea Muſa tuba.
 Nam niſi me fallit mea mens præſaga futuri,
 In patriæ quondam laus eris ampla tua.

AD TIDEM. GISIVM.

Utq; è gente tua fuit olim Gifius ille,
 Præule Varriades quo vignerè Dea:
 Sic tu Sarinatii Regis Secreta capeffer,
 Cui primum nomen Gaja corona feret.
 Primus hic Hungaricis Rex fato accitus ob oris,
 Livones Moschis hostibus eripiet.
 Hac Bella eximii Regis, Tidemannne, sequeris:
 Ille tuo ingen.o præmia digna dabit.
 Judicium, ingenium, linguarum donaq; signant
 Concurſu aſtrorum te meliore ſatum.
 Hæc mihi, num Moschis devictis hostibus olim
 Regia præbebit Riga tibi tumultum?
 Siat ſua cuiq; dies: Mors certa: incerta ſed hora:
 Interea hæc vita quiſq; feramus onus.
 Vale, Vale Giſi: feliciter ito, redito:
 O juvenis patriæ ſpes generoſa tua.
 Quæd ſuper eſt, precor, arcum noſtri fedus amoris
 Ingenua ut ſerves ſemper ubiq; fide.
 Nam licet hinc abiens, hæc docta Lycæaq; linquens,
 Subtrahis aſpectu te, Tidemannne, meo:
 Ipſa meos tamen ante oculos tua ſemper imago
 Stabit, & immemorem non ſinet eſſe tui.
 Jamq; Vale: & placida ſumens hæc carmina mente,
 Scribere ſincerus quæ tibi juſſit amor:

Vive

IN ANALYS. INSTITVT.

*Vive diu, Hermannii memor, ô Tidemanne, Borussii
Te quia constanter diligit ille: Vale.*

IN ANALYSIN INSTITUTIONVM

Juris, incerti Autoris: Argentina editam, Anno 1568.

QUI spernit leges, humani vincula catus,
Iuridici tollens sancta statuta fori:
Ille velut magnum Phœbei luminis usum,
Creditar humanis tollere velle bonis.
Corruet in præceptis sædo Republica casu,
Næ teneat leges civica turba suas.
Si nequeas populos Legum cohibere tenore,
Sed laxes multis fræna soluta modis:
Non tibi concurrent, nec in una sede manebunt,
Pax alma, & summo subdita turba Deo.
Jura colunt pacem: paci contraria vis est:
Quæ nequit imposito subdere colla jugo.
Ergo Justitiæ divinas discere Leges
Est decus, & claris gloria digna viris.
Quis neget æthereæ civilia condita Legi
Consona? quis nullum numen habere putet?
Inspice latarum numerosa volumina Legum,
Invenies sacris consona multa libris.

R

Quid?

IN ANALYSIN

Quid? quòd ad arrendos facit hac doctrina furores?

Qui crimen vitat, tutior esse solet.

At divina facit perdiscere dogmata Juris,

Est labor: & magnum sarcina pondus habet.

Præcivè nulla quando ratione juventus,

Arripit oblati obruta quoque libris.

Nunc hos autores, oculos nunc torquet in illos,

Gaudet & incerta sapientie ire via.

Læmios optat quisque sibi querere fructus

Ante, nec exigua hac quoque sperat opes:

Principis inhiat: nec cum præposueris ordo

E summo jubeat pandere vela mari.

Sic quicumque cupis legum bene solvere nodos,

Et facere in medio verba dilecta foro:

Inferiora legas primum: sublimia deinde:

Talis enim veram lectio præbet opem.

Ei ce tibi prodit mirabile vitæ libellus,

Qui tibi per facilem monstrat ad alta viam.

Sedulus hunc equidem si nocte dieque revolves,

Maxima cum magna præmia laude feres.

Nam veluti Aëdius mortali corpore secto,

Inspicit admota viscera iuncta manu:

Sic latebras liber hic, resoluti corpore, cunctas

Edocet, ut certa mens queat ire via.

Heo

INSTITVT: IVRIS

*Hæc quicunq; autor nobis monimenta reliquit,
Egregium docta nomen ab arte refert.*

*Illius & nomen cùm jam obscura recondat,
Ars hæc præclari muneris instar erit.*

*Interea summis, Richi, quia viribus, ac vi
Purgasti à mendis hæc monimenta suis:*

*Tuq; indefessum adiungens Kilvalde laborem,
Fuvisti hunc magna sedulitate virum:*

*Gratia erit vobis, atq; immortalis habenda:
En venit ambobus non moriturus honos.*

AD GVLIELMVM RONINGVM

*Convictorem suum Basileæ: à Sponja sua
peregrè abeuntem.*

CUR Virgo tacitos tristi sub corde dolores
Versat? cur mæstos exprimit ore sonos?

*Cur invita sales cunctos, invita lepôres
Promit? & afflicto pectore dat gemitum?*

*Agnosco causam: tempus quia venit iniquum,
Acceleras abitum quo, Gulielme, tuum.*

*Nam quia sua viloquæ te flexit forma puellæ,
Movit & hanc vultus forma benigna tui:*

*Spicula de plena, quam gestat, ducta phœgæra,
Torsit in amborum pectora levus Amor.*

IN PHILAVTIAN.

*Hec referunt blanda verissima signa puella,
 Quæis abitum deflet, dulcis amice, tuum.
 Et licet ignores minimè, quod maximus urat
 Hanc amor, ardentèr quam sine fine cupis:
 Attamen ut reliqui fieres quoq; certus amoris,
 Quem fors an tacita mente puella fovet:
 Hec tibi ludendo gratans sponsaq; tibiq;
 Composui alternis carmina juncta modis.
 I's ve diu; annosam lustris tua Virgo Sybillam
 Aquet: te Pyllos opto videre dies.
 Interea Hermannì non immemor esto Borussì,
 Ex animo nam te diligit ille: Vale.*

IN PHILAVTIAN: SIVE

In Amorem sui ipsius.
F*Allitur ò nimium proprii sub imagine amoris,
 Qui sibi sublata mente placere solet.
 Quod vitium velut est omni execrabile in ævo,
 Sic juveni summum dedecus esse reor.
 Dum se Narcissus nitida speculatur in unda,
 Ipse sui stulto captus amore perit.
 In floremq; sui mutatus nominis, ecce
 Postremus caules tollit in arva suos.
 Unde monet primis ne nosmet amemus in annis,
 Ingenio vires commemorante suas.*

Namq;

IN PHILAYTIAN.

Namq; velut pleni non sunt in Vere racemi,
Vita nec aſtuto tempore poma legis:

Poma ſed Autumnus, maturaſq; aduehit uvas,

Tunc ubi frigoriſ cana propinquat hyems:
Sic quoq; maturis ſtudioꝝum fructus in annis,
Pleñior ex cultis cernitur ingenio.

Qui ſapis, oro tui ne decipiaris amore,
Si ſ. udiis queris pramia multa tuis.

NOBILISSIMO IOVENI, GOSW.

NO KETLERO Weſtphalo, Baſilea diſce-
denti, Anno 1568.

QUI prius heroi clara tibi ſiſſe propinquo
Gothardo, telus quo nunc Curetica gaudet
Principe, gratantes meditabar carmine Muſas,
(Quas u nulla tamen mihi nunc exempla ſuperſunt,
Al ſtulit hac via longa, & dura injuria ſortis)
Tunc ubi ciliſ erat tædas celebrare jugales,
Regius ad gelidam quæ Mons extenditur A. Elon:
Iacm hac heroo nunc vota propemptica verſu
Scribo, tuumq; meis abitum, Ketlere, camanis
Proſequor, Helvetia quando diſcedis ab Urbe,
Quam Rhenus mediam liquidis interſecat undis.
Vade lonis artilus, patrias te viſere ſedes.

Inco-

AD CAROLVM

Ergo tibi faustum fatis felicibus annum
 Opto, tuos vite cursus, tua facta secundet,
 Non Deus ille bifrons, quem prisca insania gentis
 Claudere, & excelsi recludere limina caeli
 Credidit, ô nimio mentis delusa furore:
 Sed Deus ille animi votum tibi prosperet omne,
 Cujus in imperio vasti stat machina mundi,
 Cujus & ad nutum tonat alti Regia caeli.
 Hoc duce docta facis festivo carmina versu,
 Carmina blandisonum murmur referentia rivi.
 Huic nostrae vigilent studio constante Camæna,
 Qui facit ut pulsus humano è pectore curis,
 Enthea Phœbeam spirent præcordia flammæ.
 Inde fit, ut versus manantis fluminis instar
 Vatibus occurrant, quos dius corripit ardor.
 Ille Sopoecleis ornat sua verba cothurnis,
 Eloquioq; tonat, rutili cœu fulmen Olympi.
 Hic lenes Elegos atq; asperitate carentes
 Concinit, arguto tingens sua dicta lepore.
 Non isthac hominum certaratione, vel arte
 Proveniunt: (quamvis arti locus esse putatur)
 Spiritus intus agit, nostriq; allabitur ausis.
 At nunc fatidici quando ornas Carmina Regis,
 Dispa-

Disspare quem versu, & vario velamine comptum
 Musa Caledoniis Bucanania protulit oris,
 Carole, te sacri circumdet flaminis aura,
 Cujus ab afflatu genuinos reddere sensus,
 Atq; operi possis mansuram adungere laudem.
 Quin & divini Proles aeterna Parentis
 Te regat, intacto peperit quam corpore, nulli
 Mistra viro Virgo: tanta cunabula Prolis
 Unanimes uno nuper celebravimus ore.

Quod restat, cepti non immemor esto laboris,
 Carole, & exiguos Psalmis praefigito versus,
 Mens rudis unde sibi fructum decerpas & usum.
 Nè re reluctetur pulchro mens fessa labori,
 Intende ingenium summis conatibus ac vi.
 Sic labor iste tuus longè lateq; patebit,
 Et tua clarescet fama adventantibus annis.

At nomen, Bucanane, tuum quo carmine laudè?
 Quivè tuas astris Musas sublimibus aequem?
 Hoc opus eximia tu dexteritate politum,
 Insigniq; nitens cultu mortalibus agris
 Projers, praestantiq; faciste prole parentem.
 Cedite scriptores procul hinc, procul este profani,
 Quorum cura sacris nunquam fuit addita rebus.

IN THEATRVM GALENI

*Sacra decet sacros tractare poemata Vates,
Quandoquidem hos supera caelestis flatus ab arce
Excitat, & lato mentem spiramine replet.*

*Nunc cape Parnasi decerptam in vertice stren-
Carole, Pieridum quam texuit una Sororum,
Et tibi ferre dedit sinceri pignus amoris.
Carmine praestantes, & dignos laude Poetas,
Ut colo, sic illos concessis emulor ausis:
Si natura volet, stimulos dabit amula Virtus.
Jamq; Vale, & studii serva communis amorem.*

IN THEATRVM GALENI MEDI- cum, Aloisii Mundella.

*Q*ua prius immensum fuerat dispersa per orbē,
Multa Machaonio contexta volumina filo,
Hæc inclusa suo præstans Mundella Theatro
Nunc habet, hoc multos insigni munere donat.
Sicut enim certa ductus regione viarum
Optatam gaudet citius contingere metam:
Haud secus hæc docti clariq; voluminis Autor,
Protulit egregiam veris è fontibus artem,
Et varias latebras scrutanti mente peragrans,
Perfaciles aditus ad maxima quæq; reclusit.

Accipe

*Accipe nunc igitur clari monimenta laboris,
 Quisquis Apollinea commiscens pharmaca dextra,
 Materiem varii discis depellere morbi.
 Certa tenenda via est: magnos morbosq̃, doloresq̃
 Auferet baud rectè qui incertus semper oberrat.
 Quin potius quisquis miseris temerarius agris
 Applicat audacem confiso pectore dextram,
 Servabit paucos, multosq̃ immittet Olympo
 Ante diem: Et viridi præcidet fila iuventa.
 Tanta molis erit medicos tentare labores.*

*Ergo ne nimium perplexo errore trahatur
 Huic studio primis quicunq̃ assuescit ab annis,
 Adsit, Et hic ipsis fontibus hauriat artem,
 Quam Deus atq̃ sagax hominum natura creavit.
 Sapius hoc cupida qui invisit mente Theatrum,
 Et rerum seriem studio vigilante revolvit,
 Ille Machaonias artes, camposq̃ Galeni
 Ingressus, magna se dexteritate beabit.
 Interea Autori grates persolvere dignas
 Sit memor: atq̃ illum justo amplectatur amore,
 Qui magno sumptu, summo studioq̃, fideq̃
 In lucem hoc clarum fecit prodire Volumen.*

CARMEN GRATVLATORIVM,
CLARISSIMIS VIRIS, PHILIPPO CAMERARIO JOACH. F.
& Samueli Grynæo Simonis F. Doctoralibus I. V.
inſignibus, à præſtante viro Caſparo Heru-
gio Doctore I. V. conſultiſſimo, in inçlyta
Baſilienſium Academia 3. Kal. Iulii

Anno 1569. ornatis.

ORTE ſub umbroſa capiebã fronde quietẽ,
Qua nemus arboribus denſum eſt, leniq; ſuſurro
Byrsa fluit, lubricis humectans prata fluentis.
Ecce ſed ut grata jaceo exporrectus in umbra,
FAMA volans liquidi per cerula nubila cali,
Viſa mihi: hæc tenues alis pernicibus auras
Diſpūlit, Et totam pennis agitata per Urbem,
Quam Rhenus lavat, Et mediis interſecat undis,
Clamorem in vulgus ſparſit, quo Rhenus, Et ipſa
Helvetia inſonuit: venitq; ad ſidera rumor.
Agnovi cauſam, rumoris præſcius hujus.
Namq; animi egregios, Et non virtutis egentes.
Proſert lata viros lux, quos non vana cupido,
Sed virtutis amor primis ſtimulavit ab annis,
Et nunc perpetuum vita diſpenſat honorem.

Namq;

PHIL: CAMERARIO, ET SAMV: GRYNÆO.

*Namq; per immensos furis, Legumq; labores
factati, optatam ut possent contingere metam,
Ingenii totis sunt nixi viribus, ac vi:
Insignes ambo, atque annis florentibus ambo.
Ergo non minimum decus est, nec gloria parva,
HERVAGI Caspare, tua hac: titulosq; decusq;
Tu tribuis: magna juvenumq; astante caterva,
Præstantes virtute viros præstantibus ornas
Muneribus. surgent hinc illis, maxima surgent
Præmia, consiliis horum Respublica quando
In strepitu, Et clamore fori, vulgiq; furore,
Nitetur, firma tanquam suffulta columna.*

*Maecte animo, Et claro CAMERARINATE parète,
Cujus fama viget totum dispersa per orbem,
Quemq; tot ingenii commendant scripta sagacis,
Digna legi, Et quovis vulgari digna sub orbe,
Salve, Et gratantes portantia carmina voces
Excipe: sincerus namq; hac tibi scribere candor
Jussit, amicitia confirmans vincula nostra.
Quos tili nunc defert, clari Doctoris, honores,
Inclutus Et docta venerandus in arte Senatus,
Hosce bonis a viribus, dextris atq; accipe fatis.
Est tibi mens solers, variarum Et plurima rerum
Cogni-*

CARMEN GRATVLATORIVM,
CLARISSIMIS VIRIS, PHILIPPO CAMERARIO JOACH. F.
Et Samueli Grynæo Simonis F. Doctoralibus L. V.
insignibus, à præstante viro Casparo Hervagio Doctore L. V. consultissimo, in inelyta
Basiliensium Academia 3. Kal. Iulii
Anno 1569. ornatis.

ORTE sub umbrosa capiebã fronde quietẽ,
Qua nemus arboribus densum est, leniq; susurro
Byrsa fluit, lubricis humectans prata fluentis.
• Ecce sed ut grata jaceo exporrectus in umbra,
FAMA volans liquidi per cerula nubila cali,
Visa mihi: hæc tennes alis pernicibus auras
Dispulit, Et totam pennis agitata per Urbem,
Quam Rhenus lavat, Et mediis intersecat undis,
Clamorem in vulgus sparsit, quo Rhenus, Et ipsa
Helvetia insonuit: venitq; ad sidera rumor.
Agnovi causam, rumoris præsciis hujus.
Namq; animi egregios, Et non virtutis egentes
Profert lata viros lux, quos non vana cupido,
Sed virtutis amor primis stimula vit ab annis,
Et nunc perpetuum vita dispensat honorem.

Namq;

PHIL: CAMERARIO, ET SAMV: GRYNÆO.

*Namq; per immensos Juris, Legumq; labores
Factati, optatam ut possent contingere metam,
Ingenii totis sunt nixi viribus, ac vi:
Insignes ambo, atque annis florentibus ambo.
Ergo non minimum decus est, nec gloria parva,
HERVAGI Caspare, tua hac: titulosq; decusq;
Tu tribuis: magna juvenumq; astante caterva,
Præstantes virtute viros præstantibus ornas
Muneribus: surgent hinc illis, maxima surgent
Præmia, consiliis horum Respublica quando
In strepitu, & clamore fori, vulgiq; furore,
Nitetur, firma tanquam suffulta columna.*

*Maecte animo, & claro CAMERARINATE parête,
Cujus fama viget totum dispersa per orbem,
Quemq; tot ingenii commendant scripta sagacis,
Digna legi, & quovis vulgari digna sub orbe,
Salve, & gratantes portantia carmina voces
Excipe: sincerus namq; hac tibi scribere candor
Jussit, amicitie confirmans vincula nostra.
Quos tili nunc defert, clari Doctoris, honores,
Inclutus & docta venerandus in arte Senatus,
Hosce bonis a viribus, dextris atq; accipe satis.
Est tibi mens solers, variarum & plurima rerum
Cogni.*

[GRATVLATORIVM IN DOCTORAT.

Cognitio : hanc cautis ornat prudentia verbis.
Ha tibi sint comites : his cinctus salva tenebis
Omnia, quæ vastum juris tibi proferet aquor.
Tu modò habe justas, nec iniquas suscipe causas.
Sed quid ego hortator ? tibi virtus ipsa, Philippe,
Hortatrix : bonitas natura cetera nescit.
Non tantùm immensi legisse volumina juris,
Cura tibi : sed enim longinquas impiger oras
Perspicias. Italiam quondam peregrinus adisti :
Atq; ibi te dulci propè fors fraudaverat aura.
Quos mihi tu casus ? quæ damna exhausta solebas
Commemorare ? quibus jactatum te scio fatis ?
Dum vagus hospes adis populosa mania Roma,
Captus es, invidiaq; illorum carcere clausus,
Qui Romam totam falso clamore replebant,
Quòd tuus hæreticos pater inter maximus esset,
Qui calamo, Et totis auderet viribus omnem
Catholicamq; fidem, veteresq; evertere cultus
Sacrorum, toto observatos antea in orbe.
Sed tua meris recti sibi conscia, territa casu
Non fuit in tali : at cordato pectore mansit.
Ergo Papa quamvis tibi consiliare volebant
Summum odium, fratres illi, quos rasa corona
Virgineos notat esse omnes, qui pene per omnem

Sunt

PHIL: CAMERARII, ET SAMV: GRYNÆI.

*Sunt celebres mundum, miracula viuaq, patrant:
Quamvis turba tuo patri hac infensa, Philippe,
Tunc fuit, insidias vita tibi struxit Omnes,
Tu tamen Epatrem insontem, Et simul esse docebas
Criminus expertem: nil Romam, nilq, sacratum
Pontificem contra hereticis sparsisse libellis.
Imò Cuculligeros, rara eruditione quòd essent,
Raraq, simplicitas, Et rara modestia in illis,
Laude tuum rara patrem celebrasse probabas.
Edicto Imperii at cautum omnibus, ut sua cuiq,
Libera Religio, Fidei sit liber Et usus.*

*Ecce autem subitus concussit Nuncius omnem
Adversam turbam, ne qua tibi parte noceret.
Namq, sub id tempus, dum Alisnica fortè per arva
Cardineus tendit Legatus, sternitur ille
Inter Tyrigetas, urbi contermina Cala
Qua sylva est: magno vivus, Legate, periculo
Eriperis, servis inopino Marte peremptis.
Quis fuerit stragis, quis tanta cadis Causor,
Incertum: Et fama est facti suppressa nefandi.
Hic casus seua fregit conamina turba,
Teq, Philippe, aliquam jussit sperare salutem.
Nam mox Saxonici Princeps Septem vir in oris,
Te repetit captum: te propter Caesaris omnem*

T

Poscit

GRATVLATORIVM IN DOCTORAT.

*Poscit opem: contra quòd publica jura viarum,
Securus debet quas carpere ubiq; viator,
Advena Romana esses captus in Urbe, Philippe.*

*Quinetiã Princeps, quem Bavaraterra veretur,
Sedis Apostolica Dux observantior unus,
Pontificem hortatur, per Relligionis amorem
Communis, faciles Monachis ne prabeat aures:
Mutua neu violet tranquilla fœdera pacis,
Præcipitive animo vita tibi deneget usam.
Atq; ita cura Ducum, Magnatum & jussa severa
Te repetunt saluum, patrioq; in limine sistunt.
Hac subisse jurvat: dulce est meminisse dolorum,
Nube ubi discussa, ventis afflamur amicis.
En nunc adversa, post dura pericula, sortis
Surgit honos, nomenq; tibi, laudesq; parantur.
Ipsi te Heroës consulta ad maxima poscunt:
Marchio te præstans Phorcensi exoptat in aula.
Et decus, & Claus est, Heroum ad tecta vocari.
Sed Camerariadum nomen quoq; floruit olim,
Imperii Henricus dum Claudus sceptrâ tenebat.
Questor erat quondam, qui nunc Camerarius esse
Gaudet, ab antiqua ducens primordia stirpe.*

*Nec tu carminibus, Grynæ, tacebere nostris:
Qui te vitales genitor produxit in auras,*

Gry.

Gryneus, nulli fuit is virtute secundus:
 Ingenio præstans, ipsis vir major & annis
 Claruit, atq; sui fuit haud flos infimus ævi.
 Maximus ille olim, ni mors inimica fuisset,
 Ante diem & viridi incidisset stamina vita.
 Hic velut ingenio, solida pollebat & arte,
 Sic, imbutus erat qua primis parvus ab annis,
 Religionis amans fuit hujus, pendet ab uno
 Quæ Christi merito: multa autem inuenta relinquit
 Ordo Cuculligerum quæ desces sinxerat olim,
 Et quæ sunt veterum scriptis quoq; dissona Patrum.

Urbs antiqua jacet sinuosi ad flumina Rheni,
 Spiram turba vocat, Grajo sic nomine dictam:
 Quod Romana cohors fuit his in finibus olim.
 Huc quondam insignis Procerum convenerat ordo,
 Imperio accitus, dum, Carole, sceptrâ tenebas
 Cæsaris: huc etiam doctorum turba virorum
 Venerat, ut magnas posset componere lites.
 Dum fremit, audaciq; oppugnat scripta Lutheri
 Religio Romana, & magnas asperat iras
 Clerus, iis nitens quæ tradidit alta vetustas,
 Quæq; prius fuerant totum servata per Orbem,
 Condemnanq; novi nova dogmata oborta Lutheri;
 Tunc, Simon Grynæe, tibi memorabile quiddam

GRATVLATORIVM IN DOCTORAT.

Accidit: in toto fama est notissima mundo.
Qui docet humanos celestia dogmata cœtus,
Cæsareus fuerat veneranda mente Minister,
Qui Fabri obscurum Stapulensis nomen habebat.
Huic diversa olim fuerat sententia menti,
Quando Schola vixit, Gryneo junctus, in una.
Hunc ubi Gryneus dictis hortatur amicis,
Ad sese ut redeat, mentem repetatq; priorem:
Ille docens aliter, veterum vestigia Patrum
Prisca sequi sese probat: atq; haud multa locutus,
Infandam mortem veteri meditatur amico,
Instructusq; dolis abit: Et mox Cæsaris omnes
Extimulat procures, Gryneum ut morte trucident
Hereticum, quo non major foret alter in Orbe.
Addit se Fabio comitem, acresq; aggerat iras
Turba Cuculligerum, calamo quæ passa Lutheri est
Insignem cladem, Et jamdudum fortè perisset,
Huic nisi suppetias Fratrum Ordo tulisset eorum,
Qui reliquos Monachos doctrina et moribus antecit,
Atq; sibi nomen tribuit de nomine Jesu.
Si tales olim tunc ætas illa tulisset,
Religionis erant quando certamina oborta,
Vix tanta Monachi cecidissent fortè ruina.
Barbaries lapsum dedit illis desidiosis,

Et

*Et gula doctrinam, & mores corrumpit honestos:
Unde fuit labi simul atq; errare necesse,
Tantus ubi luxus vitiatum invaserat ævum.
Namq; hinc orta fames auri, descendit adimos
Inferni Manes, Venasq; ibi repperit auri,
Elysia in valle, & flamma purgante probati,
Ex quo animæ misera didicerunt cudere nummos,
Multaq; miserunt falvorum millia nummum,
Ut citius possent superas evadere in auras.*

*Talis erat Sarepta, & Vena metallica quondam,
Quam scrutator opum, è flammis alimenta, cibumq;
Ore petens quidam, in descensu invenit Averni.
Hanc tamen Aeneas, quamvis Acheronte sub imo,
Fatali ductus virga, & monstrante Sybilla,
Lustraret valles omnes, lucos & opacos,
Indigus aris erat licet ob fera bella futura,
Non potuit Venam, non hac reperire metallâ.
Sed saltem scelerum varias expendere pœnas
Diverso invenit detentos Carcere Manes.
Hic num sit Limbus, quem quadam obscura vetustas
Credidit, & quidam veterum statuere Sophorum,
An sit tale aliquid, quid sit, quibus Orbis in oris,
Dissidium obscurum Gentes olim exitit inter.
At tandem lis hæc Christo victore dirempta est,*

GRATVLATORIVM IN DOCTORAT.

*Pro nobis Stygias qui mortuus iuit ad undas,
 Inde Triumphator victo regressus ab Orco,
 Credentes animas altum conscendere calum,
 At placida corpus jussit requiescere pace:
 Donec Judicij cum venerit hora supremi,
 Judicet ipse simul vi vos & lumine cassos.
 Frustra ergo Elysiis ex vallibus ara parantur,
 Et bene res isthac paulatim hoc tempore cessat,
 Dum serò incipiunt homines meliora videre:
 Nulla salus emitur, non ulla redemptio in Orco est.*

*Prima mali hinc labes: hac Religionis erat q̃,
 Causa tot in partes scissa: Et sic numine quodam
 Fatorum factum est, Monachus Defector ut unus
 Surgeret: & primum Elysiis everteret umbras,
 Deinde suos fratres sua rumpere vota juberet.
 Noluit hic Voto sterilem consumere vitam,
 Primus & in nuptas Moniales nubere jussit,
 Atq; unam thalami sibi junxit amore jugalis.
 Hinc magis atq; magis miserandam prisca ruinam
 Religio traxit: meritòq; hinc Clerica turba
 Gryneum contra ingentes conceperat iras,
 Ille quòd Helvetia Monachos regione fugasset,
 Bucerì, auxilio & Zwinglii, qui (suasit ut armis
 Subdere reliquias Romana Religionis,*

Qua

PHIL: CAMERARII, ET SAMV: GRYNÆI.

*Quæ quinq; Helvetia in Pagis immota remansit,
Præruptos inter montes, rupeſq;, lacuſq;)*

*Ante aciem primam, primus primo occidit enſe,
Atq; penes Pagos manſit victoria quinq;.*

*Exinde Helvetii diſiſi Relligione,
Mutua ſeſe inter pepigerunt fœdera pacis,
Communi auxilio, & conjunctis viribus alma
Propatria ut pugnent contra omnes fortiter hoſtes:
Quiſq; ſua imbutus ſed vivat Relligione,
Sitq; nefas Fidei ergo ſerva recurrere ad arma.
Tanta molis erat Pagos invadere quinq;.*

*† Facta ſed eſt quanquam Pax Relligionis utrinq;
At tamen hinc atq; hinc odiū ingens manſit in Orbe,
Hos contra, Fidei per quos mutatio facta,
Juſſit ab Helvetiis Monachos expellere terris.*

*Quos inter fueras ſiquidem, Grynæ, repertus
Spiræ, in Conventu, caſus triſtiſſimus hîc te
Fortè perempturus fuerat, ni mitia celi
Fata peperciſſent te triſti perdere letho.*

*ſamq; parabantur dira crudelia cædis
Supplicia, heu, Grynæ, tibi: confluxerat omnis
Lignipedum frâtrum turba, unoq; ore fremebant,
Hæreticus major quod te non eſſet in Orbe.*

Hos inter Fabri conatus, taliaq; anſa,

Dum

GRATVLATORIVM IN DOCTORAT.

Dum Grynæ sedes, nec quicquam tale vereris,
 Ecce viri ignoti præstans apparet imago,
 Visa prius nulli, neq; post apparuit ulli.
 Canus erat barbam, vocem gravis, ora verendus:
 Ille Fabri insidias, Monachorum infandaq; (ensa
 Nunciat, hortaturq; fugam ut Grynaeus adornet:
 Nisi faciat, certò venturum flebile lethum.
 Paruit his dictis: sociisq; monentibus ultro,
 Incolumis, Rheni trajecto flumine, abiit.
 At jam turba frequens, multoq; satellite cincta
 Præsto erat, insontiq; viro mala multa ferebat.
 Qui tulerat cladis prænuncia verba futura,
 Non ulli visus, neq; post apparuit ulli:
 Credibile est, illum mortali corpore cassum,
 Nuncium ab ætherea delapsum sede fuisse.
 Hæc aliena quidem, nostris neq; congrua cæptis,
 Sed jucunda tamen mihi visa, & digna relatu.
 Nam quoties chari succurret imago parentis
 Grata tibi, Samuel, animo hæc quoq; volvere gesta,
 Gratum erit: admirans functi tu fata parentis,
 Ex hoc virtutem discēs, verumq; laborem.
 Salve nunc donis Samuel præstantibus aucte,
 Te decorat virtus, te comi gratia vultu
 Ornat, & insignes olim tibi spondet honores.

Dum

PHIL: CAMERARII, ET SAMV: GRYNÆI.

*Dum tibi cognitio multarum maxima Legum
Nunc peperit titulos, & clari nominis usum:
Sume leues versus, gratantia carmina sume,
Qua tibi, sed tenero malè lusi forsitan ævo.
Fretus amicitia nostra, fretusq; iuventa,
Ingenio vires quando natura negavit,
Audax invitis pedibus mea carmina cogo.
Ergo meis veniam dabis, ignosceq; Camænis,
Si nil lucis habent: at aperti plurimus illis
Candor inest animi: capit & sua premia candor.
Vive decus quondam patriæ, & præstantibus ausis
Effice, in arguto, ut crescat tua gloria fure.
Legibus humanam placidè consistere vitam,
Quis dubitat? socii sunt hæcæu vincula cætus.
Nulla ubi sunt leges, ibi cedit viribus æquum:
Ergo decus magnum, civilia discere jura.*

*Verùm ut nostra suum teneant encomia finem,
Præstantes virtute Viri, tot honoribus aucti,
Este salutati nunc ambo: prospera vobis
Fata precor, largis fortuna utriq; quadrigis
Affluat, & vestro cumulum superaddat honori.
• Et quoniam vestri vobis præclara parârunt
Ad titulos exempla patres, horum esse decebit
Vos nunquam immemores, famæq; inhiare paterna.*

V Disci-

EPITHALAMIVM

*Discite IUSTITIAM, civiles pergite Leges
Volvere, nulla animos capiant fastidia vestros.
Ardua res Leges: Jurisq; scientia late
Diffusa est, magnaq; latens sub mole libr orum,
Non nisi maturo perfecta acquiritur ævo.*

*Clare Vir, & famam, Camerari, nocte perennē,
Et tu perpetua, Samuel, dignissime laude,
Dum vestra auratis stringuntur tempora sertis,
Jamq; omnes adeunt lata con vi via mensæ,
Vivite, amicitia servantes fœdera vestra.
Vobis partus bonos, mansura & gloria fama.
Quod superest, memores Hermani estote Borussi:
Atq; inter vestros hunc si numeratis amicos,
Hoc capite aterni monumentum & pignus amoris.*

EPITHALAMIUM CL. V. SAMUELI

*Gryneo: I.U.D. & Professori in Academia Ba-
siliensi: & Elisabethæ Bavaræ: Sponsis.*

Nescio quo nuper mea mens ut ducta furore;
Arsit ad Aonii loca florentissima montis
Tendere, ubi docta plectentesserta Camæna,
Ingenuos Vates lauro viridante coronant:
In Somno Aonium vera sub imagine montem
Visus eram petere, & Basilea excedere ab Urbe.

Prins

SAMVELI GRYNÆO.

Principiò porta egredior, quæ tendit ad ortum: Somnium de
Via ad Vir-
tutē & Mus-
as.
Hæc via plana fuit, latos extensa per agros.
Dum verò ulterius pergo, mihi semita stricta
Cernitur, & spinis, & densis plena rubetis.

Hæc via difficilis: vestigia nulla rotarum,
Nulla pedum vidi: pergo tamen ocyus ire:
Quòq; magis pergo, minor est mihi semita visa.
Apparent tandem fauces, angustaq; porta:
Qua datur & Phœbæ, & virtutes querere summas.

Monserat Amius, qui celsa cacumine tangit
Astra, novemq; fovet, supremo in vertice, Musas.
Nullum iter in montem hunc tritum est: & semita
Contiguas sed enim per rupes lōga gradatim (nulla:
Scala velut surgit: nitor manuumq; pedumq;
Viribus, ut summum possim contingere culmen.
Ecce sed haud segni prærupta cacumina gressu
Dum supero, bifidi lassusq; in vertice Montis
Sisto, novenarum residens ibi turba Dearum,
Arguto insignem cecinit modulamine cantum.
Audio, & erectis sursum velut auribus asto.

Non erat humano meditatum gutture Carmen:
Nec quoq; vox hominem sonuit: divina fuerunt
Omnia, & è summo deductum carmen Olympo.
Hoc nexum vitæ quam mutuis afficit ardor,

EPITHALAMIVM

Insertum *Et* cunctis retulit mortalibus ignem.
Ignem intrà costas, penetràlia cordis *Et* mi,
Qui sese infundit, spargitq; per ossa calorem,
Unde oritur sociæ jus in violabile vita.
Hinc ex carne sua carnem, atq; ex ossibus ossa
Vir petit, inde virum repetitq; reciproca flamma.
Non hac humano casu, neq; sorte feruntur
*In*stabili, frustrà haud amor hic quoq; mutuus extat:
Autor agit Deus hunc, qui mutua fœdera primus
Sanxit, *Et* hunc socium mortalibus indidit ignem.
Huic ubi perfectà est spaciòsi machina mundi,
Altera cùda fuit, tædas sancire jugales
Conjugis, *Et* dulcem super artus spargere flammam.
Hac ego dum *Musas* inter meditata videbam,
Submissa primùm voce, *Et* ceu murmure quodam,
Protinus ante alias formosior ore Sorores,
Plectra gerens *Erato*, saltans pede, carmine, vultu,
Eminet, *Et* *Psalmum* *Cythara* talem edit eburna.
Luxerat, atq; Deo somnum faciente, jacebat
Prostratus terræ sopitis sensibus *Adam*.
Hic dextram Omnipotens pollenti numine firmat,
Exertaq; viro (dictu mirabile) costa,
Mox facit insignem forma præstante puellam.
Hanc homini sociam vita, sociamq; laborum

Jungit, Et his ambos dictis affatur amicis:
Vivite concordēs, una duo corpora mente
Vivite, Et innumera fecundi crescite prole.
Dixit: at hinc venit magnum in præcordia vulnus.
Ferrens est, duris genuitq; hunc cautibus horrens
Caucasus, Hyrcanaq; aliquid de Tigride suxit,
Quem non legitimi delectant gaudia lecti:
Hæc Deus à prima dum sanxit origine mundi.
Spernere divini mandata timenda parentis,
Crimen, Et exitium est cunctis mortalibus ingens.
Qui spurcis inhians, Et vincla jugalia temnens,
Vulnus alit venis, vetitoq; libidinis igni
Adjicit illicitos ausus, indignus Olympo:
Handquaquam sese hic astris ingentibus addet.
Felix ergo animi, vëro quicumq; timore
Prosequitur Dominum cæli, terraq; potentem:
Rimaturq; vias vitæ melioris, in illisq;
Ambulat. Hic dapibus manuum sudore paratis
Vescetur: conjunx hujus cœu Vitis abundans
Ædibus in mediis, Et nata è conjugæ proles
Palmitis instar erit: jucundoq; agmine mensam
Cingent filiolî geniti, genitaq; puella.
Talis erat Psalmus, (nisi fallor) in Aonæ Monte,
Ante alias Erato cecinit quem prævia Musas,

EPITHALAMIVM

*Phœbea ludens Cythara: sonus undiqꝫ circum
Fusus erat, magnoqꝫ fremebant omnia plausu.
Tandem ubi per totum sunt facta silentia montem,
Et tacuere omnes, Phœbo monitore, Camæne,
Me, cui mens nimio Musarum ardebat amore,
Talibus aggreditur dictis venerandus Apollo,
Cui quondam nemore in Grynao sacra ferebant
Cives Æoliis Grynei in finibus orti.*

*Quis novus his nostris succedis sedibus hospes?
Aut quis te, ju venum confidentissime, nostras
Jussit adire domos? Et sacri culmina Montis
Adventu turbare tuo? nos dia propago
Namqꝫ sumus: tu sed mortales semine cretus.
Obstupui hac voce: at posita formidine tandem,
Sumo animum, atqꝫ oculos attollens, tali reddo.*

*O lux Pieridum, spes ô fidiſſima Vatum,
Phœbe pater, ſi das docti mihi carminis uſum,
Da mihi te facilem, dederis ſic omnia, Phœbe.
Non mea me nimium conſiſa audacia veſtras
Jussit adire domos: Musarum percitus æſtro
Huc feror excelsi ſuper ardua culmina montis.
Poſco tuum numen: nullam fac, Phœbe, repulſam
Ut patiar, mea ſic ſerò venientibus annis,
Neminis auſpicio Phœbi ſe gloria tollet.*

SAMVELI GRYNÆO.

Da pater, ut pulsus humano è pectore curis,
 Nunc mea Fætaleam spirent præcordia flammam,
 Dum sacra legitima Grynaus fœdera tade
 Sponsus inire parat: quo non mihi charior alter
 Extat amicus in his Basileæ mœnibus Urbis.
 Annuit, & radios circum caput omne micantes
 Extulit: illustres dirinum vertice odorem
 Spirare comæ: lucis circumdor amictu
 Undiq; Apollineam agnoscens sub pectore flammam.
 Bis conatus eram visum comprehendere Phœbum,
 Bis Fætæus diælis conantem reppulit istis.
 Parce puer sacrum manus contingere numen,
 Sors tua mortalis: non est mortale, quod optas.
 Sat tibi sit, nostris quod junctus amore Camænis,
 Inter honoratos laudem mereare Poëtas.
 Cætera parce puer: vultum attrectare Deorum
 Non datur: at veras audire & reddere voces
 Fas homini: Vade, & concessis utere donis:
 Grynaoq; refer Samueli, visus Apollo
 Quod tibi Grynaus sit in Aone monte, novemq;
 Aonides visa Psalmum cecinisse puella,
 Conjugio prima inscriptum sub origine mundi.
 Dixit: & auratis sublatu in ardua pennis,
 Nubila, sidereo radians successit Olympo.

Jamq;

EPITHALAMIVM

*Jamq̃ Dei dono, atq̃ insigni latus honore,
 Descendo Aonii summo de vertice montis,
 Atq̃ pedem refero per rupes, strictaq̃ porta
 Clausura, ad virtutes ascensus quā datur altas.
 Hinc quoq̃ per spinas, per acuta rubetaq̃, portam,
 Qua gressum extuleram, repeto, & vestigia retrō
 Observata sequor, campisq̃ patentibus erro.
 Utq̃ iter emensus, Basilea mœnia rursum
 Visus eram intrare, è somno simul excitor alto,
 Somniaq̃ hac video præsenti prævia pompa,
 Congruaq̃: in thalamos quando, Grynæ, jugales
 Elisabetha tibi nunc Bavara ducitur Uxor.
 Latitia exultant, & ducunt gaudia cives,
 Et juvenes plaudunt manibus, vocemq̃ per ampla
 Atria dispergunt: totamq̃ agitata per Urbem
 Fama volat: variisq̃ replet loca cuncta susurgis.
 Hic domus, & locus hic: collo dare brachia circum
 Hic licitum: lectoq̃ animos recreare jugali.
 Sic populus, semperq̃ aliquid novus addidit autor.
 Ecce autem vario dum plebs rumore vagatur,
 Mota sub aëriis sonuērunt turribus ara.
 Protinus ante alios præstanti corpore Sponsus
 Ducitur, & magna medius comitante caterua,
 Cingit odorata capitis crinale corona.*

Exitus So-
 mni.

Spon-

Sponsa verecundo suffundens ora rubore,
 Virginibus comitata suis, atq; ordine Matrum
 Subsequitur, gressumq; ad Templi limina torquet.
 Parva mora, & ritu tadas firmante jugales
 Vir sacer, exacto, dextram conjungere dextræ
 Mandat, & ad summum fundens pia vota parentē,
 Conjugium dictis initum solatur amicis.
 Et jam pompa frequens stratis convivia mensis
 Apparat, & dapibus jejunos recreat artus.
 Hic nugis, certatq; jocis: ille impiger haurit
 Spumantem pateram, atq; infuso pocula vino:
 Proq; tua, sponsæq; tue, Grynæe, salute
 Multa bibens, seram in noctem convivia ducit.
 Omnis turbatamen Sponsam, Sponsamq; salutans,
 Hymen, ô Hymenæe, Hymen, Hymenæe canebant.
 Vive diu Grynæe, tua cum conjuge salvas,
 Quam tibi nunc jungit fatis felicibus Hymen.
 Ipse tuo faveat thalamo Grynæus Apollo,
 Cujus nomen habes, quo nuper in Aone monte
 Rectore, Aonides Psalmum cecinere Sorores
 Conjugio inscriptum: & per me tibi, Sponse, dicatum
 Carmine presenti: felix cum conjuge vive,
 Quæ tecum concors tranquillos suaviter annos
 Exigat, & pulchra faciat te prole parentem.

INTIMATIO GLADIATORIS.

*Annuat huic Juno, duodena per astra relapsus
Sol ubi perficiet cursum, ut tibi parvulus Aulus
Gryneus ludat, qui te blaso ore parentem
Nominet, atq; tuis figat grata oscula labris.
Quæ precor, ambobus fausto Deus omine præstet,
Cujus ab auspicio sint vestra exordia tædæ,
Quo sine, nulli unquam benè conjunguntur amâtes.*

INTIMATIO PUBLICA

Gladiatoris Literati.

Q Vos iterum strepitus? quæ pellibus arma mo-
Ignavi Feles, mures consumere nati? (vetis?
Si vobis Virtus animusq; in pectore præsens,
Postpositis verbis, arma armis densa ciete:
Non verbis, sævo certandum est cominus ense.
Crastina lux quando duodenam proferet horam,
Proponam variæ certamina Martia pugna.
Adsit, Et evinctis attollat brachia palmis,
Pars adversa mihi, Et pellite turba catervæ,
Quam contra intrepidus connixis viribus ibo,
Defendens claras, quas odit Pellio, pennas.

FINIS LIBRI PRIMI.

DANIELIS HERMANNI
NIDBURGENSIS BORUSSII
POEMATVM ACADEMICORVM
LIBER SECVNDVS:

Continens res varias in Academia Viteber-
genſi ſcriptas.

IN OBITVM PATRIS SUI CARIS-
ſimi *Andrea Hermannii, Carmen funebre.*

Vmbra Patris defuncti, & filius
colloquuntur.

Quid patriũ ſpectans, fili dilecte, ſepulchrum, *Vmbra.*
Aſpicis hĩc umbram, flensq; dolensq; meã?
Cur tua ſuffuſo perfundis lumina vultu?
Triftia cur tantis ſletibus ora rigas?
Quod, pater, ante diem fato ſublatus iniquo, *Filius.*
In vidua linquis triftia ſigna domo,
Hoc doleo, magnos ducens ex pectore planctus,
Hoc gemo, tranquilla nec queo mente frui.
Cur ita? nam longos qui vivere Neſtoris annos
Dignus eras, rabida morte peremptus obis.
Non obeo: triplices nec me rapuere ſorores, *Vmbra.*
Non mihi crudeles intulit ulla manus.
Hoc in eos juris, qui ſtulti gaudia mundi
Seſtantes, ſummum deſeruere Deum.

IN OBITVM PATRIS SVI,

Ast ego salvisfici colui pia dogmata Christi,

Dum mea vitalis foverat ossa calor.

Ante meos igitur nuper, mors improba, vultus,

Amisit pharetra tela trifidula sua.

Filius.

Mira refers, vitam nimirum ut Parca caducam

Rumpat, & in parvam quemq; recondat humum.

Hac quoq; ut in cunctos nitentes numine Christi,

Mortifera nequeat mittere tela manu.

Inde fit, ut lacrymis rursus perfundar amaris,

Quod tibi sunt vitæ stamina secta tue.

Et quod fatalem ducens mors atra cateruam,

Ausa fuit lectum nuper adire tuum:

Ausuraq; manu tristem produxerat arcum,

In fatum torquens spicula prompta tuum.

Vmbra.

Quod doleas non est, & guttas vince subortas,

Non etenim tanti causa doloris adest.

Quin potius dignas diuino munere grates

Funde Deo, Quatum quod dedit ipse suum:

In cruce qui pendens, sanctum fundensq; cruorem,

Abstulit à Stygiis cuncta trophæa Diis.

Atq; ita mortales, si fidant firmiter ipsi,

Fecit ad atherei scandere tecta throni.

Huic ego credebam, dum spiritus ossa regebat,

Vivus & in vivo corpore sanguis erat.

Inde

ANDREÆ HERMANNI.

*Inde meas nuper cū mors properaret ad ades,
 Staret & ante oculos invida Clotho meos:
 Obstupuit, nixaq; Deo perterrita mente,
 Nil profectura strinxerat arma manu.
 Strinxerat, utq; meos telum direxit in artus,
 Lurida cum telo protinus arma cadunt.
 Ergo nate omnes tristi de pectore curas
 Tolle, mihi solido vita vigore manet.
 Vivo per aeternum: caelestes occupo sedes:
 Vivo, nec est vita pars mihi demta mea.
 Scilicet est aliquid summum timuisse parentem,
 Hoc facit, ut moriens vivat, & astra colat.
 Qui toto servat divinum pectore Verbum,
 Claudit & in vera fata suprema fide:
 Is certè Christo requiescens dormit in ipso,
 Ac tantū parva contumulatur humo.
 Spiritus at summi sublatus in aethera cali,
 Perfruitur vita, Christe benigne, tua.
 Donec judicii resonabunt signa futuri,
 Clanget & extremum calica turba diem:
 Tunc iterum è parva vivus tellure resurgens,
 Corporis assumet pristina membra sui.
 Quæq; parata piis sunt prima ab origine mundi,
 Gaudia cum Christo non peritura feret.*

IN OBITVM PATRIS SVI,

Quisquis at insani carpens deliria mundi,
 Gaudet deliciis, impia vita, tuis:
 Ille cadit telo mortis confixus acerbo,
 In fauces nigri Daemonis ille cadit.
 Ergo qui magni contendit ad astra tonantis,
 Prima sit huic solum cura timere Deum.
 O jucunda mea dicisq; salubria vita,
 Care pater, certam pandis ad astra viam.
 Pono igitur mæsto tristes ex corde querelas,
 Quas pius, & merito, fundere jussit amor.
 Vivis, & Eterno Christum veneraris honore,
 Sub pedibus cernens sydera summi tuis.
 Vivis & in terra: quia multas famæ per urbes
 Currit, & hic totas implet ubiq; domos.
 Nota tua est pietas: per cuncta tempora vita
 Est tibi non aliqua labe peracta dies.
 Nam vigil ut duras gessisti Consul habenas,
 Hic ubi sunt lymphæ, Nycti pusille, tuæ,
 In te nullus erat fucus: non equior ullus
 Æqua dabat populo jura tenenda suo.
 Et sic pacis amans, sic in commune laborans,
 Visus es officii frena tenere tui.
 Proq; pia sponso decertans virgine Christi,
 Acer in adversos ausus es ire viros.

Rilius.

Hinc

ANDREÆ HERMANNI.

Hinc tibi non paucam traxisti in feruida turbam

Prælia, & hinc meritis gratia parva tuis.

At licet ingrato nullas tibi pectore grates

Pro meritis egit maxima turbatus:

Ampla tamen magni nunc carpis præmia Christi,

Præmia, quæ cunctis sunt meliora bonis.

Forſan & eſt aliquis, qui te ſuſpiret ademptum,

Ingemat & vitæ ſtamina fracta tua.

Quid memoras actam per multa pericula vitam? Vmbra.

Digna quæ quid meritis præmia nulla meis?

Ordine juſtitia ſanctos hæc præmia catus

Nulla manent: quamvis hæc quoque, ſæpe manent:

Hiſtamen ô multò Chriſtus majora rependet,

Judicii ſummum cum dabit hora diem.

Tunc, prius ex tota qui Chriſtum mente colebat,

Sumet ad æternam penſa voluta colum.

Quare ſive mihi totus ſuccenſuit orbis,

Siue fuit vitæ ſors inimica mea:

Dum vitæ ſoli Chriſto ſervire volebam,

Hoc ſatis eſt: juſto cætera mando Deo.

Cujus ut hanc vitam ſerves mandata per omnem

Hortor, pars animæ ſi cupis eſſe mea.

Plura loqui ceſſo: ſupera nam miſſus ab arce

Nuncius, ad ſanctum me jubet ire Deum.

Vive

IN OBITVM PATRIS SVI.

Vive diu fili: vesani gaudia mundi

Sperne: Deum toto dilige corde: Vale.

rilius.

Tu quoque, sed melius, quam Christum vivus Iesum

Nunc potes aeterna cernere mente, vale.

Ac placide dormi: parvum tua membra sepulchrum

Continet, at vivum nomen ubique volat.

Te dolet ablatum, magno perculsa dolore,

Et petit ut patrem civica turba suum.

Flent etiam Musæ, quarum moderator Apollo

Carmen in hoc jussit scribere tale loco:

ANDRÆ HERMANNI TEGIT HIC LOCUS OSSA SEPULTI.

QUI COLUIT VERO VIVUS HONORE DEVM.

REXIT ET HIC POPVLVM SVMMA VIRTUTE, FIDEQVE,

CONSVLIS VT FIDI MVNERE FVNCTVS ERAT.

IAMQVE DVOS ANNOS, BIS SEX ET LVSTRA PEREGIT,

CVM CECIDIT FATO, MORTE VOLENTE, SVO.

HVIVS MEMBRA QVIDEM PARVA CLAVDVNTVR IN VRNA,

SPIRITVS IN CHRISTI GAUDET AT ESSE SINV.

JOANNI HERMANNO, FRATRI

suo charissimo, Monumentum.

P *Russia vitales nato tibi prebuit auras,*

Quà lubricus patrios Nida pererrat agros.

Te schola Teutonia varia, Et Gallia magna

Fovit, ubi Sequana Matrona miscet aquas.

Vasta

*Vasta peragrasti populosa mœnia Romæ,
 Ingenio applausit Tybris Et ipse tuo.
 Te stupuit Lædus, nec non Phœtontius amnis,
 Adriacus tumidis te Leo vexit aquis.
 Non tibi multarum experientia plurima rerum
 Desuerat, linguas sex quoq; callueras.
 Post varios casus exhausta periclaq; multa,
 Servire at terris dum cupis in patriis:
 Obliqua invidia Æthiopis te non tulit atri,
 Quem magno Regis Mons in honore tulit.
 Bregela te sprexit: te Viteberga recepit:
 Exul ubi à Regis Monte reversus eras.
 Optata hinc tandem recubas tellure potitus:
 Teq; gemit mœsta tristior Albis aqua.
 Patria sic vitam dat: raro sed dat honores:
 Patria sic Christum non tulit ipsa suum.
 Felix morte tua: nec in hos servate tumultus:
 Rapte sed excelsi Frater ad astra poli.
 Inde vides rixas quas toto sustinet orbe
 Religio, sparsas dilacerata comas.*

IN OBITVM GEORGII
 FABRICII CHEMNICEN-

SIS V. C.

T

Nuper

IN OBITVM

Nuper ut è vivis Valem natura removit,
 Qui de Fabricio sanguine nomen habet:
 Ingemuit luctu concussa Thalia recenti,
 Quosq; tulit calamos fregerat illa suos.
 Delius hanc calamis solius jubet edere cantus,
 Conculcat calamos tristis at illa suos.
 Querenti causam, largis Dea fletibus inquit:
 Aonii facta est magna ruina chori.
 Occidit ab Æfama fidem nunc servat iniquam,
 Occidit ab Claria cui data palma lyra:
 Fabricius, docto quo nemo purius ore
 Rettulit in varios scripta diserta modos.
 Seu numeros, seu vis voces spectare solutas,
 Sunt Ciceronis congrua cuncta sonis.
 Sic elegis, sic ille lyra, sic carmine grandi
 Pieriam poterat tangere ritè chelyn.
 Tunc ubi adhuc solida stabant in corpore vires,
 Miseni Æ quando Dux Heliconis erat.
 Nunc jacet, Æ fessos sopitus claudit ocellos,
 Claudere quem mundi machina tota nequit.
 Magna parenstellus gremio complectitur ossa,
 Cui rivus cineres voverat ante suos.
 Fama sed ipsa volans cunctis clare/cit in oris,
 Spiritus in Christi vivit Æ ipse sinu.

Cetera

Cetera qui nescit, tua Curio scripta requirat;
 Discipuli ingenuus quæ dare jussit amor.
 Fabricius Claviis te quondam aspersit ut undis,
 Quæ scatet Aonia vena perennis aquæ:
 Sic pius in manes, defuncti & fata Magistri,
 Aspergis numeris busta suprema tuis.
 Quod facis, hoc justum est, & grati munus alumni:
 Hic mihi quam paucis gratia talis inest:

AD NOBILEM, ET POETICES

gloria clarum Fridericum à Noßlitz,
 de Lampersdorff.

Fortè quiescebam Claria projectus in umbra,
 Plenus Apollinea quæ fluit amnis aqua.
 Hic sacra Melpomene fragranti instructa corolla,
 Visa mihi, ad frondes florida Laure tuas.
 Mirabar, penitusq; omni formidine pulsa,
 Ausus eram tali solvere labra sono:
 Sic te perpetuo vates venerentur honore,
 Sic saveat formæ pulcher Apollotua:
 Dic Dea, cur portes Lauri de fronde coronam?
 An novus hac vates nunc decorandus erit?
 Illa refert ridens: Juveni hæc dabo jerta Borusso,
 Qui de Noßlitzia stemmata stirpe trahit.

AD NOBIL. FRIDER. A NOSTITZ.

*Nobile quem stemma, ingenium quem nobile cogit
Munia Pierii regna subire chori.*

*Cujus in agnatos verè officiosa voluntas,
Tristibus ex elegis conspicienda datur.*

*O utinam illius celsigia clara sequantur,
Nomina qui verè Nobilitatis habent.*

*Non ita barbaries recti sub imagine Teatri,
Multos in versa cogeret ire via.*

*Qui velut elata sufflari fronte feruntur,
Hocce sui stultus sic quoq; fallit amor.*

*Dispareat, lucri quicunq; cupidine flagrat;
Et trutinat doctas utilitate Deas.*

*At vivat, famamq; simul laudemq; reportet,
Ad sacra Gorgoneus quem vada vexit equus.*

*Hac ait, amplexuq; dato mihi, Te quoq; dixit;
Diligit Aonii turba novena chori.*

*Visa hæc præteritis mihi sunt, Friderice, diebus,
Hæc q; libet numeris commemorare meis.*

*Tu perge, Et nomen Musis præstantibus orna:
Quæ venit ex illis fama, perennis erit.*

AD CL. V. PHILIPPVM CAMERARIUM,
Joachimi F. Jureconsultum, Norimbergæ
Nuptias celebrantem Anno 1571,

CARMEN NVPTIALE.

Sol

SOL nuper geminos emensus ut athere Pisces,
 Nobile Ithriceæ vellus adussit Ovis:
 Equabatq; dies nocturnæ luce tenebras:
 (Portitor hoc Helles, Libraq; iuris habent)
 Fortè exundante paulùm spaciabar ad Allim,
 Hic ubi Castaliis Mons scatet albus aquis.
 Multa gemens, curis tundebar pectus amaris,
 Tempore fortuna conveniente mea.
 Sape vel invitam flens impellebar ad iram,
 Tadebatq; sacras me coluisse Deas.
 Sape uli constiterant hinc Musa, Bella sed illinc:
 Mars placuit: doctæ displicière Deæ.
 Nam quasi mentis inops, resstantibus undiq; ventis,
 Humanisq; ferè sensibus orbis eram.
 Ergo ego perpetuis curarum fluctibus angar?
 : Nec datur studiis hora quiesca meis.
 Undecies tetum Sol perlustravit Olympum,
 Verq; no volatam gramine vestit humum:
 Cùm puer è patria longinquas missus in oras,
 Mille via casus, mille pericula tuli.
 Nunc ego tantorum causas calabo dolorum,
 Ne refricent Elegi vulnera prisca mei.
 Ocur propositum non urisi? nuper in armis
 Dum licuit dubias Martis adire vices.

AD PHILIPPVM CAMERARIVM,

Non animus vitæ contemptor desuit unquam,
 Non adeo aduersa tela tremisco viri:
 Testes vos anime, nunc cesa inhumata hæc turba,
 Me Belli tumidas non habuisse manus.
 Ipse ego jam fueram lorica instructus, & ense:
 Et globus, & nutrix copia promptæ fuit.
 Jam capiti aptabam gule munimen athenæ,
 Et sinxi vultus asperitate truces.
 Mix & equo vectus succusso lilia collo,
 Optabam cupidas inter habere manus.
 Sed vetuit Pallas, dum nuncia fama ferebat,
 Fratrem Leucoreis occubuisse plagis.
 Hunc germanum, omnis cura casusq; levamen,
 Tunc mihi sub leges Morstulit atra suas.
 Ergo relliquias, & humati funera fratris,
 Quærere me leuo numine suasit amor.
 Et graue pondus erat causæ, quam flensq; dolensq;
 Non video quantis exuperem lachrymis.
 Inveni sparsum guttarum rore sepulchrum,
 Quod laxat affusa tristior Albis aqua.
 Hæc quantos una finissem luce dolores,
 Ni foret inceptis Pallas iniqua meis.
 Forsit in aut rapida trajectus glande fuisset,
 Transisset medium longa vel hasta femur.

Multaq;

CARMEN NUPTIALE.

*Multaq̃, ceu fufis ceciderunt millia fignis,
 Conderer ignota fic quoq̃, miles humo.
 Dulce mori foret inter tot lituosq̃, Ducesq̃,
 Dulce foret caufa pro meliore mori.
 Nunc ubi dura nigris affixi poftibus arma,
 Et ftatui in ftudiis molliter efle meis:
 Sapius & dixi: Cum ſervo praelia Marte,
 Clafſica cum veſtris figna valete tubis:
 Difſicior ventis, jaſtatus & aquore toto,
 Infelix fracta currere diſco Scapha.
 Aut me neſcio qua morborum caufa fatigat,
 Et perit ingenii flosq̃, vigorq̃, mer.
 Aut tacito luctu vernantem carpo juventam,
 Et citò fert cana morbida cura comas.
 Scilicet ad clades, danina & majora reſervor,
 Et reſtant vitæ plura pericla mea.
 Quem mihi das tandem finem. Deus alme, laborum?
 Si merui, fato torquear uſq̃, meo.
 Talia dum queror, & madidos rigat imber ocellos,
 Et mihi turbata condolet Albis aqua:
 Fama, PHILIPPE, meas ex templo perculit aures,
 Fadera legitimi te pepigiſſe tori.
 Norica quâ vaſtis Urbs ſeſe turribus effert,
 Urbs procul in plano conſpicienda ſolo.*

Indo-

AD PHILIPPVM CAMERARIVM,

Indolui: fremitumq; aliquem sub pectore sensi:
 Justa fuit fremitus causa, Philippe, mei.
 Nuncq; tibi summos gemini cum Juris honores,
 Inclytus Helvetiæ traderet ordo Scholæ:
 Illic Rhenus ubi Basileam interfluit Urbem
 Dividit, Et tumidas circumst altus aquas:
 Tunc ego gratantes heroa in veste Camanas,
 Ad pompæ nisi publica festa tua.
 Lætior Et reliquos inter convivia sodales,
 Pocula plena mero te mihi dante bibi.
 Multa mihi dederas manifesti signa favoris;
 Nullus in ingenuo pectore fucus erat.
 Cumq; fores charum jam deserturus amicum,
 Navis Et Helvetiam relinquere vellet humum:
 Chare vale, dixi; variis ut solvitur oris,
 Sic precor amborum non solvatur amor.
 Ante tuos oculos chari stet imago sodalis:
 Ante meos oculos stabit imago tui.
 Sic nec sera dies, ventura nec arguet ætas,
 Fœdera nos stabili non coluisse fide.
 Qui tibi Doctori summos gratabar honores,
 O spes grandævi magna, Philippe, patris:
 Idem dulce canam jucundi carmen amoris,
 Cum tibi alata sacerserta parabit Hymen.

Hoc

CARMEN NUPTIALE.

Hoc statui, extremas suero licet ætus ad oras,
 Quam vastas Aquilonum nixve durat aquas.
 Usque adeo grata est tanti mihi mentio amici,
 Nominis istius tam mihi gratus honos.
 Nunc precor absentem memori complectere mente,
 Noticia indignus non ero, chare, tua.
 Finieram: vultu facunde Philippe deserto
 Incipis, Et rursum talia voce refers.
 Tu quoque postremos, Hermanne, haud inter amicos,
 Sed mihi precipuus inter habende, vale.
 Usus amicitia sancto mihi fœdere tecum,
 Quo me cumque trahent fata, perennis erit.
 Namque Argentina ut tecum versabar in Urbe,
 Tollit ubi celsum Turris in astra caput:
 Ipse tuas Musas, catu presente frequenti,
 Audivi heros sæpe tonare tuba.
 Hinc mihi te charum junxit fortuna sodalem,
 Inque meo multus candor amore fuit.
 Et nunc crescit amor tanto vehementior in te,
 Ante alios quanto gratior unus eras.
 Tunc ubi nempè meos non a versatus honores,
 Mæoniis dederas carmina pauca modis.
 Quæ velut Aonii sunt ducta è vertice montis,
 Sic mihi secrets maneris in star erunt.

Z

Namque

AD PHILIPPVM CAMERARIVM,

*Namq; meos casus, rerumq; pericla mearum,
 Ingenii referunt hæc monimenta tui.
 Talibus officiis nequeam cum digna referre
 Præmia, pars animæ magna, Borussæ, meæ:
 Annulus ingenui digitum vinciturus amici,
 En tibi perpetui pignus amoris erit.
 Non tamen in fulvo clausa est quod gemma metallo,
 Hunc tibi ceu præstans munus habere dedi.
 Jaspide sed glauca sculpta est quia cordis imago,
 Corq; meum magno flagrat amore tui:
 Accipe non ficti monimentum vile favoris,
 Hoc te sincerus munere donat amor.
 Si mihi contigerint tædæ sacra jura jugalis,
 Numine si dextro fulserit illa dies:
 Tuq; meos plausus Clavia cantabis in umbra,
 Et referes thalami fœdera sancta mei:
 Ipse tibi Lauri suspendam è fronde coronam,
 Plurima lænæ quâ viret arbor aquæ:
 Hosq; addam versus: Hæc vati ferta Borusso
 Misit ab Aoniis casta Thalia jugis.
 Desino plura: vale longos feliciter annos,
 Cum quo dulce mihi vivere semper erat.
 Hæc ubi finieras, Basilea solvit ab Urbe
 Na vis, & in medias remige fertur aquas.*

Inge-

CARMEN NUPTIALE.

Ingemino: jace vale, vale docte Philippe:
Reddatur è navi vox quoq, magna, vale.
Discessus fuit ista tui, (ni favor) imago,
Vixis es Helvetio cedere quando solo.
Alter at exactis agitur nunc mensibus annus,
Verq, renascenti flore coronat humum:
Ex quo diversis divisos partibus ambos,
Nos procul absentes vivere fata volunt.
Te beat optatis equidem sors dextera fatis,
Me cruciant miris fata sinistra modis.
Nec tacitus carpit dolor: est mihi flere voluptas
Unica, Et humentes tergere sæpè genas:
Te videt in casto contrà recubare cubili,
Conjugis inq, sinum repere blandus amor.
Dum datur atq, licet, fatis vir digne secundis:
Integer ô annis utere sorte tua.
Non hanc in video, lator magis: Omihit talè
Fors quoq, contingat conditione frui.
Haud tamen ad versi frangor luctamine fatis:
Forsan erit velis lenior aura meus.
Ei Venus infestè jactatum turbine venti,
Optata tandem me relevabit ope.
Quod possum, curas ducto per carmina plectro,
Diluo: sic noctem, sic quoq, fallo diem.

AD PHILIPPVM CAMERARIVM.

Hæc quoqꝫ pauca tuas subleuntia carmina sedes,
 Sunt velut inuita Pallade facta mihi.
 Ergo dabis veniam si non sunt veste decenti
 Compta, nec ante tuos digna venire lares.
 Quàm mihi sæpè tui succurrit imago Philippe?
 Et veluti vultus viva stat ante meos?
 Namqꝫ lauro sumpta dæmi palmas sæpius unda,
 Demitur & digitis annulus ille meis:
 Annulus à charo donatum munus amico,
 Et certum nostra pignus amicitiæ:
 Tunc subit illa mihi jucundæ lucis imago,
 Quæ mihi contracti tempus amoris erat.
 Tunc desiderio absentis consumor amici,
 Cassa nec est votis una vel hora meis.
 Sin emendo meas (ut mos mihi sæpè) Camænas,
 Occurjas oculis, doctæ Philippe, meis.
 Forsan at econtrà capiunt te obliuia nostri,
 Ocia dum blanda plena quietis agis.
 Non equidem spero: nec enim quid tale meretur
 Musa mea, in laudes officiosa tuas.
 Scilicet ingenuos mens constans ornat amicos:
 Nullus in instabili pectore verus amor.
 Corpora si solvant loca, sit mens una duobus,
 Donec fida iterum corpora jungat amor.

Ergo

CARMEN NUPTIALE.

Ergo licet chara sis auctus conjuge conjunx,
 Pignesus media quâ fluit amnis aqua:
 Non tamen arguti sic tractas munia furis,
 Mussat in ambiguo dum tibi turba foro:
 Dulcia nec blanda t' eneris sic gaudia curas,
 Dum mulcet vultus Norica nupta tuos:
 Quin memor & noti recolas commercia vatis,
 Noctia consors qui fuit ante tua.
 Nascentem vidit quem custos Parrhasis Urse,
 Qua fluit & planam Nida pererrat humum.
 Qui natale solum patrios humectat & agros,
 Absentem mœsta meq; requirit aqua.
 At nunc dum socia subiisti scedera vite,
 Quos dabit optatos nostra Italia sonos?
 Illa venit tardè, cœtu comitata Sororum,
 Gratanti versu sed tamen illa venit.
 Hanc igitur dextra, facunde Philippe, benigna
 Exripe, nec faciles abneque quoque manus.
 Outinam præsens illa tibi luce fuisset,
 Gaudia qua casti sunt celebrata tori.
 Fortè Faces dextraq; manu l'evaq; prehensas,
 Portassem ante tuos, præviu ipse, choros.
 Tale etiam Facibus voluisssem inscribere Carmen:
 UT FAX, CONIVGII SIC QUOQUE FLAGRET AMOR.
 Z 3. Quod

AD PHILIPPVM CAMERARIVM.

Quid prius haud visum cupidis legisset ocellis,
 Inter honoratos famina virqꝫ choros.
 Hos Camerarios gentis Joachimus, Et idem
 Doctior Argi vo reddere verba sono.
 Quem maturum ævi gemina facundia lingua
 Laude vehit celsi summa sub astra poli.
 Itala quem tellus nostrum negat esse: suumqꝫ
 Cecropis Urbs cunctis asserit esse modis.
 Illa parens, ô sponse, tuus, tua gaudia præsens,
 Dicitur Etadas concelebrasse tuas.
 Forsitan hic idem sacrati ad limina Templi,
 Te duxit tremula, candidè sponse, manu.
 Vidit Et ante aram te dextram jungere dextra,
 Murmuris alternos hausit Ore sonos.
 Exdera dum natus casta cum virgine sanxit,
 Gaudia grande vo quanta fuere Patri?
 Ille vel attollens oculos, frontemqꝫ serenans,
 Iuit in amplexus, nupta pudica, tuos.
 An senior pulsus sedato à pectore curis:
 Explicuit in veas, lætus Et ipse comas,
 Talibus atqꝫ aliis præsentem rebus adesse,
 Sors venit, votis non satis æqua meis.
 Si tua quæcumqꝫ est (nec enim mihi nomine nota)
 Que venit in casses, sponse, puella tuos,

L'ivat:

CARMEN NVPTIALE.

*Privat: E*gregia tibi factio prole parenti,
*C*u palmes media floreant usq; domo.
Non mihi sunt tanta qui dicant nomina nupta,
*C*ognitus est eius nec mihi stirpis bonos.
*Q*uo te igitur prastans celebrabo femina versu,
*V*irginei nuper pulchra corona chori.
*S*i bene quid reor: *E*si quid presagia possunt,
*S*i favet auguriis dexter Apollo meis:
Non humili certè, sed claro es sanguine nata:
*S*temma nec obscuro de genitore trahis.
*S*is felix, vi vasq; meis, quacunq;, Camænis,
*D*igna toro tanti, Norica nata, viri.
Fortè meo quondam melius celebrabere versu,
*C*um fueris Musa notior ipsa mea.
Interea serò seu sese lumine condet
*C*ynthius, exortis sive recurret equis:
*S*upplicibus votis numen caeleste precabor,
*U*t faveant inito Sorsq; Deusq; toro.
*Q*ua te laude canā? nova quæ tibi carmina condam?
*S*olamen cani dulce, Philippe, patris?
*M*ulta tua est virtus, populus *E* cognita multis,
*Q*uos habet aëris Italæ terra iugis.
Illic te vasa peregrinum Tybris in Urbe
*V*idit, *E* attonitis tardius exit aquis.

Iamq;

AD PHILIPPVM CAMBRARIVM,

Jamq̃ tuas recolens praestanti in corpore doles,
 Sanguine Germano te negat esse satum.
 Non ego chare, tuos nunc persequar ordine casus,
 Plurima in externis nec quinq; visa locis.
 Quales insidias Romæ tibi struxerit olim,
 Ordo cucullati funiger ille gregis.
 Et quibus auxiliis rarsa è conamine turba
 Raptus es, & patrio redditus inde solo.
 Hæc olim cecini, dum nos montosa tenebat
 Helvetia, ad tractus Urbs Basilea tuos.
 Nunc precor, ut letis tibi sors affulgeat alis,
 Annuat & votis Cypria Diva tuis.
 Ac veluti fida sociatus compare Turtur,
 Concordi dulces ducit amore dies.
 Compare at amissa gemit alta mœstus ab ulmo,
 Et desolata fert sua fata domo.
 Quàm libat, oblatas turbat prius unguibus undas:
 Quàm cubet, ab nidum disjicit ille suum.
 Sic vos sancta liget venerando copula casto,
 Perdet & in vestro firma tenaxq; toro.
 Nec properata dies vestros dissolvat amores,
 Aut ferat in viduam tristitia signa domum.
 At (ita si vñ superis, nec Parca repugna,
 Dulce sit una ambos vivere, dulce mori.

*Tunc quos verus amor, sorsq; optatissima junxit,
Unicus illorum conteget ossa lapis.*

*Mox Cytherea Venus, viridi circumdata myrtho,
Se vigilem vestris manibus esse volet.*

*Addet Et hunc titulum : Socia tumultantur in urna,
Vita quibus concors, Morsq; quæta fuit.*

*Interea longam felices degite vitam,
Sive tuam Nestor, sive Sybilla tuam.*

*Plurima jucunda vos prole turba coronet,
Quæ dulci blæsos proferat ore sonos.*

*Adextra lecti splendentibus excubet alis,
Cumq; sua junctus Matre stet almus Amor.*

*Parte sed adversa, Pax cum Junone benigna
Adsit, Optata Sors quoq; mitis ope.*

*Hæ vigili totas absument lumine noctes,
Dum placidus vestrum stat sopor antetorum.*

*Quà datur ingressus, crescat concordia : crescat
Candida Pax : Pacem concomitetur Amor.*

*Quà datur egressus, nihil omen triste minetur :
Fulgeat at dextro numine tota domus.*

*Hymen Et ardentes dextra qui ventilat ignes,
Sopitas volis non sinat esse fares.*

*Ne dirimit vestros hic improba forsan amores,
Floreat at multa pace beata animus.*

MATTHIAE MENIO,

*Ipse Deus sacra regat hæc connubia tædæ,
Rixæq; præclusas exeat ante fores.*

MATTHIAE MENIO DANTISCA-
no: *Clara Werdera, Sponsæ:*
Carmen Nuptiale.

Dum nova sepositis celebrantur gaudia curis,
Dum parat in thalamus MENIVS ire suos,
Quæ jacet in campis Gori lura condita amans,
Quam juxta affusa Nissa succurrat aqua:
Ite mea Musa claram contendite ad Urbem,
Vos hilares omni nunc decet esse modo.
Tuq; ades, ô Christe, & præsentibus annue tædis,
Prosper erit nullus te nisi dante torus.
Aspice te thalami crescit feliciter ardor,
Te sine legitimus non benè crescit amor.
Ergo veni, sacra Sponsaq; accumbito mensæ,
Te præsentem omnis latur hospes erit.
Hæc tibi quàm placeant liciti sacra sœdera lecti,
Te factis erit facti conscia Cæna tui.
Tunc quando in dulcem tibi versa est unda liquorem,
Et meliora hospes tunc ubi vina bibit.
Quæ miracula videns, nullis prius edita seclis,
Præsentem qui vis sensit adesse Deum.

Sen-

CARMEN NVPTIALE.

Sensit adesse Deum, cui vincla jugalia cure,
 Fœdera_q humani qui probat ista tori.
 Felix ergo animi, vita quẽm virgo pudica
 Movit, & ad vultus flexit amica suos.
 Felix ille iterum: molles namq_q exiget annos,
 Præmia_q è casta conjuge multa feret.
 Illa vel optabit parvos educere natos,
 Consortem thalami vel studiosa colet.
 Jamq_q trahet pensum, jam partes lumina in omnes
 Flectet, an officii sit memor usq_q sui.
 Manè relucens ubi sese attollet in auras,
 Affato cupiet munus obire Deo.
 Hanc circum geniti nati, genitæq_q puella,
 Edibus in mediis palmitis instar erunt.
 Quarum aliæ in gremio plodentes ubera sugent,
 Vagitum in cunis alter & alter aget.
 Parte alia incertis reptabit passibus ille,
 Ingeminans blæso mœmura blanda sono.
 Interea memor ipse sui, memor atq_q laborum,
 Vir sua mandati muneris acta facit.
 Sedula dum conjunx ardentem sudat ad ignem,
 Et parat arguto fercula pauca foco.
 Fercula pauca quidem, sed amanti apta duobus,
 Sumptibus hæc magnis præposuisse velim.

MATTHIAE MENIO.

*Mensam epulis merent, & luxus luxibus addant,
 Quos iuvat immodici prociua cuncta cibi.
 Nil placeat potius mediocriter vivere sorte,
 Et socium sociæ jungere sapè latus.
 Monibus egregiis cui prædita contigit uxor,
 Illa vel est amplis anteferenda bonis.
 Fallor: an illa tibi felicibus obtigit astris,
 O anima, Meni, portio magna meæ.
 Sic puto: namq; isthinc nostras peruenit ad aures,
 Coniugii nuper nuncia fama tui.
 Sponsa tibi donis virtutum insignibus aucta
 Ducitur, o votis mille cupita tuis.
 Nomen habet CLARAE, quo sese nomine dignam
 Præbet, ut est clara quæ probitatis amans.
 Fæmina non humili, sed honesto hæc sanguine nata,
 Candida laudatæ nomina stirpis habet.
 Qui pariter nomen, cognomen idemq; gerebat,
 BERNHARDO hæc primùm tradita virgo fuit.
 Unanimis cum quo tranquillos egerat annos,
 Concors amborum vitaq; dulcis erat.
 Post obitum, charæ supremæq; fata mariti,
 Egregium viduæ præbuit illa decus.
 Cunctaq; consumens pudibunda tempora vitæ,
 Plena pudicitæ famina semper erat.*

Et

CARMEN NVPTIALE.

*Et sic omne fuit laudabile temporis ævum,
 Quæq; peracta fuit, vita pudica fuit.
 Et sic digna fuit, dulces quæ carperet auras,
 De WERDERORVM nataq; stirpe foret.
 Nomen id est nullis unquam delectabile seclis,
 Silesiæ donec vox regionis erit.
 Nam satus hac stirpe, atq; hoc quidam nomine dictus,
 Præstulerat patriæ commoda multa suæ.
 De quo pauca meis essent memoranda Camænis,
 Ut foret illius non moriturus honos?
 Silesiis procul at cùm sim submotus ab oris,
 Dum juvat Albiacæ tecta subire Scholæ:
 Nec mihi sunt hujus qui dicant stemmatis ortum,
 Nec sunt qui melius cuncta referre queant:
 Musa sile; & vatem dubiis educito rebus:
 Multa silere juvat, dicere multa nocet.
 Sat mihi W'erdero sata quòd de sanguine Sponsa,
 Dicitur in thalamos, Sponsæ, venire tuos.
 Gratulor hanc sortem meritò tibi, candidè Meni,
 Quo mihi vix quondam charior alter erat.
 Gratulor hanc sortem meritò tibi, Nupta pudica
 Qua vix est patrio pulchrior ulla solo.
 Sponsi tibi paucis felicem Hymeneæ Camænis,
 Ausentiq; ai sens prospera fata precor.*

Dulcis Hymen stringat molli tua tempora ferto,
 Qui tui fert Sponsæ basia dulcis Hymen.
 Letior ecce tibi plenis fortuna quadrigis
 Affuit, est votis hæc & amica tuis.
 Nam nius ex imo quam pectore suspirabas,
 Ætiuas cervi more petentis aquas:
 Illa tibi amplexus nunc præbet, Sponsæ, benignos,
 Et dextram dextra porrigit illa tuæ.
 Quid facitis iustum est: socii sunt fœdera lecti
 Grata Deo: castas approbat ille faces.
 Qui sequitur spurcis inhonestæ cubilia factis,
 Negligit & sacri tam pia juratori:
 Hunc non ulla salus, æternæ & premia vite
 Nulla manent: magis hunc sors at iniqua premet.
 Qui fuit ut sevis certaret Dirdanus armis?
 Concidit ut plano diruta Troja solo?
 Nempe quod ipsa Venus pharetrati mater amoris,
 Torfit in Idexum spicula prompta tarin.
 Ille Helenæ ceco nisi captus amore fuisset,
 Promissis instans, Cypria Diva, tuis,
 Troiaq; nunc staret, Piamiq; arx alta maneret:
 Nunc equata solo Pergam i tota jacent.
 Dum falsò dictæ raptatur amore Corinne,
 Pellitur ad sexuos Naso Poëta Getas.

Quan-

Quantò igitur vives toto felicior ævo,
 Sponse, sacri quando sædus inis thalami.
 Ecce tibi applaudit crebris Gorlicia votis,
 Atq. favet ceptis civæa turba tuis.
 Dum licet, oblata feliciter utere sorte,
 Matthia fratris semper habende loco.
 Tu quoq. sis felix longævos Sponsa per annos,
 Ex animo & clarum dilige Clara virum.
 Te Sponsus dignus, tali tu digna marito,
 Amborum egregia crescat in Urbe decus.
 Unanimesq. ambo longam producite vitam,
 Sint procul à vestro jurgia cuncta toro.
 Et quos verus amor felici numine junxit,
 Hos Deus æterna copulet ipse fide.
 Cujus ab auspicio sint sacra hæc fœdera tædæ,
 Hinc eat ut vester viribus auctus amor.
 Jamq. leves Elegi Gorlicia visite rura,
 Ale comitem vestra sors vetat esse via.
 Quod decet, absentem toto de pectore Sponsum,
 Esse salutatum tempus in omne volo.
 Bartholomeus idem vult hoc Bernhardus & optat,
 Ingenius Sponso quem quoq. junxit amor.
 Nempe ob communem patriam: nam natus uterq. est
 Qua Gedanum vastis Islula dilat aquis:

Aut

DE MORTE

*Aut quoniam (nec vana fides) comes ille viarum,
 Ibat ab Albiarum expaciatus aquis.
 Noticiam primosq; gradus ubi pponus amoris
 fecit, & in costam sustulit ora suam.
 Ite leues Elegi, juveniles ite Camæna,
 Aspiret vestra mitior aura via:
 Dicite ab Hermanno missas vos esse Camænas,
 Dicite, sic vobis gratia major erit,
 Sponsus ubi è vestro cognoverit ore salutem,
 Uiderit & nostra carmina ducta manu,
 Annuet, & vultu vos invitabit amico,
 Protinus inq; suam vos volet ire domum.*

DE MORTE CLARISSIMI VIRI,
 & præstantissimi Doctoris, Victorini Strigeli:
*Ad Jacobum Monachum
 Vratislaviensem.*

Scribere Strigelio, dum fatis cessit iniquis,
 Metristes Elegos, docte Jacobe, jules.
 Quàm vellem, quòd amice cupis: si præmpta daretur
 Vena, nec aliernis forsan iniqua modis.
 Diversi vates, diversum carmen amamus,
 Diversos motus, numen habemus idem.

Dum.

*Dum tonat ore Maro, rutili ceu fulmen Olympi,
 Me juvat heros clangor Et ipse tubæ:
 At Elegos aliter leni dulcedine tinctos
 Concinit, arguta ceu fluit amnis aqua.
 Ut pugnat natura, dolor sic iustus Et ingens,
 Imparibus cogit nunc mea metra modis.
 Sed quod carmen erit, quo te consoler amice?
 Quodq; tuus possit pulsus abire dolor?
 Occidit ille tibi, quo Fratreptore solebas
 Dexterius studiis invigilare tuis.
 Auditor tanti gaudebas esse Magistri:
 Ille tibi chari patris Et instar erat,
 Hinc nisi forte fores juvenili adjunctus in ævo,
 Florida dum nullus texerat ora pilus:
 Nec tibi dexteritas sermonis prompta Latini,
 Nec flucet Graeco copia larga sono.
 Ego quod ingenuas, linguis cum pluribus, artes,
 Ingenium callet, docte Jacobe, tuum:
 Acceptum huic referas uni: acceptumq; referre
 Discipuli pietas officiosa jubet.
 Huius alumnus eras docta inter castra Minerva,
 Urbs ubi Pieriis Lipsia claret aquis.
 Hunc etiam comes es per fata extrema secutus,
 Misitca mutato liquit ut arva solo.*

DE MORTE

Coniunctosq; iterum vos Heidelbergæ recepit,
 Quæ Nicri rapidas est sita propter aquas.
 Hic te Strigelio fuit haud coniunctior alter,
 Te propiorq; illi nemo, Jacobe, fuit.
 Credidit ille tibi secreti quicquid habebat,
 Dicere cui vellet plurima, solus eras.
 Fallor? an hæc reputans trabis imo è corde dolorem?
 Ante oculos sancti dum stat imago viri.
 Parce precor lachrymis: nimium cohibeto dolorem:
 Humidaq; admota lumina terge manu.
 Sat fletu maduere gena: sat tristis Apollo,
 Abiecta nuper, fleuit & ipse, Lyra.
 Sic fatis visum: dubia defungimur hora,
 Quisq; sibi extremum cum sciat esse diem.
 Vidi ego manè homines media inter gaudia latos,
 Et vidi sero vespere quemq; mori.
 Hoc monitus casu securus vivere noli,
 Qua minime credis mors tibi luce venit.
 Quis mage dignus erat longam producere vitam?
 Vivere Strigelio quis mage dignus erat?
 Qui sacra Pieridum exornavit regna Sororum,
 Regna prius tristi squalida facta situ.
 Dexter & interpres divini oracula verbi
 Reddidit, obscuris quæ latuere locis.

Inde

Inde tot eximii fructus, tot commoda manant

Undiqꝫ, successus vix habitura pares.

Quos habet, hinc atqꝫ hinc, Ecclesia sancta ministros,

Doctrina celebres, & pietate graves:

Strigelio hi multum sese debere fatentur,

Ingenuus menti si modò candor inest.

Ergo qui tantis vitam cum fructibus egit,

Ante diem fato concidit ille suo.

Luxerunt mæstum defuncti funus amici,

Iusta quibus magni causa doloris erat.

Luxerunt Musæ, & magni solatia luctus,

Adtumulum sparsas sæpè tulère rosas.

Tu verò ante alios longè tristissimus ibas,

Suspirans tanti fata, Iacobe, viri. ●

Nunc luctus inhibe: & mecum depone dolorem:

Ad nutum summi stemus uterqꝫ Dei.

Si foret humano fatum tractabile luctu,

Eruerem ex oculis larga fluentia meis.

Victa moveretur si seruo & Parca dolore,

Vel nemo Elysium mæstus adire velim.

Sic me morte tua, sic Victorine dolentem,

Heu inter reliquos excrucias gemitus.

Fata manent immota omnes: cùm venerit hora,

Quæ mihi præscripta est, me quoqꝫ fata manent.

DE PARAPHR. STRIGELII

Intera defuncte vale: dumq; incola cali es,
 Nos procul ex altis aspice quæso polus.
 Atq; viam monstra, qua præuius astra subiisti,
 Ingenii possunt hoc monumenta tui.
 Ipse tuos cineres solenni luce revisam,
 Aspergens lachrymis obvia quæq; meis.
 Hinc rorabit humus, florumq; inducet honorem,
 Fratis vere novo qualis inesse solet.
 Ne violet manes, ne ve atterat ossa viator,
 In tumulo Pietas excubet ipsa tuo.
 Tuq; Jacobe, pu ascribens monumenta doloris,
 Ad sacra nunc mecum busta vocatus ades.
 Unanimes ambo extremos solvemus honores,
 Hocq; breui incisum carmine marmor erit.
 Strigelius jacet hic: melior pars astra petiuit:
 Quod superest toto nomen in orbe volat.

AD EUNDEM.

De Paraphrasi Victorini Strigelii in libros
 Ethicorum Aristotelis.

Magnus Aristoteles gentili morè sepultus,
 Dum vaga in Elysiis vallibus umbra volat:
 Viderat hæc etiam defuncti scripta Niceta,
 Gavius Latio notior esse sono.

Im-

*Impatiensq; mora. tanti monumenta laboris
Indoluit longo penè perisse situ.*

*Donec levocoreate, Monach, sensit in Urbe,
Præstare egregia sedulitatis opus.*

*Dum victorini humanis è rebus adempti,
Non finis obscuro scripta latere loco.*

*Sed memor officii, sublato morte Magistro,
Ista novis profers nunc monumenta typis.*

*Fallor? an Elysias Stagyrtes ipse per umbras,
Signa voluntatis comprobat ista tuæ.*

*Sicq; ait: hoc grati laudabile munus alumni,
Et labor hic magna laude, rehendus erit.*

*Floreat æternum pietas hac: cumq; Magistro
Discipuli ingenium floreat officium.*

*His tacuit dictis: I nunc O, pessime Livor,
Post obitum doctos vivere posse nega.*

AD JOANNEM WIGANDUM,

*Livonem, Joannem Polonem, Joannem
Skenam, & Joannem Francum,
Commensales.*

I*oannis festum rediit: nunc omnis adesto,
Nascenti hac quondam cui fuit orta dies.*

DE FESTO S. IOHAN.

*Et Muse, & Charites adsint, blandæq; puella,
Et tangat resonam Delius ipse Chelyn.
Fallor? an ad Mensam residentes quatuor unam
Cerno, & Ioannis nomine, quemq; voco.
Primus ad arma satius, pugnasq; Wigandus ad acres,
Nobilis & bello, nobilis atq; toga.
Nobile stemma alter ducens, & nomen equestre,
In studiis gaudet sedulus esse suis.
Tertius ingenua præstans virtute Skeneus,
Spes magna, atq; decus, Scotia terra, tuum.
Ingenio quartus felix, atq; indole pulchra,
Si modò declinet qua nocuere prius.
Præstantes virtute viri, chariq; sodales,
Vivite, & hanc festam concelebrate diem.
Ipse adsit Genius, plausumq; & jubila tollens
Ambulet, & multo lux eat acta mero.*

MEMORIA:

*In librum W^{olffgangi} Crenii Austriaci,
in quo manus quoq; fratris Joannis
Hermannæ erat inscripta.*

*W^{olffgange} ingenuos inter numerãde sodales,
Quos solet excerta quisq; probare fide.
Acci.*

EGGLINGO OLMANNO.

Accipe sincerum testantia carmina amicum,
 Scribere non fœdus quæ tibi suavit amor.
 Suavit amor, suavitq; mei manus obvia fratris,
 Quam mœstus multis hîc video lachrymis.
 Ille tunc convicior erat: tibi gratus amicus
 Ille, nec exiguo fœdere junctus erat.
 Post varios casus, post tot discrimina rerum,
 Liquit at ut terras, Gallia magna, tuas.
 Vastâq; perspexit populosa mœnia Roma,
 Quæ lubricus glaucis Tybris inundat aquis:
 Optata tandem recubat tellure potitus,
 Hîc ubi Leucoreos irrigat Albis agros.
 Illius utq; tibi, Wollffgange, est mentio grata,
 Sic etiam gratum sit meminisse mei.
 Unica quos junxit fraternis pagina dextris,
 Pagina non ulla dilaceranda manu.
 Hos arumrarum Deus hac ex valle vocatos
 Jungat, in aspectu, Christe benigne, tuo.

EGGLINGO OLMANNO CEL-
 lensi: Witeberga discedenti.

V Isurus patrios, Egglinge Olmanne, penates,
 Linquis ut Albiac& clara Lycæ Scholæ,
 Mons

IN POTENTIAM AMORIS.

*Mons albus doluit : docta dolière Camæna,
 ALBIS ut attonita tristior iret aqua.
 Totus at econtra lætis sese extulit undis
 ALERA, Cellenses qui rigat annis agros.
 Diversos diversa movent : hic latior inde,
 Eggingum patrios quod scit adire lares.
 Tristior hinc alter, quia quo gauderat alumno,
 Hunc amat, e $\frac{1}{2}$ suis luget abire locis.
 Discordes NATALE SOLVM componit : Et ipsum,
 Quem sibi progeniit, sub sua regna cupit.
 Ergo Egginge vale : patrios in vise penates :
 Ut videas salvos salvos Et ipse, Vale.*

IN POTENTIAM AMORIS.

FOrtè viam juvenis generoso sanguine cretus
 Carpsit, quæ densis sunt loca plena rubis.
 Intonuit calum, largos effudit Etimbres,
 Et juvenem densa corripit imber aqua.
 Ille tamen tacitus totius præcordia flammis,
 Optabat gelida spargere pectus aqua.
 Quid non vincit amans ? ardetis semper amantes,
 Sit licet immensis imber obortus aquis.
 Aræte : at cauta satum perpendite mente,
 Namq; vel invito numine, sævit amor.

Vidi

IN DOCTORAT. CVIVSDAM.

*Vidi ego conjungi, quos jungi nemo putabat,
Vidi alios rupto rursus amore mori.
Exitus in fato est: casus perpende futuros,
Quisquis amas; siquidem dulcis amaror amor.*

IN DOCTORATVM CVJVS DAM

Doctoris summos quidam affectabat honores,
Quà fluit irrigua spumifer Albis aqua:
Sistitur, ut specimen doctrina praebeat ample,
Frangat & adversi tela dolosq; viri.
Hunc telis studiosa cohors oppugnat iniquis,
Et varia pressum ludit agitq; vice.
More sed ut solito argumenta objecta resumfit,
Solvit & hec uno cuncta retorta modo:
Dixerat, Omnino sic respondere necesse est:
Vox respondentis sola ea semper erat.
Res abit in risum; Doctorq; OMNINO vocatur:
Illius omnino nomen & omen habet.

DE CARMINE VITI AB ERTHAL,

*Equitis Franci, quod scripsit in Natalem
Christi, Witebergæ: Anno*

1571.

Cc

Vite

DE CARMINE VITI AB ERTHÄL.

Vite tui spes magna patris, quo sanguine natus,
 Vallis honorata nomen — Omen habes.
 Perge ita, quodq; facis doctis in umbe Camænis,
 Quæ venit ex illis gloria, magna venit.
 Sic tua Nobilitas, sic clarum nomen equestre,
 Ipsaq; post cineres fama superstes erit.
 Me nisi mens fallit, nisi me quis decipit error,
 Rivulus Aonia quæ scatet uber aquæ:
 Illic ferta tibi Aonia contexet in umbra,
 Phœbeo residens turba novena choro.
 At tibi quæ nato vitales præbuit ortus,
 Applaudet famæ Francica terra tuæ.

CÆCILIAE A STEINAW, CONJUGIS
 Joannis Georgii ab Erthal,
 EPITAPHIUM.

Hic recubat conjunx Joannis chara Georgi,
 Cui cognomentum vallis honorq; dedit.
 Conjunx Cecilie quæ nomen — viva gerebat,
 Et claro à Steinaw sanguine nata fuit.
 Hujus nunc superam celi sublatus in arcem
 Spiritus, in Christo gaudia multa capit.

Annus ætatis, & obitus.

CæCILLIA à SteInaV trlgInta eXpleVerat annos
 qVattVor, E' bel LVX hanC MALA qVarta
 (tVLIt.

EXEQVIAE

Joanni Hermanno Nidburgensi Borussø, fratri
 suo, Viro clariss.

ERgo jaces Frater, fato præreptus iniquo,
 Ante diem fragilisq; amittens stamina vita.
 Multos morte tua mæstos, fractosq; relinquis
 Communi in luctu. Te Mater luget ademptum,
 (Namq; Patrem dulci Mors dudum sustulit ævo)
 Fæmineis totas replens plangoribus ades.
 Hanc circum mæsta nequicquam mente Sorores,
 (Parca duos siquidem Fratres quoq; sustulit antè)
 Dant animum in luctus, E' pugnis pectora tundunt.
 At mihi dum doleo, dum mortem indignor iniquam,
 Multa madet rorans gembundo gutta palato,
 Nec reprimo fletus, quia nil nisi flebile cerno.
 Hei mihi, quàm dubia cuncti defungimur hora.
 Nunc aliqua tandem sublata parte laborum,
 Post varios casus, actaq; pericula vita,
 In commune bonum studio ægilante laborans,

Tempora tranquilla debebas ducere vita.
 Hoc ita non voluit fatorum immobilis ordo.
 Ergo aeo viridi occumbis: juvat orbe relicto
 Exhalatam animam sublimes ire sub auras,
 Ut vigor interiit, tuaq; ut calor ossa reliquit.

Quae germane tibi frater funebria solvam?
 Unde decus nomenq; tibi, famamq; parabo?
 Mens afflicta malis, & acerbi plena doloris,
 Nil nisi res tristes, & singultantia verba
 Suggestit, ingentem eructans de pectore luctum.
 Nam me jamdudum saevus circumstetit horror,
 Ut te improvisa sublatum funere mortis
 Accipio, manesq; tuos, umbramq; vagantem
 Agnosco ante oculos, & tristi voce saluto,
 Idq; ego dum facio, lachrymas in carmina verto.

Occidis heu flos, & patriae spes maxima terra:
 Prussia quo claro jam se tollebat alumno:
 Occidis, & tristi nos mæstos orbe relinquis.

Tu puer à primo tenera lanuginis ævo,
 Hinc atq; hinc varias tendis peregrinus ad Urbes,
 Clarius externis tibi querens nomen ab oris.
 Nam quia non quavis florent regione Camæna,
 Inq; solo patrio cunctis præclivior usus
 Ad pejora datur, peregrinas inus in oras,

Ut

Ut simul & mores, doctas discamus & artes.

Rostochii insignis ubi florent tecta Lycei,
Huc primus fuit excursus: trieteride tota hic
Sedulus in studiis pubescens transigis ævum.
Hinc propius patriæ accedens, mox docta frequentas
Atria, in arctoïis qua Mons tibi Regius oris
Porrigit, & geminam sublatus suspicit Ursum.
Emicuit magno tunc istud flore Lycaum,
Quando nova crexit doctis fundamenta Musis,
Brandenburgiaco Albertus de sanguine cretus.
Scilicet ut primus tenuit moderamina Rector,
Aonidum decus, & Musarum fama Sabinus.
Hoc ductore olim Claras immersus in undas,
Frater adhuc juvenis molles effingere versus
Discebas, facili tibi carmine venaq; fluxit.

Ecce allata procul peregrino venit ab orbe,
Huc quædam miseranda lues, quam faucibus imis
Evomuit, tecto nebulaq; involvit amictu,
Qui sancta argolica ducens cognomina vocis,
Voce fuit sanctus, doctrina aut impius idem.
Nam dum sacra docens tetrum spuit ore venenum,
In vulgus sparsum: frustra q; ait esse cruorem
Pro genere humano quondam tibi, Christe, profusum:
Sic fragiles artus, humana membraq; masse,

Christe tua, hei vili dum pendit, mentis inopsq̃,
 Iustitiam nostram, & nostra omnia vota salutis,
 Soli divine naturæ, non & utriq̃,
 (Christe, tuæ tribuit: totoq̃ ita pectore credit,
 Lis oritur, discors doctorum turba virorum
 Scinditur, & rixis turbat rude vulgus abortis.
 Nec mora, dissidiis magni solvuntur amores:
 Frater erat fratri sensu contrarius: ipse
 Filius adverso patrem oppugnabat & ore.
 Sancti namq̃ viri (si Deus placet) agmen amicum
 Per plebem reptans, & tectum virus inbalans,
 Traxerat incertum sensa in contraria vulgus.
 Hinc variæ lites, verborum hinc mille figura.
 At quæ recta fuit sana sententia mentis,
 Posthabitis abeunt rixis: cedente Sabino,
 Aonidum studiosa cohors discedit & omnis.
 Sic erecta sacris haud dudum Academia Musis
 Labitur, & tabulas nullo discrimine sparsas,
 Navæ velut fracta mediis exponit in undis.
 Hæc ita dum tristi fatorum sorte geruntur:
 Tu quinq̃ frater abis: venientemq̃ omine lato,
 Vallata aggeribus te Witteberga recepit.
 Jam tibi tunc etas iustis adoleverat annis,
 Nec tantum Latio poteras sei mone disertus

Esse,

Esse, sed & Graeæ callebas plurima linguae,
 Ergo animo magno studiis maioribus acer
 Invigilans, luci pariter noctiq; paras te.
 Quæq; tibi pietas, æterna & cura salutis
 At teneris annis fuit, hæc Germane, jubebat
 Te sacra divini scrutari dogmata verbi.
 Hic scopus, hæc fuerat studiorum meta tuorum.
 Dexteritasq; istis studiis quò major inesset,
 Chaldaea, Ebraea linguae mysteria cuncta
 Inquiris, summisq; adnixus viribus urges.
 Non rudis ergo tibi, solida Præceptor at artis
 Questus fuerat, variisq; petitus in oris.
 Insignes namq; ampla Scholas Germania quotquot
 Continet, hæc se ferè cunctas tu frater adisti.
 Longum omnes memorare foret: Dum Saxonis arva
 Linqvis, & Albiaci celeberrima tecta Lycei:
 Gallia te vidit detentum quatuor annis.
 Hic linguae Ebraea autores pariterq; Pelasgae,
 Doctrinaq; Sophos præstantes sedulus audis.
 Scilicet is demum famam cum laude meretur,
 Qui sacra perquirens divini oracula verbi,
 Ingenuas Sophiæ non segniter excolit artes,
 Et varia linguae artificem sibi comparat usum.
 Excultum postquam triplicis te munere linguae,
 Gal-

*Gallia mirata est, quâ torto Sequana cursu
 Parisios findit muros, discedis ab Urbe, hac
 Vasta, inmani, ingenti, & nulli mole secunda.
 Inde lares patrios, & tecta paterna petentem,
 Regius insigni te Mons exceptit in Urbe.
 Inclutus ingenua virtute Albertus ut heros,
 Branaenburgiaco Princeps de stemmate natus,
 Te sensit doctas caput exernisse per artes,
 Ampla tibi large promittit munera dextra.
 Ergo longinquis si quidquam forsan in oris
 Doctrina lateat solida, gelidaq; sub Arcto
 Non satis excolta, patriis è sedibus actus,
 Jussus es Italia claras invisere terras.*

*Dumq; paras abitum sub aprici tempora Veris;
 Ecce via accincto, nec quicquam tale putanti,
 Agglomerant socios tibi se comitesq; viarum,
 Egregii juvenes, generoso & sanguine nati.
 Ortum ex Dbonano Fabianus sanguine ducens,
 Burggravius, vera nulli virtute secundus,
 Sive animum, seu quis præstantes expetat ausus.
 Alter Christophori nomen qui nobile ducit,
 Nosticia de stirpe satus. Dum fortè penates
 Hi patrios linquant, dum jussa paterna capeffunt,
 Aljamq; petunt: per lustra ignota, viamq;*

Te comite optabant longinquas tendere in oras.

Atq; hos ut celebrem sal vos deducis in Urbem,
Quatenet Argento cognatum nomen, & altam
Turrim in sublimes educit vertice nubes:

Per juga inaccessa, & prærupta cacumina in Alpes
Fit via nubiferas, superato vertice montis

Euganei, ingrederis præclaram Antenoris Urbem,
Reliquias Henetum veteres, quas transtulit olim
Huc pins Antenor, post diruta Pergama bello.

Inde petis Romam: Romam tibi magna videre
Cura fuit frater: conuersis gentibus olim

Maxima qua crevit: Christi q; hic fixit Ovile,
Sanguine Apostolico, quod prima exordia sumsit,
Post veteres cultus, post Fana profana Deorum.

Hic Hetrusca dedit geminis Lupa fratribus olim
Ubera: fraterno hic maduerunt sanguine primi
Romulidum muri: hic violator & ille pudoris
Sextus Tarquinius, Sextus Nero, Sextus & ille
Clemens seu demens fuerant: sub nomine quorum
Perdita Roma fuit. Sic quondam Pana canendo
Nuda Lupercorum turba, hac quoq; in Urbe vagata est.
Iamq; Lupos multi simulant, nudosq; Lupercos,
Nec facile est tota Roma prohibere Lupanar:
Tantus in hac rerum concursus, copia tanta.

Ac veluti Ponto Scapha Petri fluctuat alto,
Obviaq; est variis Ecclesia sancta periclis:
Sic hostes inter, sic inter Regna Luporum,
Petre, tuus servat sacrum Successor Ovile.
Lappa inter segetes, & concolor Anguis in herba est,
Et lolium semper concrevit inutile messis:
Ne mirere igitur cur Christi hic extet Ovile.
Hersilus hic etiam jacet: huicq; adjuncta Marulla,
Qua Soror, et Cōjunx fuerat simul huic quoq; Mater:
Nam Pater hunc genuit de Nata, hanc duxit & idem:
Sic Soror & Conjunx fuerat, sic Mater eidem.
Prætereo Italia Regum tot prisca sepulchra,
Visa tibi Frater, qua commemorare solebas
Sæpè mihi: hæc mecum memori ceu mente revolve,
Sic oculis quoq; cuncta meis cognoscere mallet.

Postquam res Romæ varias, monumentaq; multa
Vidisti Italix, frater, juvat inde redire,
In patrias terras, operam quibus impiger offers,
Ingeniiq; tui vires, omnemq; laborem.
Ipse tibi munus Mons Regius obtulit amplum,
Obtulit ingenium informandum Principis, ævo
Dum primo crevit, nec in illo apparuit ullus
Naturæ atq; animi morbus qui nunc habet illum.
At te qui parvi Æthiopis cognomen habebat,

Non

Non tulit, in vidie stimulis agitatus iniquis.
 Dona tot ingenii, linguarum munera sexq;
 Ne posses, Frater, patriis impendere terris,
 Impedit Fatum, Æthiopis conamen & Atri.
 Sic sua Maoniden riserunt secula Vatem,
 Sic sua contemptū tulit haud quoq; patria Christum.

Ergo iterum repetis terras à Saxone dictas,
 Augustusq; tibi Septemvir munia defert,
 Atq; tua vite præbet sat larga alimenta,
 Leucoreo in Ludo. Dumq; hinc perplexa professus
 Scripta Rabinorum, & divini oracula verbi,
 Per breve tempus agis, tibi vita sustulit usum,
 Invida, nulli hominum quæ novit parcere, Parca.

Sic post tot casus, post tot discrimina rerum
 Occidis, hei Frater, viridiq; occumbis in ævo.
 At cœu tranquillè moriens in imagine somnit,
 Sacra inter scripta, atq; inter pia vota precesq;
 Vivam animam in Christi gremium pius exhalasti:
 Sic frueris vita æterna, & sublimibus astris
 Additus, è cælo mortalia despicis alto,
 Humanaq; gemis ludibria plurima vita.

Salve charæ cinis fratris: salvet recepta
 O anima in calum; salvet fratris & umbra.
 Jamq; vale Frater: donec te subsequar olim,

FABIANO BVRGGR. A DHONA, ET

*Atq; tibi cali patria conjungar eadem:
Et nunc magna tui per terras currat imago.*

GENERO SO DOMINO FABIANO
*Burggravio à Dhona, & nobilibus Fryderico &
Wolffgango fratribus à Wernsdorff; Witeber-
ga in Italiam discedentibus.*

Praestantem genere, atq; heroä mente BARONEM
DHONANVM, ingenua nulli virtute secundū:
*Si ve animum, seu quis mores exoptet amandos,
Nunc canere est animus. Tenues delapsa per auras,
Uranie, calo nomen quæ ducis ab alto,
Prompta veni, dictis dium aspersura leporem.*

*Namq; abitum parat, Albiaca cessurus ab Urbe,
Quam geminus geminis rivus perlatitur undis,
Alter aqua limosus, aqua sed purior alter:
Ille abitum parat hinc, quo non constantior ullus,
Sacra novænarum sectatur regna Sororum,
Preditus egregiis virtutum dotibus heros.*

*Quas, Fabiane, tibi laudes? quæ carmina condâ?
Quæ ve tuos astris ausus sublimibus aquem?
Non mihi sunt vires: meritas tibi dicere laudes,
Divitis ingenii est: & ab omni parte parati.*

Maße

*Maecte animo juvenis Dhonano sanguine crete,
 Vixtibi prima genas vestibat flore juvena,
 Nomen ab externo cum querens clarius orbe,
 Tendis in Alatiā, lubricis ubi volvitur undis
 Rhēnus, Excelsæ surgunt pinnacula Turris,
 Quæ sublatā solo nubes caput abdit in altas.
 Has excursus erat longinquas primus in oras,
 Dum puer ingenuas didicisti sedulus artes,
 Floræ ævi puer, at multis jam dotibus heros.
 Namq; tibi primis virtus animosa sub annis
 Affulsit, teneroq; heroem ostendit in ævo..
 Te stupuit Rhēnus: te mirabatur alumnū.
 Ellus: Eiste genu, inflexo tibi flumine, curvans,
 Sæpius amota nudum caput extulit unda..
 Ciroica quinetiam magno te turba favore
 Amplexum; multos inter sistebat honores..
 Et ratio in promptu est: nec longè causa petatur..
 Rarò conveniunt; claraq; in stirpe morantur
 Majestas, mentemq; ornans vox comis amicam:
 Hæc, Fabiane, tibi sunt: hæc cumulantur in uno..
 Cui t' IRTVS DVX est, nec SORS COMES ire recusat..
 Non mihi falsæ placent vanæ mendacia lingua,
 Non aliquis succum falsus color hîc tegit ullum..
 Nosti animum, nosti ingenium, præstantiaq; ausa,*

Tugelida quisquis gaudes habitare sub Arcto,
 Regius illustri quâ Mons sese extulit. Aula.
 Nec tu Rheue pater testantes abnuis undas:
 Quæq; vides albis non tutum Leucori flumen.
 Hec ego nunc vili qui carmina condo Camæna,
 Novi animum, novi ingenium, præstantiaq; ausa.

Me quoq; nam comitem, BARO, dignabare viarû,
 Culta Borussia quando olim liquimus arva,
 Perq; tuos populos, & latas, Sarmata, terras,
 Magnum iter ingressi, vastis erravimus agris,
 Silesia donec paulum requiescere terra,
 Nobis sorte datum est: Misneidos hinc regionis
 Arva petebamus: peregrinos Dresda recepit,
 Augustas inter multum quæ prominet Urbes.
 Misnica mox sese multis Sarepta caminis
 Obtulit: hincq; cavas effosso monte, cavernas
 Vidimus, atq; scrobes sumus ausi intrare profundas.
 Illic cernere erat rimatas undiq; venas,
 Sub terra: anfractus varios, sparsosq; meatus
 Quæsti argenti, & solerti idagine fossi.

Sed quò de labor? non hæc aliena referre
 Propositum fuerat: labor est nec temporis hujus.
 Ad te iterum versa redeo, Fabiane, Camæna.

Unde sed iste meos subitus dolor occupat artus?

Ha-

*Herent ora: herent vocalis guttura linguae:
 Nec nisi cum crebris mihi vox singulibus exit.
 Nimirum hoc, vitæq; mea, fati q; sinistris
 Deerat adhuc, ut post tot iniquæ incommoda sortis,
 Te Fabiane Baro, hinc abeuntem, luce sub ista
 Appicerem: cerno pulchros ornatus ut armos
 Stat sonipes, frenum mandens sub dentibus arctum,
 Luxuriansq; jubis, te tantum in terga Baronem
 Poscit ovens, repletq; omnes hinnitibus auras.
 Ille ferox animi, franis spumantibus hinnit:
 Nec dolor erecta prohibet dare juba dextra.
 Namq; via accinctus, longinquas tendis in oras,
 Sperata citius luce: haud datur ora tueri
 Sat tua: nec longes tecum traducere soles.*

*Sed vade: Et famam clavis extendere factis
 Perge, tibi Latius nova laus jam surgit in oris.
 Nam mea si mentis non me præsagia fallunt,
 Et genus, Et proavos, famamq; aquabis avitam.
 Gloria nec patriæ deerit toti: illius olim
 Laus eris: Et nostri magnum Ducis ornamentum.
 Sunt tibi, sunt fratres, duri quibus aspera Martis
 Cognita sunt bella, Et rebus spectata iuventus.*

*Clarum est, hinc atq; hinc, generosi nomen ACHA- I.
 Qui pulchras teneris artes sectatus ab annis, (r l.: Achatium
 Non BURGUNDIA*

vius a Dho
na &c.

Non timuit quondam aërias se ferre per Alpes,
Atq; per Euganeos prærupta cacumina saltus,
Acidore Aonidum, prælustrem Antenoris Urbem
Tandem adiit: magnis applausibus Itala tellus,
Excepitq; illum, meritoq; amplexa favore est.
O qualis, quantusq; foret: ni fata parentem
Illius ante diem properata morte tulissent.
Nam patre sublato, ceu natu maximus heres
Ille subit, patrias Oppes Et ceta gubernans.
Nunc ita in hunc unum domus inclinata recumbit,
Exempto è vita genitore, Et lumine casso.
Non tamen illi animus, præsentis pectoris unquam
Vivida nec virtus laudandis defuit orsis.
Dum tonat, inq; Getas conversis fulminat armis,
Cæsar o vans, armatq; acies, ensesq; coruscat:
Impavidum assumptis se ostendit Achatius armis.
Nunc belli immunis, securum transigit ævum,
(Lara auctus consortē thori: quæ nobile nomen
WERNSDORFFA de stirpe trahit: decoratq; venustatq;
Hanc dotes animi: roseisq; affusa labellis
Gratia, mentem ipsam pariter vultusq; serenat.

II.

Henricus
Burggra-
vius a Dho
na &c.

Virtutem aet, HENRICE, tuam Livonia tellus
Vidit, Egregiis te mirabatur in armis,
Insignem heroem Et præstantem fortibus ausis.

Mo-

*Moschus atrox, & qui Dano cum Rege tot annos
 Bella gerit, fortes, Duce te, sensere cohortes.
 Namq; Polonorum Regi Livonia scissa
 Subdidit ut sese, tu pro Livonide terra,
 Proq; Polonorum subjectis arma gerebas.
 Fortè sed adversum dum pugnas acer in hostem
 Perna via in campo, armatam vim viq; repellis,
 Ecce tibi incanto juveniles trajicit artus,
 Glans cannis emissa ca vis: cruor effluit ater
 Inde repentinus: sed vulnere saucius acri
 Quamquam factus eras: tamen agmine cedis ab ipso
 Handquaquam, at telis in vitas pluribus hostem.
 Ergo ubi parva fuit, non parvo in vulnere, cura,
 Largior & toto effluxit tibi corpore sanguis,
 Frigida languescunt exhausto membra calore,
 Et placidè sopitus obis. Iua continet ossa
 Riga Urbs insignis, quæ tot labentibus annis,
 Dum Moschus reliquas Vbes expugnat, & arces,
 Se tenet hucusq; atq; insultus sustinet omnes:
 Jamq; sibi antiquus circumdedit aggere muros,
 Prædium ut patriæ sint, diro terror at hosti.
 Nec FRIDERICE tuas obscurant tempora laudes,
 Danica qui regna intrepidis defendis ut armis,
 Fortiter ipse hostes telis na valibus urges.*

E c

Ecce

112.
 Fridericus
 Burgera-
 vius a Dho
 84, 76.

Ecce sed ut jactus naues harpago prehenſas
 Contiguas reddit: jungunt ſe ad pralia naues,
 Oppoſita hinc atq; hinc: propiora & pralia miſcent.
 Pugna fit, heu trivli committitur omine pugna.
 Hic manus hoſtilis ſummo natat equore trunca:
 Illic avulſum caput altis eminet undis.
 Jamq; rubent largo conſperſe ſanguine naues,
 Quocunq; & videas, pugna undiq; et undiq; ſanguis.
 tias inter plenas ſpumanti ſanguine, cades,
 Fortiter ut pugnas, Friderice, hoſtemq; fatigas,
 Strenuus occumbis, vitamq; in ſtrage relinquis:
 Fortuna & caſu vaſtumes de lapſus in equor.

Dū mare, dū tellus, dūmq; aquora Balitica ſtagnāt,
 Semper bonos, ſemper Dbonini fama manebit:
 Aeternumq; locus Friderici nomen habebit.

At non inde jacet virtus extincta: ſuperſunt
 Dbonina de ſtirpe ſati, quos acria ſemper
 Bella juvant, ſævo Martemq; laceſcere Marte.

IIII.
 Chriſto-
 phorus
 Burggr-
 vus à Dho
 na, &c.

CHRISTOPHORI qui nomen habet fortiſſima geſta
 Clareſcunt, multos Dano explorata per annos;
 Dum Sueonum forti cum Rege decennia Troja
 Complect, & agnato cum ſanguine mutua miſcet
 Fralia in arctoo velago, Neptunus ut ipſe,
 Amplius haud poſſet cū tantas cernere clades,

Arbi

Arbiter adveniens hæc sæva diremerit arma.
 Christophorus bello fuit hoc Dhonanus in acri.
 Quondam is, Leucorea dum versabatur in Urbe,
 Tradita magnificus tenuit moderamina Rector.
 Egregiusq; animi, subjectis parcere nōrat:
 Justicia & poterat cætus franare rebelles.
 Nunc vivat: sumptis majora & præstet in armis.
 Vivat jō felix: spoliisq; potitus opimis,
 Gravior ingenti redeat mihi victor ab hoste,
 Tunc mihi major erit condendi carminis ardor.

Anno
1559.

Fortia qui justis imitatur praelia in armis,
 Flos ABRAHAMVS erit, fraternis amulus ausis.
 Hic turmas sequitur, florentesq; ære cohortes,
 Dum furit, insontiꝝ replet sua regna cruore
 Gallus: & elatas regali in vertice cristas
 Motat, agens fremitus, & rostro immania spirans.
 Securus nimium fati, lethiq; paterni,
 Quo genitor perit, torta fataliter hasta.
 Oblitusq; sui fratris: qui lumine torvo
 Dum Christum negligit, dum surdā præbet & aurem,
 Corruit aure ipsa putri ab radice revulsa.
 Carole, nec pudor est cernentem exempla tuorum,
 Te nondum sapuisse Phrygem? Bella, impia bella
 Quin pone, & Christi palantes affere cætus.

V.
Abrahamus
m. Burg-
gravius &
Dhona.
Ec.
Anno
1569.

Dhonine verò non infima gloria stirpis
 Sit felix, justis pugnetq; Abrahamus in armis.
 Oppressosq; pios ab iniqua clade Tyranni
 Vindictæ, & certam jubeat sperare salutem.
 Est illi, est animus lucis contemptor, & ultrò
 Qui petere haud dubitet pulchrâ per vulnera mortē.

VI.

Ioannes
 Burggra-
 vius a Dho
 64. 66.

Cui divina dedit JOANNES gratia nomen,
 Egregio factis Juveni, & florentibus annis,
 Ille animo haud humili, excelsa sed robore mentis
 Prestabat, magno belliq; ardebat amore.
 Mors sed & hunc inopina tulit: namq; omine laevo,
 Cuspide dum tenus arreptam vi corripit hastam,
 Moliturq; ictus famulo, jam jamq; minatur:
 Ille animi pavidus venientem à vertice plagam
 Prævidit, celeriq; clapsus corpore cessit:
 Sic herus ut vires in ventum effudit inanes,
 In sua conversum detorsit viscera ferrum, (artus.
 Non ferrum hoc, nec & hos speratum hoc vulnus in
 Tres numero: tres insignes præstantibus ausis
 Occubère, fide ac Christum agnovère professi,
 Cujus in aspectu, æterna nunc pace fruuntur.
 Fortunati omnes: dum vasti machina mundi
 Stabit, semper honos horum, laudesq; manebunt.

VII.

Fabianus

Hæc ego nunc fratrum, Fabiane, exempla tuorum

Dum

Dum memoro: laudes horum super aethera tollo:

Vestri ortus, vestra celebrans praconia stirpis.

Perge ergo, & quò te ducit nunc sors tua, perge,

Germanosq; tuos propriis virtutibus aqua.

Hi nati ad bella: ingenuas tu natus ad artes:

Non minor ex Musis quàm castris fama paratur.

Namq; & cum doctis quiddam commune Camænis

Præses habet belli: nec me sententia fallit.

Tantò laus major forti est in milite, quantò

Doctior hastata coluit sacra castra Minerva.

Seu sedet ergo animo, doctrina ad culmina summa

Ingenti totis conniti viribus ac vi:

Martia seu cordi est quondam vestigia fratrum

Observata sequi, pro sacra & Palladis hasta,

Te rapere arma virum, atq; infestis obvia signis

Signa manu ferre, adversasq; invadere turmas:

Intercè ceptum, Fabiane, haud desere cursum.

Non benè deseritur tibi cursus, qui benè cepit.

Apta tua est atas, doctis & idonea Musis:

Nam necdum tangis quinti spatia ultima lustris,

Et tamen ut promissis verbis tua sensa latinitis,

Dictioqueq; fluit puro tibi tincta lepore.

Nec tantùm hoc: verùm & linguae primordia Graja

Cognita habes: vasti numerosa volumina juris,

- Nunc etiam aggredere, summis ac viribus urge.
 Propositum mentis, nec in hoc distractus oberras.
 „ Hec equidem vera est, generoso hæc stemmate digna
 „ Nobilitas: Virtute ardet quam quisq; tueri,
 „ Sanguine nec niti, aut majorum insignibus ullis.
 „ Qui Virtute caret, caret idem Nobilitate,
 „ Nobilis ille mihi nec erit, sed mobilis ille,
 „ Quem movet, Et facile instabilis sibi ventilat aura.

O præstans animi Baro, quæ te tempora dicam,
 Quosve putem tantos talem genuisse parentes?
 Ante tuos oculos Virtus, Rectumq;, Fidesq;,
 Ac Gravitas astant: his sese Gratia comis
 Immiscet, vultumq; insigni laude serenat.
 Natalis tibi dexter erat: Lucina benigno
 Affulsit nutus: primoq; in limine, vita
 Aurea felices glomerârunt sidera, stellas.
 Ergo insta fatus: placidisq; afflantibus auris,
 Successus urgeto tuos: Tua facta secundent
 Et fatum. Et Virtus, Et laudum pulchra cupido.

Maxima spes de te glaciale surgit ad Arcton,
 Prussia quæ vasto tumidarum in margine aquarum,
 Succina spumanti legit eructata procella.
 Nec minor est de te DVCIS expectatio nostri,
 Brandenburgiaco ALBERTI de sanguine creti.

Huio

*Auic, Fabiane, Duci, primis dum creverat annis,
 Tu quoq, parvus adhuc, primoq, in flore iuventa,
 Adjunctus fueras: huic promptus ad omnia semper
 L'ijus es officia, heroï parere paratus.*

*Atq, is nunc hæres, vario in molimine rerum,
 Occupat, Et patrias regni moderatur habenas.*

*Multa voluntatis, manifesti Et signa favoris
 Ille tibi dederat: puerili quando sub ævo.*

Hoc cum iussus eras doctis assuescere libris,

Atq, modis variis varias inspicere voces.

Talis amor, teneris qui conciliatur in annis,

Laude vehi magna solet, Et duratilis esse:

Ut crescant anni, sic tales crescite amores.

Ergo Ducis, dubio procul, in te prona Borussia

Gratia, nunc longè major, Fabiane, redundat:

Creverunt anni, Ducis Et Clementia crevit.

Præcipuè quando gemina triceride lapsa

Jam, procul à patria, vasto submonta recessu

Regna peragrasti, studiorum impulsus amore.

Nunc majora audes: neq, enim te parva decere

Credideras unquam, fatorum lege tuorum.

Miens excelsa ausis semper se grandibus infert.

Nec sum animi dubius, quin obconamina tanta

Indolis egregie, Ducis olim tota Borussia

Regia

Regia, laticiam ingeminans, plaususq; resultans,
 Præmia virtutis summos tibi tradet honores:
 Tu modò ab incepto studiorum haud defice cursu.
 Hoc cupit, arctois quem terra veretur in oris,
 Marchio, spes populi fato meliore regendi.
 Tempus erit quando subito exurgente tumultu,
 Numine vel lævo turbatis undiq; rebus,
 Consiliis Dux ipse tuis nitetur: Cuiutrò
 Auxilium feret, ac rebus succurrere lapsis
 Consultore volet te: tu ne regna ruinam
 Salva trahant aliquam, prudenti mente cavebis.
 Plaudit ovans animis Respublica: plaudit Et ipsa
 Fræssia, Et insigni jam sese jactat alumno.

Sed nunc saluus abi: Musa comitentur euntem
 Te, Fabiane, mee: nequeam ut comes esse viarum
 Sors prohibet: fatorum immobilis obstat Et ordo.
 Prospera si ventis me sors afflabit amicis,
 Te sequar: Et Lætiis quæram peregrinus in oris.
 Quem mihi nunc fortuna respit: quo gravior alter
 Non erat in multis, nec erat generosior alter.

Interea autumnus placidis precor exeat auris,
 Nubibus abruptis nec sævas depluat undas.

Ios etiam hyberno spirantes tempore Cori,
 Este rogo faciles: durosq; infringite flatus.

Durum

Durum dura decent: nihil hic nisi mitia novit.

*Vos verò Latias fluvii quicunq; per oras
Vestrum agitis cursum, Germana aut finditis arva,
Promite paciferas, tranquillās promite lymphas.
Sorte sua qui vis, proprius contentus & undis,
Sit mihi, nec crescat peregrinis viribus auctus.
Tuq; pater Neptune ingentes comprime fluctus:
Imperium pelagi, cunctarum & numen aquarum
Est tibi namq; datum: immissa ne stagnet ab unda
Tellus, fac metuat fixas transcendere metas,
Limitibusq; inclusa suis sua littora plangat.*

*Vos quoq; Dii nemorum, dense custodia sylva
Quos penes est: vacuos inimicis reddite lucos.
Sæpè sub umbrosa tectus latet arbore prædo,
Ut ferro incautos superans, vimq; insuper addens,
Exuvias atrox petat, & spolia ampla reportet.
Ergo agite, & tutas heroï pandite sylvas,
Perq; vias, montesq; altos deducite saluum:
Non facilis jactura ejus, sed creditur ingens.*

*Vosq; Dea triplices, fragilis quæ stamina vita,
Fatale & pensum trahitis, mortalibus ipsis
Percite: nec viridi pensum laniate sub ævo,
Sed magis ad seram protendite fila senectam.
Ab precor hoc unum: toto quod corde precari*

*Suadet amor : suadet magni presaga boni mens,
Parcitis ut nulli, sic parcere jure potestis
Huic, cui spes ingens florentibus eminet annis.*

*Dum toties isthac votis ardentibus opto,
Ecce preces geminanti, atq; inter vota moranti,
Cerulea siderei diffundens nubila calis,
Visa mihi PAX est, nitidis invec̃ta quadrigis,
Dives opum, dives tranquilli temporis usq;
Floridâ vernantem stringebant ferta capillum,
Aureaq; ad talos vestis defluserat imos.
Dextra pacifera ramum ostendebat olivæ,
Inq; manu læva moderantia lora gerebat.
Hanc ultrò sequitur comes, & comes ire parata est;
Divæ rotis instructa, incerto & cardine nixa.
Sed passu ambiguo nunc Diva volubilis ire
Aneget: ambiguosq; in læcis cardine cursus
Molitur mirè: ac resplendet protinus ipsa
Curvatura rota. It Sortis constantior ordo,
Pacis ab afflatu, tantaq; à numine Divæ.
Nec morâ, PAX & SORS cursu dant lora secundo,
Prævia monstrantes Dhonino regna Baroni.*

*Salve ergo BARO, Dhonina spes maxima stirpis,
Atq; Vale BARO, Dhonina spes maxima stirpis.*

Vos quoq; qui comites estis socio agmine juncti,

Egre

Egregii Iuvenes, WERNSDORFFO è stemmate nati,
Ite per aërias feliciter ite per Alpes.

Utq; gratia affini, & conanguinitate propinqui
Ejstis Divino heroi: Sic fœdere juncti

Cognato, unanimis vestram producite vitam.

Vos aeterna liget concordie copula nexu,

Incolumesq; omnes ducat fors, atq; reducat.

O comites vestri aeternum salvet Baronis,

O comites vestri aeternumq; valete Baronis.

JACOBO MONAW VRATISLA-

vienſi, cum fratre ſuo Petro ex Academia

Wnebergenſi diſcedenti:

V O T U M.

Vnde iterum noſtris rediit vigor iſte Camœnis,
Carmen u: heron aſpirant mihi grãde Cothurno?

At memini egregiam paulatim aſcendere venam,

Dum ſtatus hic, dumq; hæc rerum fortuna mearum,

Caſtra ſequi æonidum duri vetat omine fati.

Dumq; ſacer vates Muſarum teſqua perſuſ,

Nunc iter ingredior latum, ſtudioq; forenſi

Deditus, in vaſto extendo mea carbaſa Ponto.

Nimirum hanc nobis Pœbeam in pectora flammam

Sufficit ingenuus spectata mentis amicus.
Vidi ego sæpè meas prorsus dormisse Camænas,
Et vidi has rursus versu exilisse sonoro,
Tunc ubi virtuti addictos mens enthea jussit
Heroa celebrare tuba, & graviore Camæna:
Aut uli fortè aliquis justam mihi præbuit ansam,
Assus & est in me rabido procurrare rictu,
Obliqui in vidia, atq; odiis agitatus iniquis.
Ergo mihi Amicus calor hic, & Apollinis æstrum,
Impetus hicq; sacer manet, eternumq; manebit.
Si tamen ingenii in me quidquam si quid & Artis,
(Quorum utrunq; dedit modulo natura pusillo)
Luceat in licitis hoc quo vis tempore rebus,
Jungat amicitias, & pacis semina spargat,
Serviat & charis mihi deniq; semper amicis.
Quos inter primus mihi se nunc protinus offert,
Doctus & eximia ornatus virtute Jacobus,
Clarus stirpe sua, egregiis sed clarior ausu,
Minavia gentis decus, & flos nobilis, Urbe
Natus honorata cui Wratislavia nomen:
Silesias inter quæ tantum prominet Urbes,
Inter nocturnos quantum Hesperus emicat ignes.
Gande Silesia, & tu Wratislavia gande,
Quæ magnos virtute viros, quæ gignis alumnos
Indo-

Indole præclara, & magna auctos ingenii vi.
Nam taceam ut multos, cunctosq; è carmine demam,
Quorum alii in gremio recubant telluris amate,
At alios contrà mihi fama obscura recondit,
Eminet ingenua PETRVS VINCENTIVS arte,
Quem velut ingenio finxit natura sagaci,
Tum facili, & dextro, facundo, & ad omnia prompto,
Sic idem patria clarescere gaudet in Urbe,
Et pariter toto clarescere gaudet in orbe.
Namq; velut decorat plantatos villicus hertos,
Et rutam serit huc, illuc sed amaracon infert,
Pacifera huc rursum radicem implantat oliva,
Ut pascant oculos pictæ plantaria terra:
Sic etiam in patria Petrus Vincentius Urbe,
Excolit egregiis juveniles artibus annos,
Hasq; serit plantas, per quas Ecclesia Christi
Floreat, atq; suas sumat Respublica vires.
Quid joca? quid rîsus? quid dictis mota facetis
Gaudia? festi vamq; jocandi huic objicis artem?
Pro ratione loci canto qui providus ore
Sensa sua eloquitur, sermonem & ponderat omnem,
Et sapit, & nomen prudentis jure meretur.
Pro ratione loci lata inter pocula mense,
Qui joca, quiq; sales, & rîsus astutus oborto,

Ingeminat nugas, festivo ludit Ore,
 Et sapit, Enomen prudentis jure meretur.
 Li vor in hoc igitur quid habes quod carpere possis?
 Nulla sine invidia virtus: carpitq̃, fremitq̃,
 Qui videt in reliquis, sibi quod videt esse negatum.
 T'erum vive diu, sera vir digne senecta,
 Nestora vince ipsum canis Vincentius annis.
 Tū mihi iter claras pandisti doctor ad artes,
 Fins mihi quando avi, teneris crescentibus annis,
 Actus ad Albiaci fuerat sacra tecta Lycæi.
 Ni mea nunc esset vario distincta labore,
 Musa, tuas etiam laudes nunc, HESSE, referrem,
 Inq̃ tua virtute, in solo teq̃ morarer,
 Apersum dulci contexens laude poemā.
 Testonate vidit, te vidit Italia tellus,
 Inq̃ Machaonia erudit feliciter arte.
 Ergo ubi Leucorea vixisti Doctor in Urbe,
 Ipse tibi medicas Albis quoq̃ credidit herbas,
 Et miscere dedit felici Pharmaca dextra,
 Atq̃ docere dedit varios medicaminis usus.
 Sed natale solum, Albiacas consumere ad undas,
 Non tulit ulterius, preciosum temporis usum:
 Teq̃ sibi genitum patrias revocavit ad oras.
 Veram hxc precido, versusq̃ abrumpo fluentes.

VVITEBERGA DISCEDENTI.

Ad te iterum nostram converto, Jacobe, Camenâ,
 Quem mihi Theseo junxit fortuna favore,
 Hic ubi Pierias mons candidus elicit undas.
 Nota tua est virtus: nota est industria solers:
 Et vitæ integritas, & mentis candor aperta.
 Nec soli mihi nota isthæc: te Leucoris ipsa
 Suspexit, & doctum meritò miratur alumnum.
 Cur ita & nam bonitas naturæ, & nobile nomen
 Sic in te elucet, ut claræ stemmata stirpis
 Non genere, aut proavis, jactesve insignibus ullis:
 Ipse sed amplificans naturæ dona benignæ,
 Ad mores faciles, ad doctas adjicis artes
 Spectatam pietatem, & religionis amorem
 Sincera & vera, nulloq; aspergine tincta.
 Lucifugi fuci, invictò sed dogmate fultæ:
 Hæc ita dum præstas, ac totis viribus urges,
 Et variæ linguæ artificem tibi colligis usum:
 Virtutem acquiris genuinam, & nobile stemma,
 Non nudum, prisca saltemq; ab origine ductum,
 Verùm in te natum, atq; æterno nomine dignum,
 Quod pia posteritas haud ullo oblitueret ævo.
 Luna tibi peperit priscum cognominis usum,
 Atq; tuæ stirpis Luna est insigne vetustum.
 Ergo velut calo inter sidera clara sereno

Cynthia cū lucet, plenum molitur Orbem,
 In se cornua agens, augetq̃, augetur Luna,
 Paulatim crescit, donec totum impleat orbem:
 Sic quoq̃ cresce tuis donis, sic cresce Jacobe,
 Maſte animo, & vera præſtans virtute, Jacobe;
 Cresce, inquam, ingenii præclarisq̃ utere donis,
 Nec prius inceptum, tutiorum deſere curſum,
 Quā tandem attingas doctrina culmina ſumma,
 Aſpiresq̃ ſimul meriti ad faſtigia honoris,
 Et tu ſic VIRTUS TANDEM TOTVM IMPLEAT ORBEM.

Salve chare mihi, ſalve jucunde Jacobe,
 Hactenus haud parvo mihi conſuetudinis uſu
 Junctus eras: Neque enim fuerat me promtior alter
 Facta referre tua, & dulces tibi fundere verſus.
 Nec quoq̃ te fuerat quiſquam mihi junctior alter,
 Ob ſtudia & mores vera probitate politos.
 Nunc repetens patriam, Albiaca quia cedis ab Urbe,
 In qua ſedem omnes ſibi delegere Camæna,
 Vade, & ne veteris capiant te obliuia amici,
 Longus amicitiaæ noſtræ tibi inhereat uſus.
 Vade, & ne Albiaci capiant te obliuia Ludi,
 Turba Profeſſorum tibi fac ut inhereat omnis.
 Hanc abſens etiam juſto venerabere honore,
 Atq̃ ſcholam hanc firmo amplecteris ſemper amore,
 Con-

Constantiqꝫ fide, matrem velut instaurata
 Atqꝫ repurgata doctrina: Turba malorum,
 Turba tenax falsi, & detrectans cedere cuiquam,
 Impetat hunc Ludum quantis hoc tempore telis
 Scis equidē, & sortem hanc mecū indignaris iniquam.
 Vivimus at, magnamqꝫ adversæ ex agmine turba
 Molimur palmam, invicti & tela omnia contra
 Stamus, in Jonio ceu Saxum immobile Ponto.
 Tu quoque nobiscum stabis: nec, doctē Jacobe,
 Vincula notitiæ contracta, vincla favoris
 Cum doctis inti firmare gravaberis unquam.
 Quin procul externis tibi scripta huc litera ab oris
 Pervolet, & veteris confirmet vincula amoris,
 Ceu tibi notitia est varia in regione locorum
 Cum magnis clarisqꝫ viris, quos Teutona tellus
 Ob virtutem amat, ob præclaras suspicit artes.
 Quod superest, iter ingressum duce perfice Christo,
 Quò fortuna volet, quò te feret inclyta virtus,
 Seu te nubiferas ducet via fortè per Alpes,
 Sistet & in veteri te tandem Antenoris urbe,
 Seu (quod crediderim potius) te Gallica regna
 Visere fert animus, felici fidere vade,
 Atqꝫ redi nobis felici fidere rursus.

Qui te nunc patrias frater deducit in oras,

Germani fratris tibi junctus sanguine Petrus,
 Hunc quoq; Dii seruent, & longa tempora vita
 Concedant, canis sic est dignissimus annis.
 Quem vigor ingenii stimulat, quemq; emula virtus
 Suscitatur excitum, fraterna imitetur ut aſſa.
 Jamq; huic Argivæ dictant ſua dona Camæna,
 Dum fluit huic verſus lingua de more pelafge.
 Plura quis ingenii ejus neſcit dona ſagacis?
 Integrum & vita, & præclaris dotibus auctum
 Quis neget? aut magnū ignoret quoq; mentis acumen?
 Vivite felices, duo vivite lumina, fratres,
 Vobis creſcit honos, æterna & gloria laudis.
 Affluat ambobus plenis ſors dextra quadrigis,
 Atq; iter ingreſſis jucundas deſuper auras
 Aſpiret Deus, & comitem ſeſe viarum
 Agglomeret lateri veſtro, cunctisq; periclis
 Subductos ſervet, ſalvosq; per omnia ducat.

Quod precor & cupio, votisq; ardentibus opto,
 Hoc petit, hoc mecum votis ardentibus optat
 Egregius forma & juvenis floreſcente juventa,
 Staupicio Henricus patre, ſanguine & ortus equeſtri,
 Quem vobis ſincera fides, quem junxit amicum
 Conſuetudo loci, & placidis concordia verbis.

Quod precor & cupio, votisq; ardentibus opto,
 Hoc

ZACHAR. STARCK EPITHAL.

*Hoc uno mecum Cœtus suavisſimus ore
Expetit, hac tecum qui ſiccat pocula nocte,
Letior & ſolito curarum obliuia potat.
Sapè VALE dicto rursus nova pocula ſumit,
Et totam hanc Genio noctem putat eſſe dicatam,
Proq; abitu fauſto compotans, proq; ſalute
Amborum fratrum pleno ſe proluit auro.*

ZACHARIÆ STARCK JURIS L.

& Annæ Caſparis Curionis LL.

Doctōris filia,

EPITHALAMION.

Nuper, ut irriguas Albis ſpaciabar ad undas,
Plurima quā parvis miſcetur arena lapillis,
Quāq; ſitus pons eſt, Haud dudū infractus aquis pons:
Ecce movens rapidas puer orbis lumine pennas,
Cypria quem mater, pernicibus, edidit, alis
Advolat, & noſtros inopinus territat artus.
Non timui, neq; enim telis puer iſte timetur,
Spicula cūm jaciat blandos facientia amores.
Verūm anceps animi, dubiis mox ſenſibus heſi,
Conſcius an aliquas ſcirem ſub pectore flammās.
(Urimur ab omnes, humano & carpimur igni.)

*At puer haud segni torquet vestigia passu,
 In sicca & solus mecum spaciatur arena.
 Jamq; mihi memorat, quas quondam Matre jubente
 Concierit flammæ, quæ tela immiserit orbi:
 Mox pharetram monstrat sevi gestamen Amoris.
 Ordine vidisses distincta hîc spicula quævis,
 Et certis celata notis: id Apollinis ossa
 Læsit, at hoc rigida fixit præcordia Daphnes.
 Non equidem cunctis mens semper amantibus una est,
 Ille verecunda nam captus amore puella,
 Ardet, & ingeminans crebris suspiria votis,
 Hanc optat semper, suspirat semper in illam:
 Hæc contrà, tedas velut aversata jugales,
 Abnegat, & miseri vix nomen novit amantis,
 Aut voto ancipiti dubium suspendit cundem,
 Exoptatq; moras simulatis sæpius annis.*

*Hæc ego dum video plena contenta pharetra,
 Pluraq; sint illi quæ forsân spicula, lustro:
 Ecce nec optanti, nec quicquam tale volenti,
 Exhibuit telum mihi, quo non pulchrius ullum
 Telum aliud fuerat, nec erat preciosius ullum.
 Non fuit obtusum, aut rigidi de pondere plumbi,
 Quod fugat, & steriles nequicquam reddit amores:
 Aurea cuspis erat, penna aurea, & aureus alta*

Partis

Partis apex, luce aurata pars ima refulsit.
 Mirabar, variaq; animum ratione trahebam,
 Quid paret hoc telo puer, & quos portet in usus.
 Ille autem paucis: O prompte ad carmina Vates,
 Quæ tenet ista tuam vana admiratio mentem?
 Forte paro forti telum: cui plurima legum
 Notitia, in victas facundo in pectore vires
 Sufficit, arguti præbens munimina Juris,
 Sentiât is, nostrum an mage sit penetrabile ferrum,
 Sentiât, & sumptis nos experiatur in armis.
 Te quoq; sors olim similis manet: hæc ita fatus,
 Extemplo tennes pennis ablatu in auras
 Evolat, atq; mihi verba imperfecta relinquit.

Agnovi sensiq; dolum: namq; impiger Albo
 Mox stetit in Monte, & lunato fortiter arcu,
 Tractantem causas, & seria Jura legentem
 Insequitur, fortemq; virum, jam jamq; præhensum
 Occupat, & telo superatum trajicit alto.
 Olli telum ingens confixo in corde tepescit.
 Ecce autem tenso rursus librabat ab arcu,
 Præstantem & simili confectam ex ære sagittam:
 Illa volans tennes latè diverberat auras,
 Nec delapsa prius reflexis decidit alis,
 Quàm venit augustæ præclara ad mœnia Dreſde.

ZACHARIÆ STARCK.

*Virginis hîc tandem pectus pertransiit imum,
 CVRIO quam genitor vitalibus obtulit auris,
 Curio facundæ (dum vixit) gloria linguae:
 Virgineum hîc hærens altè bibit acta cruorem,
 Protinus & visa est tremere imo in corde sagitta.
 Jamq; ardet prior, & cupit hæc quoq; nomen amantis.
 Viderat hoc pharetratus Amor, risuq; resultans
 Avolat: I sævos & sperne Cupidinis arcus.*

*Fallor? an ista notant pactæ tuæ fœdera tædæ,
 ZACHARIA, ô multo mihi cognite temporis usu?
 Sic reor: En thalamo tibi jungitur ANNA jugali,
 Anna puellaris specimen laudabile cœtus.
 Plurima quam decorat pudibundo gratia vultu,
 Et matura viro est, plenis adolevit & annis,
 Illa tuos oculos inflexitq; illa tuum cor.
 Sequana te quondam, & te Matrona vidit alumnum
 Militiæ duplicis. Studio nam sedulus acri,
 Clara revolvebas veterum nunc scripta Sophorum,
 Quicquid & immensum juris tibi præbuit aquor.
 Nunc quoq; nescio qua fatorum impulsus ab aura,
 Dum Mars sævit atrox, bellorumq; ingruit horror,
 Arma armis miles præsentis es corde secutus.
 Alsatios sed enim Rhenus quoq; vidit in agros
 Biste adæquantem: bis doctæ castra Minervæ*

Sectan-

EPITHALAMION.

*Sectantem, votis nec inanibus illa petentem.
Regia quinetiam quâ sunt sita limina Praga,
Hospes in ignota es, sed non inglorius, Urbe
Visus, agens multas felici numine causas.
Sed series mihi longa subit: Te Leucoris ora
Participem rerum multos jam detinet annos,
Optata Ecce cernit tandem te sorte maritum.*

*Multa peragrasti longinquis regna sub oris,
Ardua dum vasti, tibi Sponse, scientia Juris
Hinc atq; hinc vario quasita est major ab orbe.
Postq; tot exentus, post tot discrimina rerum,
Ecce tibi insidias illustri struxit in urbe,
Successumq; dedit satis felicibus Hymen.
Et bene habet: venit, ecce venit, Virgo ecce propin-
Cui Venus, ex ipsis Ecce gratia ridet ocellis. (quat,
Jam tuba dat signum: Ecce Sponsum te Dresda salutat,
Quam mediam intorta lavat Albis perfluvius unda.
Optatis satiare tuis: tibi ducitur illa,
Quam propter toties mistis suspiria votis
Ducebas, gemituq; ardenti sæpe fremebas.*

*Ac veluti siccis quando arent faucibus ora,
Clamorem attollens æstivas expetit undas
Cervus, anhelantes fessosq; ut recreet artus:
Sic quoq; Zacharia nunc huc, nunc hætenus illuc
Sicca.*

ZACHARIÆ STARCK,

Sicca sitibundo flectebas ora palato.

*Jam compos voti es: Sponsa prestante potitus,
Æger habes magni præsens medicamen amoris.*

Cernis ut incedit gressu tua Sponsa decenti?

Quos oculos formosa gerit? quos frontis honores?

Aspice quando datur: nil non laudabile cernes.

Suaves dulcè micant oculi: Ceu luce reflexa,

Insita in aurato scintillat gemma monili.

Prætereo hæc: formæ dotes nam vincere certant

Et pietas vitæ, & mores probitate politi.

Non mirum si Virgo pia est, si Sponsa pudica,

Quando piis pariter clarisq; parentibus orta est,

Quæis sacra religio, diuini & dogmata verbi

Semper erant cura, vel ab ipso lumine vitæ.

Scilicet in natas manant exempla parentum,

Utq; Deum Mater, sic Matrem Nata sequetur.

Ergo Zacharia claris virtutibus aucte,

Gratulor hanc multis Sponsam quoq; dotibus auctam

In casses cecidisse tuos: tibi retia rursum hæc

Tendat, in alternas quæ impellant oscula malas.

Ipse licet fortis sis, forti & robore præstans,

Fortiaq; es natus verbosi ad prælia Juris:

(Hinc tibi nam credo cognominis omen inesse)

Sic tamen haud rigido indurabis pectora saxo,

Ut

Ut blando interdum non victus amore labascas.
 Omnia vincit amor : num tu superabis amorem ?
 Vix puto : Quò major præstanti in corpore virtus
 Eminent, hoc magis sunt faciles sub pectore motus.
 Sic Leo magnanimus, generosa percitus ira,
 Sæviti, & incurvo diffractas ungue columnas
 Portat : jamq; bipes graditur, spumantis & Aprè
 Expetit occursum, horrendos tollitq; rugitus :
 Ecce laceßitus sociæ sed amore Leæna,
 Mitigat ultrò animos, ingentesq; abjicit iras,
 Oblitusq; hostis, lascivæ verbera caudæ
 Concutit, & vix jam votum, vix cetera differt.
 Et dubitet quisquam victrici cedere amorì ?
 Quo nos cunq; trahit pronos natura, sequamur.

Sed nunc, Sponse, tuas ornantia carmina tædas
 Accipe, amicitia pignus durabile nostra
 Jam nova ducuntur lato convivio plausu :
 Insonuere unde magno clangore tubarum,
 Letus ut ipse Albis ripa dissultet utraq;
 Ipsi etiam Satyri inter lustra silentia saltant,
 Exercentq; choros vicino in littore Panes.
 Quam cuperem tantis spectator rebus adesse !
 Posset ut in nostris res qualibet esse Camænis.
 Sed quia præsentem ratio me temporis hujus

Esse vetat, latis adsint mea carmina tadis.

Si quis erit pompam convivæ rogatus ad istam,

Quem mihi sinuero junxit fortuna favore,

Sit memor ille mei, quoties meminisse decebit.

Inter honoratas nostri is memor esto puellas:

Cum visum & fuerit media inter pocula mense,

Arrepta patera pleno se proluat auro,

Et breviter dicat: Jucundi, Hermæne, sodales

Te patera hac hausta charum testamur amicum.

Quod superest, junctas tendens ad sidera palmas,

Conjugio huic, tadisq; sacris, latisq; Hymenæis,

Ei precor, & semper fœlicia fætâ precabor.

Par saluæ optatum, par firmo fœdere junctum,

Quod solvat nemo, quod nulla & separet hora,

Nulla, nisi è vita qua functi excedimus ista.

PAVLO VETZERO, ET IOHANNI

Lauterbachio, Witeberga discedenti-

bus in Galliam.

N Ect u carminibus VETZERE tacere nostris,

Quâdo via accinctus longinquas tendis in oras,

Hinc ubi arenosum Mons Albus claret ad Albim.

Etsi autem varia districtus mole laborum,

Magna mole equidem, & curis vexatus iniquis,

Nunc

*Nunc virtute tua dignum contexere carmen
 Non valeam subito: brevibus tecum esse camænis
 Non tamen a verſor, nec te celebrare recuſo,
 Dum ſeſe comitem tibi LAUTERBACHIVS offert,
 Per loca, per populos longinqua ſede remotos:
 Ambo auſis, ambo inſignes virtutibus amplis,
 In ſtudio gemini verſantes ſuris Etambo.*

*Hactenus Albiaci ſacunda corona Lycei,
 Te Lauterbachii charum ſibi fovit alumnum,
 Et mirata animi dotes, mirata juventam
 Artibus egregiis excultam, Et Pallade ſacra,
 Deniq; doctrina Et vera pietate decoram.*

*Nec minus ingenuum te mirabatur alumnus
 Leucoris, eximio teq; eſt amplexa favore,
 VETZERE, ingenuos ingens pars inter amicos,
 Quos uſus creber fauſto mihi Numine junxit.
 Multa tua eſt virtus: multisq; in pectore donis
 Accumulas plures præſtanti in corpore dotes.
 Ergo mihi occuſant merito virtusq;, fidesq;,
 PAVLE, tua, infixiq; herent in pectore vultus.
 Nunc quia cornigero digreſſus cedis ab Albi,
 PAVLE, è longinquis redeas ut clarior oris,
 Te reducem exoptet crebris tua patria votis,
 Cujus erit magna tibi poſt Reſpublica cura.*

Si qua tibi est (velut est) varia experientia rerum,
 Humana in vita longum quaesita per usum,
 Hanc totam in commune bonum, patriæq; salutem
 Confer, in hoc totis incumbere & viribus unum.
 Aduares, & cura grauis, Respublica si qua
 Ritè gubernanda est, armandaq; legibus ipsis:
 At virtutis opus populi indigare salutem,
 Ei magne pietatis opus, nec gloria parua.

Vade ergo, atq; redi in patrias mox clarior oras,
 Auctior ingenio, virtutibus auctior amplis,
 Ut tibi surgat bonos fama, VETZERE, perenni.
 Sic eat & redeat mihi LAVTERBACHius ipse,
 Qui fidus tecum ignotas comes ire per urbes
 Expetit, & certo certus se jungit amico.

Vos Araris Ligerisq; amnes, Rhodaniq; fluentia,
 Et pagi atq; urbes, quascunq; intrabitis ambo,
 Excipiant dextro aduentantes alite saluos.
 Ac vestris olim felici fidere amicis
 Incolumes reddant, patrioq; in limine sistant.
 Dum precor, aspirant iucundæ leniter aëra,
 Atq; serenat iter ventis DEVS ipse secundis.

CLEMENTI GILNERO OE NO-

polæ A. academia W'nele. gensis, & Barbara,
Nicolai Henningi Oeconomii ejus-
dem Academia, filia: •

CVM BACCHO, CERES ET VENVS DEÆ,
MISSÆ NOVIS SPONSIS.

• **N** Equisquam risum versus effundat in istos,
Nec primo aspectu, nec primo à limine Divas
Judicet has nostras, sed toto in carmine totos
Disfigat sensus, & versus perlegat omnes.

Quà nemus arboreum est bibulas juxta Albis are-
Hac rimabar iter secessus inter amœnos, (nas,

Interpositam sese credit quibus alma Dione.

Ecce autem ut varias mœsto sub pectore curas

Versans in vitam cogebam ad carmina venam,

Versibus admiscens luctus, & luctibus iram,

LIBER ET ALMA VENVS patula sedere sub umbra

Arboris eximia, placidis & labra loquelis

Mutua solvebant: vicina ego te Æus in umbra

Audio, & erectis sursum velut auribus asto:

Talia sed Liber cupido prior expedit ore.

Quò tibi amor nostri, quò tandem cura recessit

Diva potens Cypræ ut dum tot labentibus annis

Sapè tibi impleri generoso pocula vino,

Ne facias frigere tamen praeordia circum.
At memini, alma Venus, ni sit tibi copia nostri,
Te quoque frigere, igni quando alimenta negantur.
Quantum erat ut socia sineres me gaudia vite
Carpere, cumque aliqua vitam traducere costa.
Haud procul à portu navis tua fertur abesse,
Mater Amoris ait: Tu, Liber, ne qua Diones
Dicta cave spernas, Veneris sed pramia spectes.
Quod petis à nobis, Et votis omnibus urges,
Hoc tibi largimur: Frugum haec mihi sit Dea testis,
(Et CEREREM ostendit) testis quoque, virgo pudica,
Quae prognata patre est, cui cura domestica fecit
Grande onus officii, vulgarem Et nominis usum.
Hanc tibi connubio jungam, propriamque dicabo
Egregia sponsam forma, Et florentibus annis,
Imbutam pietate, Et religionis amantem
Sincera, multisque aliis virtutibus auctam.
Illam sui officii quid sit, quid eritque futurum
Ex Cerere edocta est, docuisse hanc sufficit unam.

Sed quae tu rursum meritis, quae pramia nostris
Digna feres, Liber? quae nobis gratia de te?
Dicam equidem, Et paucis dicam: tu ne qua Diones
Iussa time, promptasque adhibe mihi gratior aures.
Odi equidem ingrato sedatum sulphure vinum,

Odi

Odi et jam nimia dilutum quod datur unda.
 Sincera sincera volo: sincerus amator
 Si fueras, semper sincerum vendito vinum.
 Qui bibit admisto corruptum sulphure Bacchum,
 Is sese ad Stygias paulatim præparat undas.
 Hinc veniunt lites, hinc verba & verbera surgunt,
 Hinc sensus hebetes, nec acuto lumine visus.
 Hinc uestro jecore, uestis & cum sanguine venis,
 Ceu lepræ color in facie: hinc in corpore toto
 Aut tremor, aut pallor, quæq; est memorare molestum.
 At qui plena bibit generosi vina saporis,
 Huic vigor ingenii, & sensus redduntur acuti.
 Judicium huic dextrum & promptum: huic quoq; for-
 Nativus durat, sanoq; in corpore sana (ma, calorq;
 Mens manet, in sero longè robustior ævo,
 Tali ubi quis vino moderata lege fruatur,
 Nec noctem luci, nec lucem noctibus aquans,
 Intempestivis iteret convivio poclis.

Ergo vos quibus est venalis cura Lyæi,
 Discite justiciam moniti, & non perdere vina,
 Proq; mero vili auro multo emungere multos.
 Sic vobis faveat blandis Venus ipsa lacertis,
 Conjugium & vestrum fato meliore secundet.
 Hac uti finisset Dea, Liber poplite flexo,

Promi-

CHRISTOPH. HVEBMERO,

Promisitq; fidem, dextraq; astrinxit amica.

*Fallor? ad Albiacas hæc num fataliter undas
Evenère mihi? nemorum ut loca grata petebam,
Tempore quo ingrederis thalamos, GILNERE, cupitos?
Fata regunt vates, fictis veracia vates
Sæpè etiam involvunt, & cœu per somnia quædam,
Visa prius nulli, soli quoq; cernere possunt.
Quæ scripsi, hæc mea sunt, alma sed dicta Diones,
Obsequere his ergo, & monitis pareto benignis.
Sic te Diva liget venerando Cypria cæsto,
Atq; tuam sponsam casto tibi servet amore,
Sic quoq; conjugium hoc concordia multa serenet..
Plura dabit Deus, & dulci vos prole beabit,
Cujus ab auspicio sint vestra hæc gaudia tædæ,
Hoc duce amor vester vires ut sumat eundo.*

CHRISTOPHORO HVEBMERO

*Welsensi Austriaco, Witeberga 10.
die Aprilis discedenti.*

C*Ana recessit hyems, & veris amabile tempus
Nunc iterum molles aspirat leniter auras,
Recluditq; poros terra, & viridantibus arvis,
Posthuma rursum oritur populatis gratia sylvis,
CHRISTOPHORE in patriam quando proficisceris urbem.*
Ergo

Ergo fremotacitè, fortunam indignor & istam,
 Quòd totus curis ita sim districtus iniquis,
 Tempore in angusto hoc, ut grandi attollere versu
 Non mihi te fas sit, præsentì at sorte negatum.

Sed neq; tu famam scripto venaris in isto,
 (Qui tuus est candor) nec laudem hinc quæris inanè.
 Sat tibi dant laudis natura ingentia dona.
 Rara tibi elucet juvenili in corpore virtus,
 Et mores rari, & rara experientia rerum.
 Namq; ego te quantis fortuna sæpè procellis
 Jactatum audi vi, varia in regione locorum?
 Longa referre mora est: acta qui tempora vitæ,
 Nulle vices rerum, & cunctos cognoscere casus
 Expetit, ille tibi non surdas præbeat aures.
 Parva sed hæc forsàn: major tibi fama paratur,
 Artibus ingenuis quando studioq; forensi
 Incumbens, laribus cupis utilis esse paternis.
 Fallor? an idcirco patrias revocaris in oras,
 Ne tibi flos ævi inter gentes orbe remotas
 Externopereat, patria sed crescat in æbe?
 Sic, sic litterulis incisis cortice molli
 Fertur in alta abies, crescens crescentibus illis.
 Quò te nunc tua sors, quò te fert impetus iste,
 Adeo lonis avibus stagnante profectus ab Albi,

Qui te turbatis nequicquam optaverit undis.
Si se sed aëi eas fato delatus ad Alpes,
Per praecepta juga Ausonias mox ibis in oras,
Musarum causa, & Juris civilis amore:
Sive (quod ut credam causis impellor honestis)
Vitæ ævum reliqua in patriis traducere terris
Est animus, Vade, & felici insisto gressu.
Effice ut ante oculos chari tibi imago parentis
Astet, in hunc totis tua dirige lumina nervis.
Floruit hoc quondam Respublica Consule felix,
Consule Welfensi. Non hoc servantior equi
Alier erat, pacis nec erat studiosior alter.
Hunc igitur totis imitabere viribus unum,
Ut per te crescat quondam Respublica, crescat
Candida pax, pacem concordiaq; alma sequatur.
Vade, sed hanc æquus nunc suscipe, quaeso, Camænam,
Fida comes lateri loca per longinqua, viasq;
Quæ cupit ire tuo, & juncto vestigia passu
Tollere, in Austriacas gaudens excurrere terras.
Si Deus optata tibi desuper annuet aura,
Et me tam vario rerum in discrimine pressum
Tollet humo tandem, meliori & sorte beabit,
Te quæram, Humere, ignotis peregrinus in oris,
Gaudiboq; tuæ dextram conjungere dextra.

Longus

*Longus amicitia nostra tunc usus amorē in
 Augebit veterem. & Theſea mente ligabit.
 Interea degam, reſtantibus undiqꝫ ventis,
 (Quando ita Diis viſum) ju venile haud turpiter &
 Hic ubi Leucorei ſita ſunt ſacra tecla Lycai. (Cum,
 Scribere plura quidem vellem, ſed ſcribere plura
 Temporis iſtius brevitās vetat. I pede fauſto,
 Et cape ab Hermanno monimentum hoc vile Boruſſo,
 Muſurum aterni monimentum ſemper amoris.*

*LAURENTIO COLLINO, A GE-
 neroſo & nobili Senatu Provinciali in-
 ferioris Aſtriae Witeberga
 avvocato.*

*N*unc, COLLINE, tuas properato carmine laudes
 Dicere fert animus, patrias revocatus in oras
 Quando iter ingrederis, nec te remoratur euntem
 Torrida quæ rapidis terram urit ſolibus æſtas.
 Accipe difficili confectum tempore carmen:
 Aret humus, fruges arent, aret mea vena.
 Vilibus ignoſces igitur, COLLINE, Camænis,
 Dum meliora canam, quando qui pectora junxit
 Sincera Deus ipſe fide, nos corpore rurſum
 Junget, & aeterno devinciet uſqꝫ favore.

LAURENTIO COLLINO,

*Avocat in patrias ordo te nobilis oras,
Nec non praterea generosi cura Senatus.
Nimirum explorata tua est virtusq, fidesq,
Et doctrina simul, tot jam labentibus annis
Dum sequeris miles docta sacra castra Minerva.*

*Ergo Leucorea quoniam discedis ab urbe,
Undecimum quæ te fato est remorata per annum,
Auspice vade Deo, Austriacasq, in visito terras,
Inq, tuo officio felicibus utere fatis.*

*Nobilium cætus tener, Et generosa juvenus
Deducenda tibi doctas tradetur ad artes.*

*Ardua res teneram ævo florescente juventam
Artibus imbuerè, Et virtutum semina sensim
Spargere, ut in rudibus radices mentibus altas
Defigant, crescantq, illæ crescentibus illis.*

Ardua res (inquam) nec cura est grandior ulla.

*At pietatis opus teneram informare juventam,
Et virtutis opus patriæ indagare salutem.*

*Ergo vide, cautisq, vigil circumspice ocellis,
Floreat ut per te primæ lanuginis ævum,
Floreat Et per te multos feliciter annos
Laureacum, gentis vestigia prisca vetusta
Quod retinens, fert à nato primordia Christo.
Fortè etjam longo prius extitit intervallo,*

Si qua

Si qua fides scriptis, si fama credere fas est.

*His verò ingenua virtute GEORGIUS ORIS
GIENGERVS residet, nostri flos maximus avi.
Hic vir, hic est unus, quo vix est clarior alter,
Quem proceres cuncti, quem Cæsar suspicit ipse,
Consilii ob gravitatem, ob magnū & mentis acumen,
Doctrina insigni, & præclaris dotibus auctum.
Nota viri virtus, nota ingens ingenii vis,
Munere in imposito, variorum & mole laborum
Nota fides ejus, nota est industria cunctis.
Inde suo studio, virtutum & laudibus istis
Hosce favore sibi, & magno de vinxit amore,
Grandibus in curis qui magna negocia tractant
Cæsaris invicti, quem Teutonis ora veretur.
Hicq; RUGELMANNVS celestis semina verbi
In cœtum humanum præco vigilantior unus
Spargit, & æthereas quæ sit via monstrat ad ædes.
Vir magnus multis virtutum dotibus auctus,
Cui pietas ingens frontemq; oculosq; serenat,
Et lampas velut è vultu atq; è mente relucet.*

*Hos magnos, COLLINE, tiros Fortuna, Deusq;
Conjungant dulci tibi consuetudinis usu.
Hi patriæ sunt ambo tux cœu nobile lumen,
Quod flammam attollens nocturnas discentit umbras.*

*Tu quoq, Laurenti, totis conatibus ac vi
Effice, ut in patria florescas clarior urbe.*

*Quod superest, vade, & sedes in vise paternas
Salvus & incolumis, ventis melioribus utens.
Dum precor, aura levi spirat jucunda susurro,
Cynthia & rapidos paulatim mitigat astus.*

DE RECTORATV ACADEMIÆ

*Witebergensis, per Magnificum & Generosum Do-
minum Stephanum Gans, liberum Baronem
à Pudletz, &c. renunciato,*

Anno 1571.

Dum Baro Pudlicio Stephanus de sanguine natus,
Sceptra, quibus rexit docti magna agmina Ludi,
Deponit rursum, & Rectoris munia linquit:
Pars plausum ingeminant, tota bachantur & Urbe;
Pars contrà tristi ducunt suspiria corde.
Causa rei tecta est: sed causas scrutor ut omnes,
Scrutanti tandem hæc animo sententia sedit.
Quos effrenis agit FVRORE in contraria recto
Senja, inopes animi, & veræ virtutis egentes,
Plusq, mero & luxu, quàm Musis tempus agentes:
Hi gaudent, sicasq, ferunt, ensesq, coruscant
Nocte sub obscura: furiata mente per umbras

Tela

*Tela rotant: crebro pulvis inscribitur ictu,
Dum stolidi gladios hebetant in saxa retortos.
Isti (inquam) gaudent, sibi jamq; impune licere
Omne nefas credunt: quando justissimus unus,
Æqua resignati ponit moderamina sceptri.
Ille bonis facilis: gravior sed & ille superbis,
Noluerat jussus laxas dare Rector habenas,
Sed juris, rectiq; tenax, frenare feroces
Nōrat, cœu miti subjectos mente forebat.*

*Quæ ratio at luctus? quæ visi causa doloris?
Nam video presso, mitiq; MODESTIA vultu
Tristior ut solito est, pallaq; involvitur atra,
Et metuens rixas vix gressum ex adibus effert,
Aut si fortè effert, non longis passibus errat;
Nimirum metuit, stricto de jure remissum
Ne sit fortè aliquid, quo laxā licentia ferri.
Rursum eat, & magnam rumorum prabeat ansam.*

*Dum metuit tremebunda, venit CONSTANTIA
In jure immoto: Leges quæ numine firmas (perstans,
Reddit, & illas tibi, Witteberga, reservat.
Hæc se constantem casus proficitur in omnes,
Promittens curam, promittens tempore quovis,
Parcere subjectis, sed enim punire superbos.*

Et jam crateras statuunt, & vina coronant

Omnes,

DE RECTORATV PER STEPH. GANS RENVVNC.

*Omnes, insignis Doctorum ut confidet Ordo,
Consilio qui nempe gravi, quiq, omne dextro
Sacra prius Stephano tradebat sceptrum Baroni.*

*Salve ô Pudlicius sanguis, cui pulchra corona
Contulit, Argiva deductum ab origine, nomen:
Nos leti ad mediam trahimus convivium noctem,
Optamusq, tua longissima tempora vite.
Vive, tuisq, vale magnis virtutibus aucte,
O Stephane aeterna laudum decorate corona.*

POEMATVM ACADEMICORVM LIBRI
SECVNDI FINIS.

